

การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค
ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค
ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF CRITICAL THINKING SKILLS ON MICROECONOMICS
USING RESEARCH-BASED LEARNING OF MATTHAYOMSUKSA 5 STUDENTS

By
Mr. Wichian Phakhaphamongkhonchai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Master of Education Program in Teaching Social Studies
Department of Curriculum and Instruction
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2016
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาทักษะการคิด
อย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5” เสนอโดย นายวิเชียร ภคพามงคลชัย เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัตตวงค์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพิน ศิริสัมพันธ์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ดวงหทัย ไชยวงค์)

...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม แกมขุนทด)

...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง)

...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพิน ศิริสัมพันธ์)

...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม)

...../...../.....

57262321: สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน / การสอนเศรษฐศาสตร์ / ทักษะการคิดอย่างมี
วิจารณ์ญาณ

วิเชียร ภาคพวงคลชัย: การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ด้วย
การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:
ผศ.ดร.อรพิน ศิริสัมพันธ์, ผศ.ดร.ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และ ผศ.ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม. 197 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน
2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบวัดทักษะการคิดอย่างมี
วิจารณ์ญาณ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค และ 4) แบบสอบถาม
ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent)
และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วย
การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน
โดยภาพรวมด้านกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดีอันเกิดจากการตระหนักถึงประโยชน์ที่
ได้จากกระบวนการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับนักเรียนสามารถนำกระบวนการวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อแสวงหา
องค์ความรู้ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งนำไปบูรณาการกับรายวิชาต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

57262321: MAJOR: TEACHING SOCIAL STUDIES

KEY WORD: RESEARCH - BASED LEARNING / ECONOMICS TEACHING / CRITICAL THINKING SKILLS

WICHIAN PHAKHAPHAMONGKHOLCHAI: THE DEVELOPMENT OF CRITICAL THINKING SKILLS ON MICROECONOMICS USING RESEARCH-BASED LEARNING OF MATTHAYOMSUKSA 5 STUDENTS. THESIS ADVISORS: ASST.PROF.ORAPIN SIRISAMPHAN, PH.D., ASST.PROF.PORANAT KITROONGRUENG, PH.D. AND WANNAWEE BOONKOU, PH.D. 197 pp.

The purposes of this research were to 1) compare the critical thinking skills of Matthayomsuksa 5 students before and after they studied research-based learning 2) compare the learning achievement on Microeconomics of Matthayomsuksa 5 students before and after they studied research-based learning and 3) study opinions of Matthayomsuksa 5 students towards research-based learning. The sample used in this research was 40 Matthayomsuksa 5/6 students of second semester in 2016 at Saint Gabriel's college, Bangkok.

The instruments used in the study were 1) lesson plans 2) a critical thinking skills test 3) an achievement test on Microeconomics and 4) a questionnaire for opinions of students towards research-based learning. The data were analyzed by using mean (\bar{x}), standard deviation (S.D.) t-test for dependent and content analysis.

The research results revealed that:

1. The critical thinking skills of Matthayomsuksa 5 students after the use of research-based learning were higher than before the use of research-based learning with statistical significance at the level of .05.
2. The learning achievement on Microeconomics of Matthayomsuksa 5 students after the use of research-based learning was higher than before the use of research-based learning with statistical significance at the level of .05.
3. Opinions of Matthayomsuksa 5 students towards research-based learning were concluded as follows: (1) learning activity: the students could seek for knowledge by themselves from quality learning resources (2) learning environment: the students actively participated in learning activities, which leads them to realize the importance of benefits from learning process and (3) advantages gained: the students could apply the research process to explore more bodies of knowledge in their everyday lives as well as to effectively integrate them to other subjects.

Department of Curriculum and Instruction

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2016

Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดีด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ความช่วยเหลือและกำลังใจจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพิน ศิริสัมพันธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จนนำมาซึ่งความสำเร็จของวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ดวงหทัย โฮมไชยวงศ์ ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม แกมขุนทด ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนำชู อาจารย์ ดร.ชัยรัตน์ โตศิลา และอาจารย์ ดร.ทัศนีย์ ทองไชย ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ที่ช่วยอบรมศิลปวิทยาการทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในการทำงานวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะครูและขอขอบคุณนักเรียนโรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดปีการศึกษาจนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์

น้อมรำลึกถึงพระคุณของครูอาจารย์อันเป็นผู้ให้แรงศรัทธา สติปัญญา และกำลังใจ ความสามารถจนกล้าเผชิญกับอุปสรรคและนำมาซึ่งความสำเร็จทุกอย่างก้าวของชีวิต ขอใจเพื่อน ๆ ทั้ง ยุทธศิลป์ แปลนาค อีรพงษ์ สิงห์ทอง วิศระ เขียงหว่อง นิสารัตน์ รอดบุญคง อัจฉรา อยุทธศิริกุล อนุพงศ์ ทวยนาค และรุ่นพี่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่เคารพรักทุกท่านที่คอยให้กำลังใจและการช่วยเหลือเสมอมา

ท้ายที่สุดกราบระลึกพระคุณบุคคลในครอบครัวอันที่เคารพรักยิ่ง คือ คุณพ่อสมพงษ์ ภาคพมงคลชัย คุณแม่วิไลรัตน์ เอี้ยวภิมย์กุล และพี่ทรงยศ ภาคพมงคลชัย ที่ให้กำลังใจในการดำเนินชีวิตและการเรียนตลอดมา กระทั่งสามารถทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงเป็นไปด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
คำถามการวิจัย.....	12
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
สมมติฐานของการวิจัย.....	12
ขอบเขตของการวิจัย.....	13
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	14
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	15
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	16
หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเซนต์คาเบรียล	17
โครงสร้างหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	17
โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	18
แนวคิดเกี่ยวกับวิชาเศรษฐศาสตร์.....	22
ความเป็นมาของวิชาเศรษฐศาสตร์	22
ประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์.....	24
หลักการสอน เทคนิค และกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์	27

บทที่	หน้า
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	29
ความหมายของการวิจัย.....	29
ความสำคัญของการวิจัย	30
กระบวนการในการวิจัย	32
การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	38
แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	44
ความหมายของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	44
ความสำคัญของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	45
องค์ประกอบของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	46
การวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	51
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	57
งานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	58
3 วิธีดำเนินการวิจัย	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	62
ตัวแปรที่ศึกษา.....	63
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย.....	63
เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย	63
แบบแผนการศึกษา.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	64
การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล	86
การวิเคราะห์ข้อมูล	86

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	89
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	91
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	92
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
สรุป	98
อภิปรายผล	98
ข้อเสนอแนะ	105
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้	105
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	106
รายการอ้างอิง	107
ภาคผนวก	112
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	113
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	115
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	143
ประวัติผู้วิจัย	197

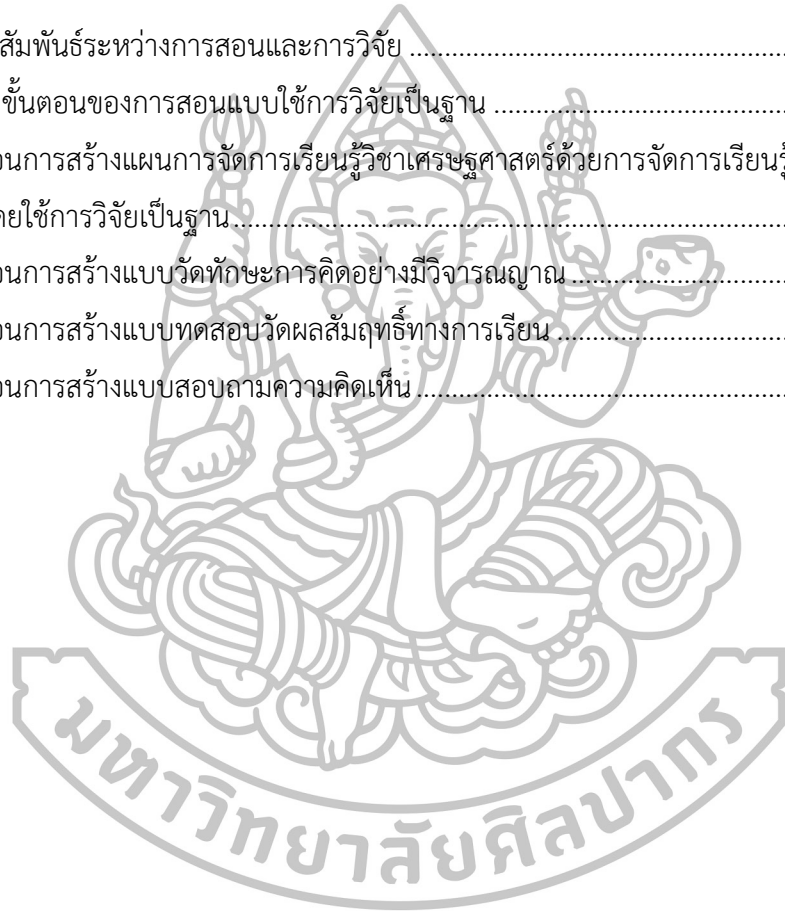
สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	โครงสร้างหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	18
2	โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	19
3	มาตรฐานการเรียนรู้ /ตัวชี้วัด /สาระการเรียนรู้แกนกลางของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.....	20
4	โครงสร้างการจัดหน่วยการเรียนรู้.....	21
5	องค์ประกอบของการของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	51
6	ความสัมพันธ์ของแนวทางการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับองค์ประกอบ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	52
7	ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติวิชาเศรษฐศาสตร์ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ การวิจัยเป็นฐาน และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	53
8	แบบแผนการวิจัย The One – Group Pretest – Posttest Design.....	64
9	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อสอบแบบอัตนัยกับองค์ประกอบของการวัดทักษะการคิด อย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดของเตรสเซล และเมฮิว	69
10	เกณฑ์บ่งชี้การให้คะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	70
11	ระดับเกณฑ์การประเมินของแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	75
12	วิเคราะห์ข้อสอบปรนัยที่แสดงพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยตามแนวคิดของ แอนเดอร์สันและแครทไวล	78
13	สรุปวิธีดำเนินการวิจัย	88
14	การเปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	90
15	คะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาคก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน จำแนกตามรายด้าน	90
16	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	91
17	ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	116

ตารางที่	หน้า
18	ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน..... 118
19	ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน 120
20	ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน 122
21	การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สูตร Cronbach's Alpha 123
22	คะแนนแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อน เรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน..... 126
23	คะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ การวิจัยเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามองค์ประกอบ 129
24	ค่าดัชนีความสอดคล้องจุดประสงค์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน..... 131
25	ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน KR-20 138
26	คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัย เป็นฐาน..... 141
27	ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน 142

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	11
2	ความสัมพันธ์ระหว่างการสอนและการวิจัย	41
3	ลำดับขั้นตอนของการสอนแบบใช้การวิจัยเป็นฐาน	42
4	ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	67
5	ขั้นตอนการสร้างแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	76
6	ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	83
7	ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น	85

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการศึกษาในฐานะการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตจากสถาบันการศึกษาสู่พลเมืองที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องผสมผสานยุทธวิธีต่าง ๆ ในการสร้าง พัฒนา ส่งเสริม และปลูกฝังคุณลักษณะแห่งความเป็นพลเมืองดี ที่มีความรู้ความสามารถ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเริ่มต้นมาจากการพัฒนาความสามารถในการคิดเพื่อใช้ในการแสวงหาคำตอบจากปัญหาต่าง ๆ ซึ่งมีความซับซ้อนที่เกิดขึ้นในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking: HOT) ซึ่งเป็นความสามารถอันสูงสุดของมนุษย์ที่ในวงการวิชาการทั้งในระดับนานาชาติและระดับประเทศเห็นว่ามี ความจำเป็นอย่างยิ่งในโลกศตวรรษ ที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดอย่างมีวิจารณญาณอันจะนำไปสู่ การพัฒนาตนเองจนเกิดปัญญาสามารถอธิบายสภาวะการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นด้วยหลักเหตุผล มีตรรกะที่ ถูกต้อง เข้าใจสภาวะการณ์นั้น ๆ อย่างรอบด้าน ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์กระบวนการคิดดังกล่าวมีความ สอดคล้องกับกระบวนการวิจัยเพราะว่ากระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการพัฒนาพลเมือง เป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาประเทศโดยพลเมืองมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาโดยใช้แนวคิด การวิจัยเป็นฐานในการแสวงหาคำตอบเพื่อการสร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ สามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในศาสตร์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแผนพัฒนายุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ของคณะรัฐมนตรีที่มุ่งส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วย การวิจัย เกิดการปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรมการดำรงชีวิตการทำงาน และการเรียนรู้ รวมทั้ง ให้มีการปฏิรูประบบการเรียนรู้โดยมุ่งจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะ กำลังคนทั้งระบบตั้งแต่ระดับ ปฐมศึกษาจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต การวิจัยและการใช้เทคโนโลยีและสื่อเพื่อการเรียนรู้ กระบวนการวิจัยจึงเป็นฐานในการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างให้ เกิดกับผู้เรียน

บทบาทและเป้าหมายหลักของการศึกษามีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการคิดและพัฒนาบุคคล ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ในขณะที่สภาพสังคมไทยในปัจจุบันตกอยู่ในสภาพวิกฤตอันเป็นผลมาจาก ความอ่อนแอทางความคิดส่งผลให้บุคคลในสังคมขาดการตรวจสอบความจริง และตีความสถานการณ์ ต่าง ๆ คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ขาดวิจารณญาณในการแก้ไขปัญหา (ชนาธิป พรกุล, 2554: 4) จากปัญหาดังกล่าวจึงต้องกลับมาพิจารณาที่การจัดการศึกษาของไทยซึ่งมีความพยายามมาโดยตลอดที่จะ

พัฒนาการคิด เห็นได้จากการนำกระบวนการคิดมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นการสอนให้คิด เป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็นตลอดจนการจัดการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้หลักคิดตามแนวพุทธศาสตร์ อย่างไม่รู้ก็ตามแนวคิดเหล่านี้ยังไม่ได้รับการนำไปใช้อย่างกว้างขวาง และยังไม่สามารถพัฒนาการคิดขั้นสูง ให้เกิดขึ้นกับบุคคลอย่างทั่วถึง (ทีศนา แคมมณี และคณะ, 2540: 35) ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนวิชา สังคมศึกษาได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาการคิด และการคิดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในภาวะที่สังคมเต็มไปด้วยความขัดแย้ง นำมาสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาดอาจสร้างความเดือดร้อนต่อตนเองและผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนในปัจจุบันที่เติบโตมาท่ามกลางสื่อสังคมออนไลน์ที่ให้ประโยชน์และให้โทษ ดังนั้นการคิด จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน

การคิดเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่มีความสำคัญและจะต้องส่งเสริมให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล การ จัดประสบการณ์ให้เกิดการคิดจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบทั้งภายในตัวบุคคลและสภาพแวดล้อม ภายนอก เพราะการคิดเป็นกระบวนการทำงานของสมองที่ใช้ประสบการณ์มาสัมพันธ์กับสิ่งเร้าและ สภาพแวดล้อม โดยนำมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ สังเคราะห์ และประเมินอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้ แนวทางในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม การคิดมี 2 ลักษณะ คือ การคิดระดับต้นที่เป็นการคิดโดยไม่ ประเมินสิ่งที่คิด และการคิดระดับสูงที่มีคุณภาพเพราะมีการประเมินสิ่งที่คิดแล้วจึงคิดต่อ (ชนาธิป พรกุล, 2554: 5) ซึ่งจุดมุ่งหมายของการคิดนั้นมีหลายลักษณะ เช่น การคิดเพื่อแก้ปัญหา การคิดเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ การคิดเพื่อให้เกิดความเข้าใจในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้น การ พัฒนาการคิดของบุคคล จึงเป็นเรื่องที่มีขอบเขตกว้างขวางมาก (ทีศนา แคมมณี, 2554: 189) ทั้งนี้ การคิดระดับสูงจะก่อให้เกิดศักยภาพที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในตัวบุคคลตลอดจนสามารถสร้างสรรค์ สิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นและอำนวยความสะดวกให้กับสังคมได้ โดยเฉพาะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่เป็น การคิดระดับสูงรูปแบบหนึ่งซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน เนื่องจากการคิดที่ส่งเสริมให้เกิด คุลยพินิจโดยใช้เหตุผลอย่างมีตรรกะ รู้จักประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นความสามารถในการคิดอย่างรอบคอบ ที่อาศัยการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล ในการสร้างความคิดรวบยอดอย่างมีเหตุผล เพื่อใช้ในการ ตัดสินใจเชื่อหรือเลือกปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยอาศัยการประมวลความรู้ ความเข้าใจ และ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สั่งสมมา การคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญกับผู้เรียนในทุกระดับ ถือเป็นกรอบการคิดที่สำคัญและยอมรับกันอย่างกว้างขวางในการที่จะช่วยให้เราปรับตัวและรับมือกับ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีความซับซ้อน ซึ่งถือว่าการคิดเป็นรากฐานสำคัญ ของการศึกษาที่แท้จริง (บรรจง อมรชวิน, 2556: 17) การคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญอย่าง ยิ่งในยุคสมัยปัจจุบันที่มีความหลากหลายทางด้านข้อมูลข่าวสาร บุคคลจึงต้องรู้จักวิธีการคิดวิเคราะห์

แยกแยะ การจัดลำดับข้อมูล รวบรวม และประมวลผล สภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อย่างเป็นระบบ ให้เกิดความความชัดเจน แจ่มแจ้ง ถูกต้อง สมเหตุสมผล ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณยังส่งเสริมการอ่าน เขียน พูด ฟัง ที่ดี รวมไปถึง การวางแผนล่วงหน้าและทำงานอย่างเป็นระบบ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นมียอดประกอบซึ่ง บ่งบอกถึงลำดับการคิดอย่างชัดเจน

องค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกรอบในการพัฒนาการคิดเพื่อเชื่อมโยง ไปสู่การคิดในระดับที่สูงขึ้นซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของการคิดเป็นมิติอันจำเป็นต่อการให้เหตุผลไม่ว่า จะเป็นกรณีใดก็ตามอย่างมีตรรกะ (บรรจง อมรชิวิน, 2556: 28) จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า องค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วย 10 ข้อหลัก ได้แก่ ข้อที่ 1 การระบุปัญหา เป็นความสามารถในการระบุประเด็นปัญหาที่ได้จากการศึกษาและข้อค้นพบต่าง ๆ ข้อที่ 2 การตั้ง คำถามและสมมติฐาน เป็นความสามารถในการกำหนดคำถาม ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง และความ ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องราว และการกำหนดสมมติฐานที่มีความเป็นไปได้ โดยกำหนดจากความสัมพันธ์เชิงเหตุ และผล ข้อที่ 3 การเลือกสมมติฐาน โดยการเลือกสมมติฐานที่เป็นไปได้มากที่สุด ที่จะนำไปสู่ข้อสรุปการ ตอบคำถามที่กำหนดขึ้นได้อย่างชัดเจน ข้อที่ 4 การรวบรวมและจัดระบบข้อมูล เป็นความสามารถในการ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการหาคำตอบของปัญหา และระบบให้มีลำดับที่เป็นระบบชัดเจน ข้อที่ 5 การ พิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล โดยจำแนกแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้กับแหล่งข้อมูลที่ไม่ได้ ระบุ ว่าข้อมูลใดควรยอมรับ จัดระบบข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ และการเลือกข้อมูลที่มีความเพียงพอและเชื่อถือ ได้ ข้อที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการสำรวจเนื้อหาของข้อมูลเพื่อการแยกแยะข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ให้เกิดความชัดเจน ข้อที่ 7 การเปรียบเทียบข้อมูล โดยการอธิบายความแตกต่างของ ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์แห่งข้อมูล ข้อที่ 8 การอธิบายและให้เหตุผล เป็นการ พิจารณาใจความสำคัญ และความเกี่ยวข้อง หรือข้อขัดแย้งของข้อมูล เพื่อหาเหตุผลในการตอบสมมติฐาน ข้อที่ 9 การสรุปความรวบยอด โดยสามารถสรุปข้อเท็จจริงที่ผ่านการพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูล และการอธิบายและให้เหตุผล เพื่อให้ได้มาซึ่งการตอบคำถามข้อ สมมติฐาน และ ข้อที่ 10 การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลข้อมูล เป็นการพิจารณาตัดสินใจสมเหตุสมผลของ กระบวนการข้อมูลนำไปสู่การตัดสินใจสรุป จากการสังเคราะห์องค์ประกอบการคิดอย่าง มีวิจารณญาณ พบว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีลักษณะสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ในวิชาเศรษฐศาสตร์

วิชาเศรษฐศาสตร์ในฐานะสาระที่ 3 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในระบบเศรษฐกิจทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค การ พัฒนาความสามารถในการอธิบายสถานะทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น และสามารถเสนอแนวทางการแก้ไข ปัญหาทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม ปัจจุบันรัฐบาลได้ประกาศทิศทางของประเทศคือ ประเทศไทย 4.0 มีการพัฒนาโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศรูปแบบใหม่ (New Economy Model) ซึ่งเป็น

รูปแบบที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เน้นการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการพัฒนาธุรกิจ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์และคณะ, 2559: 23) ดังนั้นการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมหรือวิธีการในการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการพัฒนาคนให้เข้ากับสังคมยุคใหม่มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century skills) และการพัฒนาความสามารถทางด้านการคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นมีความซับซ้อนและมีบริบทเงื่อนไขหลากหลายประการที่นำมาสู่ปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น การที่ผู้เรียนจะเข้าใจในสภาพบริบทของปัญหาทางเศรษฐกิจได้จำเป็นต้องอาศัยการพินิจพิเคราะห์ ตีความ เปรียบเทียบ แยกแยะองค์ประกอบของสาเหตุต่าง ๆ ออกมา และประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อหาข้อสรุปและแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งกระบวนการดังกล่าวสะท้อนถึงคุณลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อาทิ การระบุปัญหาทางเศรษฐกิจ การตั้งคำถามและสมมติฐานในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การเลือกสมมติฐาน การรวบรวมและจัดระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูล การอธิบายและให้เหตุผล การสรุปความรวบยอด และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลข้อมูล การจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ที่ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ยังมีกระบวนการหรือขั้นตอนการสอนที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถดังกล่าวซึ่งบุคคลจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการเลือกความสามารถในการเลือกสิ่งที่ดีที่สุดในสภาพเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันต้องใช้ความสามารถในการประเมินสถานการณ์เพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดีที่สุด การวิเคราะห์ปัญหาในทางเศรษฐศาสตร์ต้องเริ่มต้นจากการพิจารณาปัญหา รวบรวมข้อมูลและหาคำตอบที่เป็นไปได้ จากนั้นตัดสินใจเลือกสิ่งที่เป็นคำตอบที่ดีที่สุดที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ซึ่งแนวทางที่จะนำไปสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณ แต่อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์ที่ผ่านมาเน้นวิธีสอนโดยการบรรยายเป็นส่วนใหญ่ซึ่งไม่ได้เป็นการส่งเสริมการคิดให้กับผู้เรียนเท่าที่ควร

ปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมักจะรับข้อมูลจากผู้สอนเพียงทางเดียว ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากความนิยมในการเรียนกวดวิชาซึ่งเป็นการรวบรัดเนื้อหาให้สั้นและใช้เวลาเรียนน้อย ผู้เรียนชื่นชอบและสามารถจำข้อมูลต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว แต่ไม่สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินข้อมูลที่มีคุณภาพด้วยตนเองจึงติดรูปแบบการเรียนแบบเก่าที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางความรู้ เป็นผลให้การเลือกรับข้อมูลของผู้เรียนไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ เมื่อได้รับข้อมูลแล้วจะเชื่อและนำไปใช้เลย ขาดการพิสูจน์ข้อเท็จจริงที่ได้รับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายวิชาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดของข้อมูลจำนวนมาก จำเป็นต้องอาศัยการตัดสินใจในการพิสูจน์แนวทางการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางที่มีประสิทธิภาพ ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

โรงเรียนเซนต์คาเบรียลได้มุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการคิดแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยได้มีการทดสอบความสามารถในการคิดในทุกสายวิชา พบว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รายวิชา เศรษฐศาสตร์ ปีการศึกษา 2558 ของนักเรียนโรงเรียนเซนต์คาเบรียลมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 64.09 อยู่ในระดับพอใช้ (แบบบันทึกสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ปีการศึกษา 2558) ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจต้องการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนให้สูงขึ้น ทั้งนี้เพราะรายวิชาเศรษฐศาสตร์มุ่งส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ต้องคิด ตัดสินใจ ประเมิน ข้อมูล หลักการทางเศรษฐศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณ การเลือกรับข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับธรรมชาติวิชาเศรษฐศาสตร์ ทักษะดังกล่าวต้องวัดความสามารถย่อย ๆ ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 ความสามารถในการนิยามปัญหา เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ข้อความ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัญหา แล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และการนิยามปัญหานั้นมีความสำคัญมากสำหรับการอ่านและการฟังเรื่องราวต่าง ๆ ด้านที่ 2 ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เป็นความสามารถในการพิจารณาและเลือกข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง การพิจารณาความเพียงพอของข้อมูล การจัดระบบข้อมูล และความสามารถนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการคิดที่จะใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และมีผลกับความสามารถในการมองเห็นว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง ด้านที่ 3 ความสามารถในการจำแนกข้อมูล เป็นความสามารถในการพิจารณาแยกแยะข้อความใดเป็นข้อความเบื้องต้น และข้อใดไม่ใช่ข้อความเบื้องต้นของข้อความ หรือสถานการณ์ที่กำหนดให้แล้ว ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้เห็นความแตกต่างของข้อมูลเพื่อลงความเห็นว่าควรจะยอมรับหรือไม่ ด้านที่ 4 ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน เป็นความสามารถในการกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อความ หรือสถานการณ์ ให้ตรงกับปัญหาในข้อความหรือสถานการณ์นั้น ๆ ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้มีความรอบคอบและมีความพยายามในการคิดถึงความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหา หรือความเป็นไปได้ของสมมติฐาน ด้านที่ 5 ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล เป็นความสามารถในการคิดพิจารณาข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่เป็นสาเหตุ และความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุนั้นทั้งหมดเพื่อลงข้อสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้สามารถลงความเห็นตามความเป็นจริงของหลักฐานหรือข้อมูลที่มีอยู่ (Dressel and Mayhew, 1957: 302) ผู้วิจัยพบว่าวิธีการที่ทำให้เกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณในวิชาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยเนื่องจากเป็นกระบวนการในการแสวงหาคำตอบที่มีคุณภาพโดยระเบียบวิธีที่เป็นระบบอย่างชัดเจน

การวิจัยเป็นกระบวนการในการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบโดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาและพัฒนาองค์ความรู้ การวิจัยเป็นกิจกรรมที่มีความน่าเชื่อถือเนื่องจากการดำเนินงาน

เป็นขั้นตอนและอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การวิจัยจึงมีประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ในศาสตร์ต่าง ๆ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2557: 1) การวิจัยจึงมีความสำคัญในฐานะวิธีการในการแสวงหา องค์ความรู้ กล่าวคือ เป็นกระบวนการในการตรวจสอบ พิสูจน์ทราบทฤษฎี กฎเกณฑ์ สถานการณ์ ปรากฏการณ์ ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้เกิดวิจรรย์ญาณในการพยากรณ์ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำผลการวิจัยไปแก้ปัญหที่เกิดขึ้นในสังคม ควบคุม สภาวะการณ์ปัญหา อธิบายลักษณะหรือสภาพการณ์ทางสังคม ทำนายสภาพการณ์ในอนาคตภายใต้ ข้อมูลที่ปรากฏในปัจจุบัน ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ (วรรณวีร์ บุญคุ้ม, 2556: 15-16) ฉะนั้นหลักการของกระบวนการวิจัยจึงสามารถนำมาใช้พัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียน รู้จักวิธีการเรียนและแสวงหาความรู้มากกว่าการเรียนรู้ที่ตัวความรู้หรือเนื้อหา เนื่องจากการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ ตลอดเวลา ผู้เรียนจึงต้องเรียนรู้ที่จะแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ปทีป ฆธกคุณวุฒิ, 2543: 17) พบว่าได้มีนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้พัฒนากระบวนการวิจัยเป็น วิธีการสอนหลากหลายรูปแบบ ซึ่งในการดำเนินการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้การ วิจัยเป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research - based Learning) ได้พัฒนามา จากแนวคิดการวิจัยซึ่งเป็นการนำการวิจัยมาใช้เป็นฐานในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบตามระเบียบวิธีวิจัยและสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ได้ด้วยตนเอง และฝึกหัดผู้เรียนให้รู้จักการทำวิจัย จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการ จัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ในการ จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้ 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาหรือ ศึกษาผลการวิจัย ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อกำหนดประเด็นปัญหา โดยผู้สอนจะทำหน้าที่ในการ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสงสัย ใคร่รู้ หรือเกิดข้อสงสัย จากการศึกษา และการใช้คำถามระหว่าง ผู้สอนและผู้เรียน ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถกำหนดขอบเขตของปัญหาได้ หรือผู้สอนอาจกำหนดกรอบ ประเด็นในการศึกษาไว้อย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ประเด็นปัญหาอยู่ในขอบเขตของจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นที่ 2 การวางแผนการ ผู้เรียนจะทำการตั้งสมมติฐานหรือการคาดคะเนคำตอบจากปัญหาที่ได้ กำหนดไว้ โดยวางโครงสร้างหรือวิธีการดำเนินการศึกษาในการแสวงหาคำตอบอย่างเป็นระบบและ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ขั้นที่ 3 การดำเนินการ ผู้เรียนดำเนินการตามวิธีการที่ได้วางไว้ เพื่อตอบคำถาม สมมติฐานที่กำหนดในขั้นที่ 1 และ 2 ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การศึกษาจากตำราวิชาการ การลงพื้นที่ จริง การสัมภาษณ์ และการสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอในการตอบสมมติฐาน ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ ข้อมูล ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าตามแนวทางการดำเนินงานในขั้นที่ 3 มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมิน เพื่อตอบสมมติฐานอย่างเป็นระบบ และหรือ นำข้อมูลต่าง ๆ มาเปรียบเทียบเพื่อหาข้อสรุปใน สมมติฐาน ขั้นที่ 5 การสรุปและอภิปรายผล ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้อภิปราย เปรียบเทียบ และสรุปผล

นำเสนอผลการศึกษาเพื่อตอบคำถาม พร้อมอภิปรายผลว่าสอดคล้องกับแนวคิด หลักการ หรือทฤษฎีใด และผลที่ได้จะนำไปใช้อย่างไรต่อไป ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาพบว่ามีผลสอดคล้องที่จะส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เป็นแนวทางที่จะฝึกฝนผู้เรียนให้รู้จักกระบวนการวิจัย การศึกษาผลการวิจัย และรู้จักการแสวงหาคำตอบหรือองค์ความรู้ใหม่โดยใช้กระบวนการวิจัยซึ่งเป็นการแสวงหาคำตอบที่มีประสิทธิภาพเกิดการศึกษาหาคำตอบอย่างเป็นระบบ ขยายพรมแดนความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นตลอดเวลา กล่าวคือ ผู้เรียนรู้จักที่จะตั้งคำถาม ยกประเด็นปัญหา วิเคราะห์ปัญหาที่เผชิญ และรู้จักวิธีที่จะได้มาซึ่งข้อคำตอบ เมื่อได้มาซึ่งคำตอบเองแล้วก็สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2540: 4) การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานจึงเป็นการใช้วิธีการแสวงหาความรู้มาจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการวิจัยยังสามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งในปัจจุบันและใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขหรือควบคุมปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 17) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา 2) ขั้นกำหนดวิธีการหรือนวัตกรรมในการแก้ปัญหา 3) ขั้นพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม 4) ขั้นนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ และ 5) ขั้นสรุปผลการดำเนินงานวิจัย สอดคล้องกับแนวคิดของณรงค์ โพธิ์พฤษานันท์ (2551: 73 - 86) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการวิจัยไว้ 10 ขั้น ดังนี้ 1) ขั้นกำหนดชื่อเรื่อง หรือปัญหา และจุดมุ่งหมายของการวิจัย 2) ขั้นกำหนดสมมติฐานการวิจัย 3) ขั้นกำหนดนิยามตัวแปร 4) ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น 5) ขั้นการกำหนดวิธีการวิจัยหรือการออกแบบการวิจัย 6) ขั้นกำหนดประชากร การเลือกตัวอย่าง 7) ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล 8) ขั้นประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัย 9) ขั้นแปลความหมายข้อมูลหรือการตีความข้อมูล และ 10) ขั้นการนำเสนอและจัดทำรายงานการวิจัย สอดคล้องกับแนวคิดของมาเรียม นิลพันธ์ (2557: 17 - 20) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการวิจัยไว้ 9 ขั้น ดังนี้ 1) การกำหนดปัญหา 2) การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 3) การกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย 4) การกำหนดวัตถุประสงค์และคำถามการวิจัย 5) การกำหนดสมมติฐานการวิจัย 6) การออกแบบการวิจัย 7) การเก็บรวบรวมข้อมูล 8) การวิเคราะห์ข้อมูล แปลผล และ 9) การสรุปผล อภิปรายผล และเสนอแนะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (2558: 114) ที่ได้กล่าวถึงการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมี 5 แนวทาง ดังนี้ 1) ระบุคำถามวิจัย 2) ศึกษานวัตกรรม 3) ลงมือทำเพื่อแก้ไขหรือเสริมสร้าง 4) สรุป และ 5) เผยแพร่นวัตกรรม

จากการศึกษาความหมาย ความสำคัญ และกระบวนการในการวิจัยจากแนวคิดนักการศึกษาข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาหรือศึกษาผลการวิจัย ขั้นที่ 2 การวางแผนการ ขั้นที่ 3 การดำเนินการ ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นที่ 5 การสรุปและอภิปรายผล

การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง สมควรพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อให้ความสามารถในการคิดอย่างรอบคอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล ในการสร้างความคิดรวบยอดอย่างมีเหตุผล เพื่อใช้ในการตัดสินใจเชื่อหรือเลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง โดยอาศัยการประมวลความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สั่งสมมา ในยุคสมัยปัจจุบันที่มีความหลากหลายทางด้านข้อมูลข่าวสาร บุคคลจึงต้องรู้จักวิธีการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ การจัดลำดับข้อมูล รวบรวม และประมวลผล สภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อย่างเป็นระบบให้เกิดความชัดเจน แจ่มแจ้ง ถูกต้อง และสมเหตุสมผล

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพราะเป็นกระบวนการในการตรวจสอบ พิสูจน์ทราบทฤษฎี กฎเกณฑ์ สถานการณ์ ปรากฏการณ์ ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้เกิดวิจารณญาณในการพยากรณ์ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา ด้านต่างๆ เช่น การศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 (วรรณวีร์ บุญคุ้ม, 2556: 15 - 16) และการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาความสามารถทางด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพราะด้วยเนื้อหาวิชาเศรษฐศาสตร์ กล่าวถึงปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นซึ่งมีความซับซ้อนและมีบริบทเงื่อนไขหลากหลายประการที่นำมาสู่ปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น การที่ผู้เรียนจะเข้าใจในสภาพบริบทของปัญหาทางเศรษฐกิจได้ จำเป็นต้องอาศัยการพินิจพิเคราะห์ ตีความ เปรียบเทียบ แยกแยะองค์ประกอบของสาเหตุต่าง ๆ ออกมา และประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อหาข้อสรุปและแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวสะท้อนถึงคุณลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อาทิ การระบุปัญหาทางเศรษฐกิจ การตั้งคำถามและสมมติฐานในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การเลือกสมมติฐาน การรวบรวมและจัดระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูล การอธิบายและให้เหตุผล การสรุปความรวบยอด และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลข้อมูล

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน อันประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาหรือศึกษาผลการวิจัย ขั้นที่ 2 การวางแผนการ ขั้นที่ 3 การดำเนินการ ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นที่ 5 การสรุปและอภิปรายผล สอดคล้องกับองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งหากพิจารณารายละเอียดในขั้นตอนที่ 1 การกำหนดปัญหาหรือศึกษาผลการวิจัย ผู้เรียนจะต้องร่วมกันอภิปรายเพื่อกำหนดประเด็นปัญหาทางเศรษฐศาสตร์ กำหนดขอบเขตประเด็น

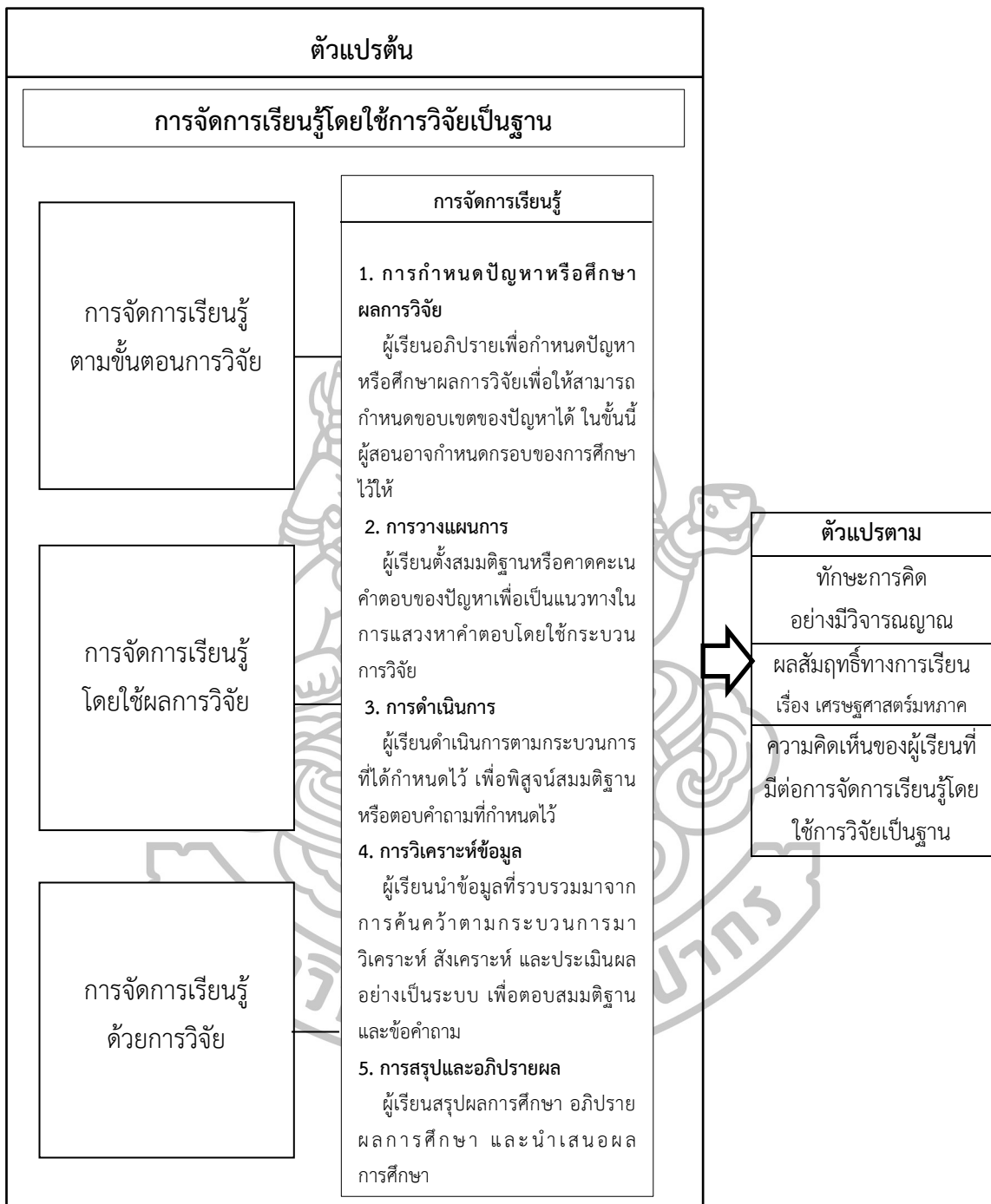
ศึกษาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนการสอน และสรุปประเด็นที่จะทำการศึกษา จะเห็นได้ว่า มีความสอดคล้องกับความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ผู้เรียนจะต้องระบุปัญหา ตั้งคำถามและสมมติฐานได้ ในขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการ ขั้นนี้ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ได้ออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐานจากปัญหาที่ได้กำหนดไว้ในขั้นที่ 1 และผู้เรียนวางแผนการดำเนินการศึกษาเพื่อแสวงหาคำตอบจากประเด็นที่จะทำการศึกษาในขั้นที่ 1 ในขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการ ขั้นนี้ผู้เรียนต้องปฏิบัติกิจกรรมโดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลายในการค้นหาคำตอบจากประเด็นที่ตั้งไว้ พฤติกรรมดังกล่าวสัมพันธ์กับพฤติกรรมความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ซึ่งผู้เรียนจะต้องรวบรวม จัดระบบข้อมูล และพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล ในขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นนี้ผู้เรียนจะใช้ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในประเด็นการตระหนักในข้อตกลงเบื้องต้นและลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งผู้เรียนจะต้องสามารถวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล สรุปความรวบยอด และตัดสินใจอย่างมีเหตุผลได้ สอดคล้องกับกระบวนการสอนที่ผู้เรียนต้องนำข้อมูลที่ได้ศึกษา มาร่วมกันวิพากษ์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเปรียบเทียบกับผู้เรียนคนอื่น ๆ เพื่อตอบประเด็นปัญหาที่ได้กำหนดไว้ จากนั้นประเมินและสรุปผลการศึกษา และในขั้นตอนที่ 5 การสรุปและอภิปรายผล ผู้เรียนนำผลที่ได้จากการศึกษาเสนอหน้าชั้นเรียน มาอภิปรายถึงความสอดคล้องกับแนวคิด หลักการ ทฤษฎีใดในทางเศรษฐศาสตร์ และร่วมกันอภิปรายถึงผลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ขั้นสุดท้ายนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องประมวลความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณมาถ่ายทอดหน้าชั้นเรียน และจะต้องประเมินในสิ่งที่ตนศึกษา อย่างมีหลักการและตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ในขั้นต้น จากความสอดคล้องของกระบวนการวิจัยกับองค์ประกอบของความคิดอย่างมีวิจารณญาณ หากพิจารณาร่วมกับธรรมชาติวิชาเศรษฐศาสตร์ จะพบว่า กระบวนการวิจัยสามารถส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ เพราะองค์ประกอบทั้งหมดได้สะท้อนถึงการใช้ทักษะและความสามารถที่จำเป็นในการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ อาทิ การตัดสินใจ การอ่าน การอภิปราย การค้นคว้า การทำงานเป็นทีม การสืบสอบหาสาเหตุปัจจัย การแก้ไขปัญหาอย่างมีหลักการ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งนี้ผู้เรียนกระบวนการดังกล่าวทำให้ผู้เรียนได้ทักษะและความสามารถอย่างรอบด้าน

การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน รายวิชาเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 แนวทางร่วมกัน คือ แนวทางที่ 1 การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์การวิจัยเป็นฐานจากนักการศึกษาได้ออกมาเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดปัญหาหรือศึกษาผลการวิจัย 2) การวางแผนการ 3) การดำเนินการ 4) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 5) การสรุปและอภิปราย แนวทางที่ 2 การจัดการเรียนรู้โดย

ใช้ผลการวิจัย ผู้สอนนำผลการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอน และแนวทางที่ 3 การจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัย ผู้เรียนฝึกทำวิจัยด้วยตนเองโดยอาศัยความรู้จากการวิจัยเป็นฐาน และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา เศรษฐศาสตร์ในการเลือกแนวทางในการจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัย เนื่องจากผู้วิจัยพบว่าการจัดการ การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานทั้ง 3 แนวทางส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างชัดเจนโดยผู้เรียนจะเริ่มต้นเรียนรู้ องค์ประกอบ กระบวนการ และขั้นตอนการวิจัยจากแนวทางที่ 1 การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการวิจัย จากนั้นผู้เรียนจะได้ศึกษาตัวอย่างงานวิจัยและผลการวิจัยจากการจัดการเรียนรู้แนวทางที่ 2 การจัดการ เรียนรู้โดยใช้ผลการวิจัย เมื่อผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยทั้งหมดจึงสามารถทำการวิจัย ด้วยตนเองในการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานแนวทางที่ 3 การจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัย โดย แนวทางที่ 3 นี้จึงมีความสำคัญที่สุดเพราะผู้เรียนจะต้องรวบรวมความรู้ความเข้าใจในการกระบวนการวิจัย ทั้งหมดเพื่อทำการวิจัยที่มีคุณภาพ ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย และได้มาซึ่งข้อมูลที่มีประสิทธิภาพตาม วัตถุประสงค์การวิจัยที่ผู้เรียนกำหนดขึ้น

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ทั้ง 3 แนวทาง คือ การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการวิจัย การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผลการวิจัย และการจัดการเรียนรู้ด้วยการ วิจัย มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมี วิจารณญาณ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน โดยมี กรอบแนวคิดตามแผนภูมิที่ 1 ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

คำถามการวิจัย

1. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่

3. ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาคของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาคของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาคของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 9 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 384 คน (โรงเรียนเซนต์คาเบรียล, 2559)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน คือห้องที่ 6 มีนักเรียนจำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

2.2 ตัวแปรตาม

2.2.1 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค

2.2.3 ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในเนื้อหาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ช่วงชั้นที่ 3 สาระที่ 3 รายวิชาเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มาตรฐาน ส 3.1 ตัวชี้วัดที่ 1 2 และ 3 มาตรฐาน ส 3.2 ตัวชี้วัดที่ 1 2 และ 3 จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 นโยบายการเงิน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 นโยบายการคลัง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน จำนวนหน่วยการเรียนรู้ละ 4 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คาบเรียน

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาการทดลอง 6 สัปดาห์ โดยจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที รวมเวลาการทดลองทั้งสิ้นจำนวน 12 คาบเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน** หมายถึง แนวการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์วิธีการวิจัยมาใช้ในการออกแบบและจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบและสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ 1) การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการวิจัย ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาหรือศึกษาผลการวิจัย ขั้นที่ 2 การวางแผนการ ขั้นที่ 3 การดำเนินการ ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นที่ 5 การสรุปและอภิปรายผล 2) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผลการวิจัย โดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาเศรษฐศาสตร์และนำผลการวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และ 3) การจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัยโดยให้ผู้เรียนทำวิจัยด้วยตนเองตามขั้นตอนการวิจัย

2. **ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ** หมายถึง ความชำนาญในการใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามลำดับขั้นตอนจนเกิดผลของการคิดอย่างมีวิจารณญาณคือการตัดสินใจหรือเลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง สามารถวัดจากแบบทดสอบมาตรฐานโดยวัดความสามารถ 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. ความสามารถในการนิยามปัญหา หมายถึง การวิเคราะห์ข้อความหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และการนิยามปัญหานั้นมีความสำคัญมากสำหรับการอ่านและการฟังเรื่องราวต่าง ๆ

2. ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา หมายถึง การพิจารณาและเลือกข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง การพิจารณาความเพียงพอของข้อมูล การจัดระบบข้อมูล และความสามารถนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการคิดที่จะใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และมีผลกับความสามารถในการมองเห็นว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง

3. ความสามารถในการจำแนกข้อมูล หมายถึง การพิจารณาแยกแยะข้อความใดเป็นข้อความเบื้องต้น และข้อใดไม่ใช่ข้อความเบื้องต้นของข้อความ หรือสถานการณ์ที่กำหนดให้แล้ว ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้เห็นความแตกต่างของข้อมูลเพื่อลงความเห็นว่าจะยอมรับหรือไม่

4. ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน หมายถึง การกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อความ หรือสถานการณ์ ให้ตรงกับปัญหาในข้อความหรือสถานการณ์นั้น ๆ ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้มีความรอบครอบและมีความพยายามในการคิดถึงความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหา หรือความเป็นไปได้ของสมมติฐาน

5. ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล หมายถึง การคิดพิจารณาข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่เป็นสาเหตุ และความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุ

นั้นทั้งหมดเพื่อลงข้อสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้สามารถลงความเห็นตามความเป็นจริงของหลักฐานหรือข้อมูลที่มีอยู่

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และเจตคติของนักเรียน ที่เกิดจากการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน สามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ความคิดเห็นของผู้เรียน หมายถึง การสะท้อนความรู้สึกของนักเรียนที่ได้เรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ สามารถวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 8 ข้อ

5. นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การที่ผู้เรียนฝึกการวางแผน การเลือก ค้นคว้าข้อมูล การนำเสนอ เป็นการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยผู้เรียนสามารถเลือกค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ อย่างถูกต้อง รู้จักตัดสินใจอย่างเป็นระบบ ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น
2. ผู้สอนสามารถนำผลจากการวิจัยไปพัฒนาการสอนรายวิชาเศรษฐศาสตร์ได้ เนื่องจากรายวิชาเศรษฐศาสตร์มีเนื้อหาข้อมูลที่ผู้เรียนต้องใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานมาจัดการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้โดยตนเอง
3. โรงเรียนนำผลการวิจัยไปใช้การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้กับผู้เรียนในระดับต่าง ๆ

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเป็นฐานและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเซนต์คาเบรียล
 - 1.1 โครงสร้างหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
 - 1.2 โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. แนวคิดเกี่ยวกับวิชาเศรษฐศาสตร์
 - 2.1 ความเป็นมาของวิชาเศรษฐศาสตร์
 - 2.2 ประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์
 - 2.3 หลักการสอน เทคนิค และกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์
3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน
 - 3.1 ความหมายของการวิจัย
 - 3.2 ความสำคัญของการวิจัย
 - 3.3 กระบวนการในการวิจัย
 - 3.4 การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน
4. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - 4.1 ความหมายของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - 4.2 ความสำคัญของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - 4.3 องค์ประกอบของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - 4.4 การวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - 4.5 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน
 - 5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

1. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

โรงเรียนเซนต์คาเบรียลมีวิสัยทัศน์ในการเป็นผู้นำในด้านการจัดการศึกษาของประเทศ และได้รับการประกันคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) บุคลากรมีคุณภาพด้านการบริหารการจัดการศึกษา มีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด อีกทั้งยังมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้บรรยากาศในการอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกันแบบประชาธิปไตย นักเรียนมีบุคลิกภาพแบบผู้นำที่ดี ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา จนได้รับการยอมรับว่าเป็นคนเก่ง คนดี คนขยัน และมีความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ โดยคำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมเป็นสำคัญ โรงเรียนเซนต์คาเบรียลมีพันธกิจสำคัญในการจัดระบบการบริหารและการจัดการภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ภายใต้จิตตารมณ์และบรรยากาศของการศึกษาคาทอลิก ส่งเสริมบุคลากรทุกระดับให้เข้าใจจิตตารมณ์ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อีกทั้งมีมาตรฐานทางวิชาชีพด้วย ปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล ให้เหมาะสมกับกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก และความต้องการที่แท้จริงของสังคม จัดระบบการใช้อาคารสถานที่ เทคโนโลยีสารสนเทศ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ สำหรับการบริหาร การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้วางแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ตัวชี้วัด และเนื้อหาสาระแกนกลาง เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพทั่วประเทศ โรงเรียนเซนต์คาเบรียลได้ดำเนินการจัดการกับหลักสูตรสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาสังคมศึกษา ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติและหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดขึ้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 โครงสร้างหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โครงสร้างหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กำหนดให้วิชาเศรษฐศาสตร์ เป็นรายวิชาพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทุกห้องเรียน และทุกแผนการเรียน ซึ่งคิดเป็น 1.0 หน่วยกิต สอดคล้องกับรายวิชาพื้นฐานอื่น ๆ เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ดังที่ได้แสดงในตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 โครงสร้างหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

รายวิชาพื้นฐาน	จำนวนหน่วยกิต
ภาษาไทย	1.0
คณิตศาสตร์	1.0
วิทยาศาสตร์	1.5
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	1.0
เศรษฐศาสตร์พื้นฐาน	1.0
สุขศึกษาและพลศึกษา	0.5
ศิลปศึกษาและดนตรีศึกษา	0.5
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	1.0
ภาษาอังกฤษ	1.0
รายวิชาเพิ่มเติม	จำนวนหน่วยกิต
คณิตศาสตร์	1.5
วิทยาศาสตร์ (ฟิสิกส์)	1.5
วิทยาศาสตร์ (เคมี)	1.5
วิทยาศาสตร์ (ชีววิทยา)	1.5
สุขศึกษาและพลศึกษา	0.5
ภาษาอังกฤษ	1.0

1.2 โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มีการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 2 คาบต่อสัปดาห์ คิดเป็น 40 ชั่วโมง การจัดการเรียนรู้ครบทุกมาตรฐานและตัวชี้วัด ภายใน 1 ภาคการศึกษา วิชาเศรษฐศาสตร์ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน 7 ตัวชี้วัด แสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงโครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชา	จำนวนชั่วโมง
มัธยมศึกษาปีที่ 4	
1. สังคมศึกษา ภาคภาษาอังกฤษ	40
2. ศาสนา และหน้าที่พลเมือง	60
มัธยมศึกษาปีที่ 5	
1. สังคมศึกษา ภาคภาษาอังกฤษ	20
2. เศรษฐศาสตร์	40
3. ประวัติศาสตร์	20
มัธยมศึกษาปีที่ 6	
1. สังคมศึกษา ภาคภาษาอังกฤษ	40
2. ภูมิศาสตร์	60

1.2.1 การจัดการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนเซนต์คาเบรียลได้จัดให้ผู้เรียนได้เรียนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์
ครบทุกมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ /ตัวชี้วัด /สาระการเรียนรู้แกนกลางของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ	1. อภิปรายการกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ 2. ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศ 3. ตระหนักถึงความสำคัญของระบบสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนและประเทศ 4. วิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชนและเสนอแนวทางแก้ไข	1. ระบบเศรษฐกิจ /หน่วยเศรษฐกิจ 2. ตลาดทางเศรษฐศาสตร์ 3. การกำหนดราคาสินค้าและระบบค่าจ้างในเศรษฐกิจ 4. การแทรกแซงราคา และการควบคุมราคาสินค้า 5. เศรษฐกิจพอเพียง 6. สหกรณ์ 7. ปัญหาชุมชน
มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก	1. อธิบายบทบาทของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ 2. วิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย 3. วิเคราะห์ผลดี ผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ	1. นโยบายการเงิน 2. นโยบายการคลัง 3. นโยบายการค้าเสรี 4. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

1.2.2 โครงสร้างการจัดหน่วยการเรียนรู้

การจัดหน่วยการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์จะแบ่งออกเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 4 และ 5 ประกอบด้วยเรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเงินและการคลัง และการประสานผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงโครงสร้างการจัดหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหาสาระ	จำนวน คาบเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บ่อเกิดวิชาเศรษฐศาสตร์	- หน่วยเศรษฐกิจ / ระบบเศรษฐกิจ - ตลาดทางเศรษฐศาสตร์	12
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ระบบค่าจ้างในทางเศรษฐศาสตร์	- การกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ (อุปสงค์ อุปทาน และภาวะดุลยภาพ) - การแทรกแซงและควบคุมราคาสินค้า - เส้นกราฟอุปสงค์-อุปทาน และภาวะดุลยภาพ - สหกรณ์ - เศรษฐกิจพอเพียง	16
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 นโยบายการเงิน	- การเงินและนโยบายการเงิน - สถาบันการเงิน และภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด - นโยบายการเงิน และเครื่องมือนโยบาย	4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 นโยบายการคลัง	- ประเภทของนโยบายการคลัง - เครื่องมือของนโยบายการคลัง - บทบาทของรัฐเกี่ยวนโยบายการคลังในการพัฒนา เศรษฐกิจ	4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน	- ลักษณะทั่วไปของชุมชนไทย - ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน - แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน - ตัวอย่างชุมชนต้นแบบ	4

จากโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โครงสร้างรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยนำมาใช้ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ได้จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้ใช้สาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 4 และ 5 ในการวิจัย คือ มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ ประกอบด้วยตัวชี้วัดข้อที่ 2 ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศ ข้อที่ 3 ตระหนักถึงความสำคัญของระบบสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนและประเทศ และข้อที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชนและเสนอแนวทางแก้ไขและมาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบัน

ทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก ประกอบด้วยตัวชี้วัดข้อที่ 1 อธิบายบทบาทของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ข้อที่ 2 วิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย และข้อที่ 3 วิเคราะห์ผลดี ผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ

2. แนวคิดเกี่ยวกับวิชาเศรษฐศาสตร์

การศึกษาเกี่ยวกับวิชาเศรษฐศาสตร์ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของวิชาเศรษฐศาสตร์ ความเป็นมาของวิชาเศรษฐศาสตร์ ประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์ หลักการสอนเทคนิค และกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความเป็นมาของวิชาเศรษฐศาสตร์

จากการศึกษาความเป็นมาของวิชาเศรษฐศาสตร์ ได้มีนักวิชาการอธิบายรายละเอียด ดังนี้

วันรัทซ์ มีงมณีนาคิน (2547: 7) ได้กล่าวถึงประวัติของวิชาเศรษฐศาสตร์ไว้ว่าเศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่ค่อนข้างใหม่เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ และปรัชญา ผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลแรกที่วางรากฐานของวิชาเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก (เศรษฐศาสตร์ระบบทุนนิยม) เป็นนักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษชื่อ อัดัม สมิท (Adam Smith, 1723 - 1790) หนังสือชื่อ An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations (ตีพิมพ์ครั้งแรกปี ค.ศ. 1776) ของท่านผู้นี้ถือเป็นตำราเศรษฐศาสตร์เล่มแรกของโลก หนังสือเล่มนี้มี 2 ตอน ตอนแรกกล่าวถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ ตอนที่สองกล่าวถึงเรื่องทั่ว ๆ ไปทางเศรษฐศาสตร์ ได้แก่ มูลค่า (Value) และราคาของเศรษฐกิจต่าง ๆ (ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย กำไร) การสะสมทุนและการออม การค้าระหว่างประเทศ การคลังสาธารณะ การเก็บภาษีอากร เนื้อเรื่องของตอนที่สองนี้ไม่สมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม หนังสือเล่มนี้ก็ได้อำนวยประโยชน์อย่างมากให้กับนักเศรษฐศาสตร์ในรุ่นต่อมาที่นำไปสู่การปรับปรุงเนื้อหาวิชาเศรษฐศาสตร์ให้สมบูรณ์มากขึ้นตามลำดับ

นอกจากนี้ยังมีนักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษอีก 3 ท่าน ที่มีส่วนสำคัญยิ่งในการวางรากฐานวิชาเศรษฐศาสตร์ คือ เดวิด ริคาร์โด (David Ricardo, 1772 - 1823) อัลเฟรด มาร์แชลล์ (Alfred Marshall, 1842 - 1924) และจอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ (John Maynard Keynes, 1883-1946) สองท่านแรกถือเป็นนักเศรษฐศาสตร์ในกลุ่มสำนักคลาสสิก (Classical School) ซึ่งแนวความคิดที่สำคัญของนักเศรษฐศาสตร์กลุ่มนี้เป็นความเชื่อมั่นในระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม (Laissez Faire) ที่ให้ความสำคัญต่อบทบาทของภาคเอกชน โดยเห็นว่ารัฐไม่ควรไปยุ่งเกี่ยวในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ควรปล่อยให้เอกชนดำเนินธุรกิจต่าง ๆ โดยอิสระเสรี นอกจากนี้ ยังให้ความสนใจกับปัญหาในระยะยาว เช่น การสะสมทุน ผลตอบแทนของเงินทุน อัตราการเพิ่มของพลเมือง เป็นต้น

ต่อมากลุ่มนักเศรษฐศาสตร์สำนักนีโอคลาสสิก (Neoclassical School) นำโดย อัลเฟรด มาร์แชลล์ ได้รับช่วงความคิดของกลุ่มคลาสสิกมาปรับปรุงเสริมแต่ง เพื่อสนับสนุนแนวความคิดเสรีนิยมนักเศรษฐศาสตร์กลุ่มนีโอคลาสสิกจึงเน้นให้เห็นถึงการมีอยู่อย่างจำกัด (Scarcity) ของทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุดทั้งในระดับบุคคล หน่วยผลิต (เศรษฐศาสตร์จุลภาค) และประเทศ (เศรษฐศาสตร์มหภาค)

นักเศรษฐศาสตร์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังที่สุดมาจนถึงยุคปัจจุบันและเป็นผู้ปฏิรูปเศรษฐศาสตร์มหภาค คือ เคนส์ จากหนังสือชื่อ The General Theory of Employment, money and Interest (ตีพิมพ์ครั้งแรกปี ค.ศ. 1936) ได้อธิบายสาเหตุของภาวะสินค้าล้นตลาดและการว่างงานทั่วไป วิธีแก้ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำและการว่างงานโดยใช้นโยบายการเงินและการคลัง หนังสือเล่มนี้ถือว่าเป็นหนังสือเศรษฐศาสตร์เล่มแรกของโลก และจอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ จึงได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาของเศรษฐศาสตร์มหภาค

นอกจากนี้ วิรุณศิริ ใจมา (2553: 5 - 6) ได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นมาของวิชาเศรษฐศาสตร์ในประเทศไทย โดยประเทศไทยมีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจมานานแล้ว ตั้งแต่ในสมัยสุโขทัย ดังมีหลักฐานปรากฏในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชตอนหนึ่งว่า “เมืองสุโขทัยนี้ดีในน้ำมีปลาในนามีข้าว เจ้าเมืองบ่เอาจังกอบในไพร่ลู่ทาง เพื่อนจูงวัวไปค้า ขี่ม้าไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าม้าค้า ใครจักใคร่ค้าเงินค้าทองค้า” และในรัชสมัยดังกล่าวยังมีการค้าเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย ต่อมาในสมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์ตอนต้น ประเทศไทยมีการติดต่อกับต่างประเทศมากขึ้น และได้รับเอาแนวคิดวิทยาการด้านเศรษฐศาสตร์มาด้วย เช่น ด้านการเงิน (ผลิตเหรียญกษาปณ์) ด้านการคลัง และด้านการค้า เป็นต้น อย่างไรก็ตามยังเป็นการปฏิบัติเพียงอย่างเดียวโดยมิได้รวบรวมเป็นหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง

ต่อมาในช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง (พ.ศ. 2475) พระยาสุริยานุวัตี (เกิด บุญนาค) นักเศรษฐศาสตร์ไทยคนแรก ได้เขียนหนังสือเศรษฐศาสตร์ขึ้นมา มีชื่อว่า “ทรัพย์ศาสตร์” ประกอบด้วยหนังสือจำนวน 3 เล่ม หนังสือ 2 เล่มแรกได้ตีพิมพ์เมื่อปี พ.ศ. 2454 แต่ทางการขอร้องไม่ให้นำออกเผยแพร่ หนังสือทรัพย์ศาสตร์จึงถือได้ว่าเป็น หนังสือเศรษฐศาสตร์เล่มแรกของประเทศไทย ต่อมาในปี พ.ศ. 2459 กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ (น.ม.ส.) ได้พิมพ์หนังสือชื่อ “ตลาดเงินตรา” (Money Market) และในปี พ.ศ. 2475 ดร.ทองเปลว ชลภูมิ ได้นำหนังสือทรัพย์ศาสตร์มาตีพิมพ์เผยแพร่โดยเปลี่ยนชื่อเป็น “เศรษฐวิทยาเบื้องต้น” และนำหนังสือทรัพย์ศาสตร์เล่มที่ 3 มาตีพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2477 แต่การศึกษาวិชาเศรษฐศาสตร์ยังไม่ได้รับความนิยมนัก จนกระทั่งมีการก่อตั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมืองขึ้นมา มีการเปิดการเรียนการสอนวิชา

เศรษฐศาสตร์อย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรกจึงทำให้การศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์เริ่มแพร่หลายมากขึ้นจนปัจจุบัน

กล่าวโดยสรุป วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษที่ได้พยายามอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ในการเลือกใช้ทรัพยากรที่อยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดที่จะสามารถเลือกผลิตสินค้าและบริการให้สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่มีอย่างไม่จำกัดทั้งในแง่ของพฤติกรรมของผู้ผลิตและผู้บริโภค โดยจำแนกออกเป็นหน่วยธุรกิจ ที่เรียกว่าเศรษฐศาสตร์จุลภาค และกิจกรรมทางเศรษฐกิจระดับประเทศที่เรียกว่า เศรษฐศาสตร์มหภาค จุดมุ่งหมายที่สำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์ก็คือการให้ความรู้เรื่องการตัดสินใจทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพที่จะเป็นประโยชน์ทั้งส่วนบุคคล สังคม และประเทศชาติ อย่างคุ้มค่ามากที่สุด

2.2 ประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์

จากการศึกษาประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์ มีนักวิชาการกล่าวถึงประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์ ไว้ดังนี้

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2525: 30) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ในฐานะผู้บริโภค ทำให้เป็นผู้บริโภคที่ฉลาด กล่าวคือ

1.1 รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในการบริโภคและใช้ในทางที่ดีที่สุดที่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือความพอใจแก่ตนสูงสุด

1.2 สามารถจำแนกชนิดของสินค้าหรือบริการที่มีประโยชน์และสามารถใช้บำบัดความต้องการของตนและของคนในครอบครัวได้ด้วยราคาที่ประหยัดที่สุด

1.3 สามารถประมาณการค่าใช้จ่ายและการกำหนดแผนการบริโภค การออม และการกระทำกิจกรรมอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

1.4 สามารถคาดคะเนสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ เช่น การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล

2. ในฐานะผู้ผลิตและเจ้าของปัจจัยการผลิต ทำให้เป็นผู้ผลิตที่มีความสามารถซึ่งหมายความว่า ผลิตสินค้าและบริการเพื่อให้ได้กำไรสูงสุด และยังเอื้อประโยชน์ ดังนี้

2.1 มีความสำคัญอยู่เสมอว่า ทรัพยากรที่นำมาใช้ผลิตสินค้าและบริการนั้นมีอยู่จำกัด จึงควรจะใช้ให้เป็นประโยชน์หรือให้ผลตอบแทนสูงสุด

2.2 จัดสรรหรือแจกจ่ายสินค้าและบริการที่ผลิตได้นั้นไปยังผู้ที่สมควรได้รับสินค้านั้นมากที่สุด และตามความต้องการของบุคคลเหล่านั้น

2.3 คาคคเนความต้งการในวตุฤตบและป้งจ้ยการผลิตอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้องตลอดจนสามารถคาคคเนความต้งการของผู้บริภคในสินค้ที่ตนผลิตด้วย

2.4 ประหยัดค้ใช้จ้ยหรือลดต้นทุนการผลิตตลอดจนสามารถแข่งขันกับบุคคลอื่นได้อันจะมีผลทำให้การดำเนินธุรกิจของตนเป็นไปด้วยดี

3. ในฐานะผู้กำหนดนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้และช่วยให้ตัดสินใจได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น และก่อให้เกิดประโยชน์อื่น ๆ ดังนี้

3.1 เข้าใจปัญหาทางเศรษฐกิจได้ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพและความเสมอภาคตลอดจนเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติยิ่งขึ้น

3.2 สามารถจัดลำดับความสำคัญของโครงการต่าง ๆ ตามความจำเป็นและความต้องการของประชาชนและของประเทศ

3.3 สามารถจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บริการแก่ทุก ๆ ฝ่าย อย่างทั่วถึงและที่สามารถจะทำได้

3.4 สามารถวางนโยบายในการดำเนินการทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างความมั่นคงและความมั่นคงให้แก่ประเทศได้ดียิ่งขึ้น

รัตนาสายคณิต และชลลดา จามรกุล (2528: 10 - 11) ได้อธิบายประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์ไว้ดังนี้

1. ในฐานะผู้บริโภค ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์จะช่วยให้ผู้บริโภคสามารถประมาณการและวางแผนการใช้จ่ายของครอบครัวเพื่อให้สมาชิกในครอบครัวได้รับความสุขความสบายมากที่สุด เช่น ช่วยในการตัดสินใจว่าภายใต้สถานการณ์ที่เป็นอยู่ควรเลือกสินค้าชนิดใดบ้าง และควรเก็บออมไว้เท่าใด จึงจะทำให้ครอบครัวได้รับความพึงพอใจสูงสุด

2. ในฐานะผู้ผลิต ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์จะช่วยให้ตัดสินใจเกี่ยวกับการค้าและการลงทุน เช่น ควรลงทุนในกิจการเมื่อใด หรือควรจะผลิตสินค้าชนิดใดในปริมาณราคาเท่าใด หรือควรเลือกใช้เทคนิคการผลิตอย่างไร จึงจะเสียต้นทุนต่ำที่สุดและได้รับกำไรสูงสุด

3. ในฐานะบุคคลทั่วไปที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินและแรงงานที่สามารถนำไปใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์จะช่วยให้ตัดสินใจว่า ควรจัดสรรทรัพย์สินและแรงงานไปใช้ในการผลิตสินค้าและบริการใดจึงจะได้รับผลตอบแทนสูงสุด เช่น คนงานควรเลือกทำงานอะไรดี ทำกี่ชั่วโมง พักผ่อนกี่ชั่วโมง จึงจะมีรายได้สูงสุดโดยไม่ทำให้สุขภาพทรุดโทรม เจ้าของเงินทุนควรนำเงินออกมาให้กู้ยืม หรือฝากธนาคารเจ้าของที่ดินความนำที่ดินไปสร้างตึกแถวหรือสร้างบ้านให้เช่าจึงจะได้ค่าเช่าสูงสุด เป็นต้น

4. ในฐานะผู้บริหารประเทศหรือรัฐบาลความรู้ทางเศรษฐศาสตร์จะช่วยให้เข้าใจปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศตลอดจนรู้แนวทางที่จะแก้ไขปัญหาที่จำเป็น ๑ ได้อย่างถูกต้อง ทั้งยังมีส่วนช่วยกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจ ตลอดจนวางแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเหมาะสม เช่น เมื่อรัฐบาลรู้ถึงปัญหาความยากจนในชนบท ทำให้รัฐบาลรู้ว่าควรแก้ไขปัญหาที่ใด อย่างไร เป็นต้น

ไพรินทร์ แยมจินดา และวรรณาทองเจริญศิริกุล (2546: 12) ได้อธิบายประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์ดังนี้

1. ช่วยให้การดำรงชีวิตประจำวันเป็นไปอย่างมีหลักเกณฑ์และมีเหตุผล เพราะมนุษย์จะต้องตัดสินใจในกิจกรรมทางเศรษฐกิจตลอดเวลา เช่น ซื้อสินค้าอะไรมาบริโภค จำนวนเท่าใด ซื้ออะไรก่อนอะไรหลัง การตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์จะช่วยให้การดำรงชีวิตประจำวันเป็นปกติสุข

2. เป็นความรู้พื้นฐานที่จำเป็นแก่ผู้ประกอบการอาชีพธุรกิจหรืออาชีพอิสระ เช่น นายธนาคาร นักบัญชี นักปกครอง ผู้จัดการบริษัท ทนายความ ฯลฯ

3. หน่วยธุรกิจสามารถนำความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจได้ดีขึ้น สามารถคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจในอนาคตได้อย่างถูกต้อง ทำให้การวางแผนเกี่ยวกับการลงทุน การผลิต และการกำหนดราคาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ธุรกิจจะมีความเจริญมากขึ้น

4. ในแง่ของส่วนรวม ถ้าประชาชนมีความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ก็จะสามารถประกอบอาชีพในอันที่จะก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่ตนเองและส่วนรวม หรือในกรณีที่ประเทศประสบปัญหาเศรษฐกิจ รัฐบาลก็ได้รับความร่วมมือในการแก้ปัญหาอย่างดี ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นผ่อนคลายเป็นไปในทางที่ดีได้รวดเร็วขึ้น

5. เข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ การเข้าใจกฎเกณฑ์และสถาบันทางเศรษฐกิจที่มนุษย์ตั้งขึ้นทำให้เกิดแนวทางเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสังคมเศรษฐกิจที่ตนอาศัยอยู่ให้มีความสุขและมีความเจริญยิ่งขึ้น

6. ในแง่ผู้บริหารหรือรัฐบาล หากมีความรู้ความเข้าใจด้านเศรษฐศาสตร์เป็นอย่างดีจะทำให้สามารถจัดการปัญหาและวางแผนแนวทางแก้ไข รวมทั้งกำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป วิชาเศรษฐศาสตร์มีประโยชน์อย่างยิ่ง อันเป็นองค์ความรู้ที่มนุษย์ต้องใช้ในการดำเนินชีวิตในฐานะที่เป็นผู้บริโภคจนถึงผู้ควบคุมปัจจัยการผลิต เพราะทุกคนในสังคมมีส่วนในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งในหน่วยครัวเรือน หน่วยธุรกิจ และหน่วยรัฐบาล ที่ต้องอาศัยความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ในการคิด วางแผน ตัดสินใจ ตลอดจนปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งวิธีการในการบริหารจัดการทรัพยากรที่อยู่อย่างจำกัดให้สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ให้มาก

ที่สุด เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด และส่งเสริมความเข้าใจและการให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างถูกต้องอีกด้วย

2.3 หลักการสอน เทคนิค และกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์

จากการศึกษาเอกสาร ตำราวิชาการ เกี่ยวกับการเรียนการสอนเศรษฐศาสตร์ ได้มีนักวิชาการอธิบายถึงหลักการสอน เทคนิค และกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ไว้ดังนี้

2.4.1 หลักการสอนเศรษฐศาสตร์

วันเพ็ญ วรณโกมล (2542: 146 - 147) กล่าวว่า ในการสอนเศรษฐศาสตร์ มีหลักการสอนที่สำคัญ ดังนี้

1. สอนความคิดรวบยอดหรือความคิดพื้นฐานในวิชาเศรษฐศาสตร์มีความสำคัญที่ครูผู้สอนให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเพื่อเชื่อมโยงความคิดเหล่านั้นไปสู่ความเข้าใจปัญหาข้อขัดแย้งทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้คน เช่น ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความขาดแคลนการผลิต ทุน แรงงาน และการแลกเปลี่ยน เป็นต้น
2. สอนให้ผู้เรียนมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกลไกการทำงานของระบบเศรษฐกิจ และตระหนักในปัญหาทางเศรษฐกิจที่สำคัญ อันมีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่และโลก
3. สอนให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันทางเศรษฐกิจอย่างกว้าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจ ฝึกฝนผู้เรียนในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น ให้อ่านตารางสถิติ กราฟ หรือแผนภูมิ และสามารถวิเคราะห์ และประเมินผลข้อมูลทางสถิติที่ปรากฏอยู่ในตารางหรือแผนภูมิ
4. ให้ผู้เรียนได้เรียนจากปัญหาทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน สอนให้คิดวิเคราะห์กำหนดแนวทางเลือกของการปฏิบัติ และตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ปัญหา

2.4.2 เทคนิคการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

บุบผา คุมมานนท์ (2525: 96) กล่าวว่า วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นวิชาที่ไม่มีวิธีสอนใดวิธีสอนหนึ่งที่เหมาะสมที่สุด แต่วิธีสอนที่ดีที่สุดคือ วิธีสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้คิด และปฏิบัติ ฉะนั้นวิธีสอนที่ดีก็คือวิธีบูรณาการวิธีสอนต่าง ๆ มาผสมผสานกัน ได้แก่ วิธีสอนแบบแก้ปัญหา วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน วิธีสอนแบบอภิปราย เป็นต้น กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาเศรษฐศาสตร์ ได้แก่

1. การเล่าเรื่องจากประสบการณ์ เพื่อให้วินิจฉัยเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจ
2. การจัดชุมนุมต่าง ๆ เช่น ชุมนุมผู้บริโภคที่ดี

3. การประกวดแต่งคำขวัญเพื่อส่งเสริมความประหยัด ส่งเสริมการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม

4. การร้องเพลงเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้สินค้าไทย การส่งเสริม
สภาพแวดล้อมที่ดี

5. ดุภาพยนตร์เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ สภาพแวดล้อมในท้องถิ่นต่าง ๆ

6. เชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเศรษฐกิจ หรือสิ่งแวดล้อมมาบรรยาย

7. แสดงนิทรรศการเกี่ยวกับเศรษฐกิจ

8. จัดการอภิปรายหรือโต้วาทีเกี่ยวกับการต่อต้านการใช้สินค้าฟุ่มเฟือย

วันเพ็ญ วรรณโณมล (2542: 147) กล่าวว่า เทคนิคการสอนและการจัดกิจกรรมในเนื้อหา
ทางเศรษฐศาสตร์ มีดังนี้

1. สอนโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด
และกระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและปัญหาทางเศรษฐศาสตร์

2. สอนโดยใช้กรณีศึกษา ข่าว และเหตุการณ์ประจำวัน เพื่อนำไปสู่การ
แก้ปัญหาทางเศรษฐศาสตร์ โดยมีเอกสารประกอบในการค้นคว้าหาหนทางแก้ไขปัญหา

3. สอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจ
บทบาทของบุคคล และองค์กรทางเศรษฐกิจ

4. สอนโดยจัดกิจกรรมอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สามารถนำไปใช้ร่วมกิจกรรมอื่น เช่น การสอนโดยใช้กรณีศึกษา การสอนแบบโครงการ การแสดงบทบาทสมมติ และสถานการณ์จำลอง

5. ให้ฟังบรรยายจากวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ มาบรรยายปัญหาเศรษฐกิจที่
น่าสนใจ เช่น การลดค่าเงินบาท และตลาดหุ้น

6. จัดนิทรรศการ ป้ายนิเทศ แนะนำอาชีพที่เหมาะสมในท้องถิ่น ตลอดจน
เชิญผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพมาบรรยาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เกิดแนวคิด และ
เจตคติที่จะนำไปปฏิบัติต่อไป

7. จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนโดยผ่านทางกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การ
ตั้งชมรม ชุมนุม ได้แก่ ชมรมผู้บริโภค ชุมนุมผู้ผลิต การตั้งสหกรณ์ในโรงเรียน เป็นต้น

นอกจากนี้ แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญของรายวิชาเศรษฐศาสตร์ ยัง
มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการคิดอย่างเป็นระบบ (หัทยา เข้มเพ็ชร, 2555) ดังนี้

1. เป็นศาสตร์แห่งเหตุผล

2. เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์

3. ใช้การเก็บข้อมูลสร้างแบบจำลอง หรือสมมติฐาน

4. สรุปรูปทฤษฎีและประยุกต์ใช้

กล่าวโดยสรุป เทคนิคการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชา เศรษฐศาสตร์นั้นจะต้องเป็นการบูรณาการนำเอาเทคนิค วิธีสอนต่าง ๆ มาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการคิด อย่างมีวิจารณ์ญาณ และถูกต้องตามจุดมุ่งหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์ที่มุ่งแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ ด้วยการตัดสินใจเลือกวิธีการได้อย่างถูกต้อง

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดการวิจัยเพื่อใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัย เป็นฐานได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความหมายของการวิจัย ความสำคัญของการวิจัย กระบวนการในการวิจัย การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน และแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

3.1 ความหมายของการวิจัย

จากการศึกษาความหมายของการวิจัย นักวิชาการได้ให้ความหมายของการวิจัยไว้ ดังต่อไปนี้

อุทุมพร จามรมาน (2536: 5) ได้ให้ความหมายของการวิจัยไว้ว่า เป็นการแสวงหาความรู้ ใหม่ วิธีการแก้ปัญหาแบบใหม่ คำตอบใหม่ โดยใช้กระบวนการที่น่าเชื่อถือได้ หรือกระบวนการที่ยอมรับได้ใน ศาสตร์นั้น

เทียนฉาย กิระนันท์ (2537: 25) ได้ให้ความหมายของการวิจัยไว้ว่า เป็นการศึกษาค้นคว้าเพื่อ พิสูจน์หรือหาคำตอบ หรือหาข้อเท็จจริงอะไรบางอย่างที่อาจจะยังไม่มีการค้นพบในเรื่องนั้น ๆ มาก่อน หรืออาจ มีการค้นพบมาแล้ว แต่เมื่อเวลาเปลี่ยนไปก็ต้องการการค้นคว้าใหม่อีกครั้งหนึ่ง

ทิศนา แจมมณี (2545: 13) ได้ให้ความหมายของการวิจัยไว้ว่า เป็นกระบวนการในการแสวงหา ความรู้อย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อความรู้หรือข้อค้นพบใหม่ที่เชื่อถือได้ โดยใช้กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือในการคิดและดำเนินการเนื่องจากขั้นตอนของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์นั้น มี การพิสูจน์ ทดสอบ ด้วยวิธีการที่รอบคอบ รัดกุม มีเหตุผล เป็นที่ยอมรับ ผลที่เกิดขึ้นจึงมีความ น่าเชื่อถือ

ยุทธ ไภยวรรณ (2545: 16) ได้ให้ความหมายของการวิจัยไว้ว่า เป็นกระบวนการหรือเทคนิควิธีใน การแสวงหาความรู้ ความจริง ที่น่าเชื่อถือได้โดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (2550: 1) ได้ให้ความหมายของการวิจัยไว้ว่า เป็น การศึกษาค้นคว้า สืบค้น วิเคราะห์ หรือทดลอง ไม่เพียงแต่ให้ได้ข้อเท็จจริงและความรู้ใหม่เพื่อนำไป

ตั้งกฎ ทฤษฎี หรือเพื่อหาแนวทางในการปฏิบัติเท่านั้น แต่เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่ลุ่มลึก หรือ เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าในสิ่งที่วิจัยนั้นด้วย

ณรงค์ โปธิ์พฤษานันท์ (2551: 25) ได้ให้ความหมายของการวิจัยไว้ว่า เป็นกระบวนการ ศึกษาค้นคว้าความจริง ความรู้ที่เราสงสัย เพื่อหาคำตอบหรือข้อเท็จจริงที่ดำเนินไปอย่างมีระเบียบและเป็นที่ยอมรับกันในทางวิชาการด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้องต่อปัญหาที่ตั้งไว้

มาเรียม นิลพันธุ์ (2557: 9) ได้ให้ความหมายของการวิจัยไว้ว่า เป็นกระบวนการแสวงหา ความรู้อย่างเป็นระบบเชื่อถือได้ โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อตอบคำถามการวิจัย ผลที่ได้ สามารถนำไปแก้ปัญหา พัฒนาองค์ความรู้

Schuessler (1964: 2) ได้ให้ความหมายของการวิจัยไว้ว่า เป็นกระบวนการค้นคว้าหาความจริงเพื่อนำผลของการค้นคว้ามาแก้ปัญหาหรือตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

Best, John W. (1997) ให้ความหมายของการวิจัยว่า การวิเคราะห์หรือบันทึกสิ่งที่ได้จากการ เก็บข้อมูลภายใต้การควบคุมในลักษณะที่เป็นระบบ ระเบียบ และตรงไปตรงมา สามารถนำไปสู่การสร้าง กฎเกณฑ์ทั่ว ๆ ไป สร้างหลักการและสร้างทฤษฎีที่ก่อให้เกิดการพยากรณ์และการควบคุมเหตุการณ์ที่ หลากหลาย ที่อาจจะเป็นผลที่เกิดตามมา เป็นสาเหตุของกิจกรรมเฉพาะอย่าง ต่าง ๆ ก็ได้

จากความหมายของคำว่า “การวิจัย” ที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การวิจัย หมายถึง กระบวนการในการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบโดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการ พิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาและ พัฒนาองค์ความรู้ต่อไป

3.2 ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ มีระเบียบวิธีที่ชัดเจน เป็น กระบวนการแสวงหาความจริงที่มีความน่าเชื่อถือเนื่องจากการดำเนินงานเป็นขั้นตอนและอาศัย กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การวิจัยจึงมีประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ มี นักวิชาการได้สรุปความสำคัญของการวิจัยไว้ดังนี้

ยุทธ ไภยวรรณ (2545: 22) สรุปความสำคัญของการวิจัยไว้ว่า วิธีกรวิจัยเป็นการแสวงหา ความรู้วิธีหนึ่งที่มีความน่าเชื่อถือมาก ผลการวิจัยจะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อมนุษยชาติ ดังนี้

1. การวิจัยจะทำให้เกิดความรู้ใหม่ ที่จะช่วยเพิ่มพูนวิทยาการของศาสตร์ต่าง ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
2. นำผลการวิจัยไปแก้ปัญหาได้ คำตอบที่ได้จากการวิจัยจะทำให้มั่นใจและนำ ผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ได้
3. ช่วยปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ
4. ช่วยในการพิสูจน์ ตรวจสอบ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ต่าง ๆ

5. ช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ
 6. ช่วยในการพยากรณ์ สถานการณ์ ปรากฏการณ์ พฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

7. ผลที่ได้จะสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้
 ฌรณค์ โพธิ์พฤษานันท์ (2551: 31) ได้สรุปความสำคัญของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ได้ความรู้ใหม่ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ
2. ช่วยพิสูจน์หรือตรวจสอบความถูกต้องของกฎเกณฑ์ หลักการ และทฤษฎี
3. ช่วยให้เข้าใจสถานการณ์ ปรากฏการณ์ และพฤติกรรมต่าง ๆ
4. ช่วยพยากรณ์ผลภายหน้าของสถานการณ์ ปรากฏการณ์ และพฤติกรรมต่าง ๆ

อย่างถูกต้อง

5. ช่วยในการวินิจฉัย และตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม
6. ช่วยปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
7. ช่วยปรับปรุงพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ และวิถีชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

วรรณวีร์ บุญคุ้ม (2556: 15-16) กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อแก้ปัญหา (Solving problem) เป็นการนำผลจากการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น การแก้ปัญหาในชั้นเรียน การแก้ปัญหาเด็กเรียนช้า โดยการวิจัยกรณีศึกษาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา
2. เพื่อการควบคุมสถานการณ์ปัญหา (controlling problem) เป็นการนำผลวิจัยไปใช้เพื่อป้องกันหรือควบคุม เช่น การวิจัยเพื่อควบคุมพฤติกรรมการมีคู่อรงก่อนวัยอันควรของเยาวชน โดยการวิจัยเชิงสำรวจหรือกรณีศึกษา
3. เพื่ออธิบายสภาพการณ์ทางสังคม (Social explanation) เป็นการวิจัยค้นหาสาเหตุ เพื่อมุ่งอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยหลักเหตุและผล เช่น การศึกษาพฤติกรรมของผู้คนในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป
4. เพื่อบรรยายสภาพการณ์ของสังคม (Social description) เป็นการวิจัยเพื่อมุ่งบรรยายลักษณะหรือสภาพการณ์ของสังคม เช่น การศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา
5. เพื่อการทำนายสภาพการณ์ของสังคม (Social prediction) เป็นการวิจัยเพื่อมุ่งทำนายเหตุการณ์ในอนาคต สิ่งที่คาดหวังว่าอาจเกิดขึ้นในอนาคตภายใต้ข้อมูลที่ปรากฏในปัจจุบัน เช่น การศึกษาเรื่องเศรษฐกิจไทยในทศวรรษหน้า

6. เพื่อการวิจัยและพัฒนา (Research and development) เป็นการวิจัยเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

มาเรียม นิลพันธุ์ (2557: 10 - 11) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการวิจัยไว้ดังนี้

1. การวิจัยสร้างความรู้ เป็นเป้าหมายเบื้องต้นของการวิจัย ที่มีผลผลิตเป็นความรู้ใหม่ ทั้งเป็นความรู้สากลและความรู้เฉพาะกรณี อันเป็นประโยชน์เพื่อประกอบเป็นฐานความรู้ (การวิจัยพื้นฐาน) หรือประโยชน์ในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนา (การวิจัยประยุกต์) หรือเป็นบันไดไปสู่การสร้างนวัตกรรม ตลอดจนสร้างความสามารถในการแข่งขัน

2. การวิจัยสร้างคุณลักษณะของคน การวิจัยใช้ในการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต เช่น วิจารณ์ญาณ การใช้เหตุผล นวัตกรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความใจกว้าง รับผิดชอบต่อผู้อื่น และปรับเปลี่ยนได้

3. การวิจัยสร้างความสามารถจัดการความรู้ การวิจัยเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงความรู้ สามารถค้นคว้าจากเอกสาร จากห้องสมุด และจากอินเทอร์เน็ตได้ แล้วสามารถย่อยความรู้เพื่อจัดการกับความรู้ที่มีมากและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมความรู้ โดยสามารถประเมินความเชื่อถือได้ ความคุ้มค่า และสามารถปรับให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับใช้และใช้ได้ง่าย กระบวนการเหล่านี้ต้องอาศัยการวิจัยเป็นฐานเป็นเครื่องมือ

4. การวิจัยเป็นเครื่องมือในการสร้างพลัง ผู้ที่รู้จักตนเองและสามารถจัดการกับตนเองและสิ่งแวดล้อม ได้อย่างถูกต้อง ย่อมมีพลังสามารถยืนหยัดด้วยตนเองได้อย่างอิสระ

กล่าวโดยสรุป การวิจัยมีความสำคัญในฐานะวิธีการในการแสวงหาองค์ความรู้ เป็นกระบวนการในการตรวจสอบ พิสูจน์ทราบทฤษฎี กฎเกณฑ์ สถานการณ์ ปรัชญาการณื ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้เกิดวิจารณ์ญาณในการพยากรณ์ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำผลการวิจัยไปแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 กระบวนการในการวิจัย

จากการศึกษาการวิจัยเป็นฐาน นักวิชาการได้อธิบายขั้นตอนในการวิจัยไว้ ดังต่อไปนี้ ยุทธ ไทยวรรณ (2545: 34 - 35) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขั้นการเลือกหัวข้อที่จะทำการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องรู้ว่าจะทำเรื่องอะไร อาจเกิดจากความอยากรู้ ความสงสัย การฟัง การค้น การสนทนา หรืออาจเกิดจากสภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไป

2. ขั้นกำหนดประเด็นปัญหาในการวิจัย ผู้วิจัยต้องกำหนดว่าจะศึกษาอะไร กว้างแค่ไหน อาจสังเคราะห์จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. **ขั้นตั้งวัตถุประสงค์** เป็นการกำหนดแยกแยะแจงรายละเอียดของหัวข้อหรือประเด็นของเรื่องที่จะศึกษาออกเป็นข้อ ๆ

4. **ขั้นตั้งสมมติฐาน** เป็นขั้นที่ผู้วิจัยอาศัยหลักการคาดเดาคำตอบไว้ก่อน ซึ่งจะเป็นการบอกทิศทางของการวิจัยว่าจะเป็นไปได้ในทิศทางใด ช่วยให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้ตรงเป้าหมายและสะดวกยิ่งขึ้น

5. **การออกแบบการวิจัย** เป็นการวางโครงสร้างและแนวทางในการดำเนินการวิจัย เพื่อให้ตอบปัญหาวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด การออกแบบการวิจัยและการวางแผนการวิจัยจะมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน การออกแบบการวิจัยเป็นการวางกรอบการวิจัย ส่วนการวางแผนการวิจัยจะปรากฏในรูปโครงการวิจัย และเป็นการวางรายละเอียดภายใต้กรอบวิจัย

6. **การรวบรวมข้อมูล** การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต แบบทดสอบ แบบสอบถาม หรือเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์

7. **ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล** เป็นการคัดเลือกข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ และนำมาวิเคราะห์ซึ่งอาจจะวิเคราะห์ด้วยมือหรือวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ก็ได้ผลเช่นเดียวกัน

8. **การแปลความหมายหรือการตีความข้อมูล** เป็นการนำตัวเลขจากการวิเคราะห์ข้อมูลมาแปลความหมายว่าผลการวิเคราะห์เป็นอย่างไร การแปลความหมายควรแปลอย่างตรงไปตรงมา ไม่ควรใส่ความรู้สึก หรือนำผลงานอื่นมาเกี่ยวข้อง

เจ็ดศักดิ์ โฆภาสินธุ์ (2549: 21 - 25) อธิบายถึงขั้นตอนการวิจัยไว้ ดังนี้

1. **การเลือกปัญหา การตั้งคำถามหรือปัญหาที่คำตอบที่มีอยู่ของคำถามเหล่านั้นยังไม่ชัดเจน สมบูรณ์เพียงพอที่จะถามให้หายข้องใจในปัญหานั้น ๆ** เริ่มต้นจากมีปรากฏการณ์ (อาจเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้) มากระทบความรู้สึกของนักวิจัยแล้วทำให้เกิดความคับข้องใจทำให้ต้องการอธิบายปรากฏการณ์นั้นเพื่อให้หายข้องใจตามวิสัยของความอยากรู้อยากเห็นที่มีอยู่ และเป็น การปรับตัวของกลไกทางสติปัญญา นักวิจัยที่เพิ่งเริ่มต้นทั่ว ๆ ไป เช่น นิสิตนักศึกษา มักเกิดปัญหาในขั้นตอนนี้มากทั้งในลักษณะที่ไม่รู้ว่าจะวิจัยเรื่องอะไร หรือไม่มีเรื่องที่จะทำการวิจัย รวมทั้งทำวิจัยโดยไม่รู้ว่ามีปัญหาการวิจัยที่แท้จริงคืออะไร การเลือกปัญหาการวิจัยต้องทำความเข้าใจกับปัญหาหรือนิยามปัญหาการวิจัยกับการประเมินปัญหาพร้อมกันไปด้วยว่าเป็นประโยชน์ใดบ้างเมื่อได้คำตอบแล้ว

2. **การสร้างสมมติฐาน การศึกษาและตรวจสอบเอกสารทั้งที่เป็นแนวคิด ความเชื่อ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง** เนื่องจากตัวแปรทั้งหมดที่ระบุไว้เป็นกิจกรรมที่นักวิจัยต้องดำเนินการศึกษาอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางเพื่อเป็นประโยชน์ในการตอบคำถามการวิจัยในเชิงวิชาการเป็นการใช้ระบบเหตุผลมาสร้างคำตอบจากพื้นฐานความรู้เดิมเพื่อสร้างสิ่งที่เรียกว่าสมมติฐานการวิจัยหรือความเชื่อเกี่ยวกับปัญหาการวิจัยของนักวิจัยก่อนการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

3. กำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยและสร้างเครื่องมือ การสร้างสมมติฐานเป็นการสืบเนื่องจากการตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัย การตรวจสอบเอกสารนอกจากจะช่วยกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา การระบุตัวแปรทั้งที่เป็นสาเหตุและเป็นผลที่ตามมาหรือตัวแปรตามจะช่วยให้นักวิจัยทราบลักษณะและธรรมชาติของตัวแปรนั้น ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดแบบแผนการวิจัยได้ว่าควรมีลักษณะอย่างไร การเลือกตัวอย่างจากประชากรเป้าหมาย การใช้สถิติ และเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

4. การเก็บและตีความหมายข้อมูล เป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การวิจัยเป็นการรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยที่จัดเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่มีคุณภาพของการวัดที่ทำให้เชื่อได้ว่าข้อมูลนั้นมีความเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ ในการที่จะนำข้อมูลไปอ้างอิง วิเคราะห์และตีความหมายต่อไปโดยเฉพาะการตรวจสอบยืนยันในความเชื่อตามสมมติฐานการวิจัย เพื่อนำไปสู่การสรุปข้อค้นพบให้เป็นความรู้ที่เชื่อถือได้

5. การรายงานการวิจัย การวิจัยเมื่อได้ข้อสรุปและอภิปรายผลการวิจัยแล้วมีได้หมายความว่าบทบาทของนักวิจัยได้สิ้นสุดแล้ว นักวิจัยจะต้องเรียบเรียงกระบวนการในการศึกษาและผลการวิจัยที่เป็นสาระสำคัญเพียงพอที่ผู้สนใจในเรื่องหรือปัญหาการวิจัยสามารถติดตามอ่านหรือค้นคว้าต่อไปโดยใช้กระบวนการของนักวิจัยเป็นแบบอย่างได้ การเขียนรายงานการวิจัยที่มีสาระสำคัญครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่จึงเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนสุดท้ายที่นักวิจัยจะต้องปฏิบัติอย่างรับผิดชอบต่อผลงานของตน

ณรงค์ โพธิ์พานันท์ (2551: 73 - 86) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการวิจัยไว้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนกำหนดชื่อเรื่อง หรือปัญหา และจุดมุ่งหมายของการวิจัย

เป็นการกำหนดกรอบของประเด็นปัญหาที่ต้องการคำตอบ การวางแผนการวิจัยในขั้นนี้สำคัญที่สุด เพราะการกำหนดชื่อเรื่อง ปัญหา และจุดมุ่งหมายของการวิจัย จะมีความสัมพันธ์กันที่จะต้องทำไปพร้อม ๆ กัน โดยอาจเริ่มต้นจากการกำหนดปัญหาใหญ่ ๆ ของการวิจัย แล้วจึงแตกเป็นประเด็นย่อย ๆ สำหรับจุดมุ่งหมายของการวิจัยหมายความว่าเจตจำนงของนักวิจัยว่าจะทำการศึกษาเรื่องอะไร ดังนั้น ทั้งสองอย่างจึงมีความสัมพันธ์กัน และใช้แทนกันได้ การกำหนดชื่อเรื่อง เริ่มจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ทั้งในอดีตและในปัจจุบันประกอบกับประสบการณ์ ความรู้ และอุดมคติของนักวิจัยจะเป็นตัวกระตุ้นให้นักวิจัยเกิดอยากรู้อยากเห็นที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง

2. ขั้นกำหนดสมมติฐานการวิจัย

คือการทำผู้วิจัยคาดคะเนผลการวิจัย หรือเดาคำตอบไว้ล่วงหน้า โดยที่ยังไม่ได้ทำการวิจัยจริง ๆ การตั้งสมมติฐานจะเป็นประโยชน์แก่นักวิจัยในการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และแปลความหมายข้อมูล ข้อควรระวังสำหรับนักวิจัยคือ อย่าให้สมมติฐานที่ตั้งนั้นเกิดความลำเอียงในการวิจัยขั้นต่อไป อย่างไรก็ตามนักวิจัยบางกลุ่มที่เห็นว่าการศึกษาวิจัยไม่จำเป็นต้องมีสมมติฐานก็ได้ โดยเฉพาะในเรื่องการวิจัยที่ไม่เคยมีใครจัดทำมาก่อน ในกรณีนี้ผู้วิจัยไม่สามารถเดาคำตอบของการวิจัยเอาไว้ล่วงหน้าว่าควรจะเป็นอย่างไร

3. ขั้นกำหนดนิยามตัวแปร

เมื่อผู้วิจัยได้กำหนดปัญหา กรอบทางทฤษฎี และสมมติฐานแล้ว ผู้วิจัยจะต้องกำหนดตัวแปรโดยละเอียดอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นผู้วิจัยจะให้นิยามตัวแปรทั้งในรูปคำนิยามทั่วไป และคำนิยามปฏิบัติการ รวมไปถึงการกำหนดตัวชี้และมาตรวัดตัวแปรที่จะวัด

4. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

ขั้นนี้ผู้วิจัยจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร จากห้องสมุด หน่วยงานราชการหรือสถาบันต่าง ๆ แล้วบันทึกชื่อและแหล่งที่มาของเอกสารเหล่านั้น หรือข้อมูลจากการสำรวจ อาจเป็นการไปสัมภาษณ์สอบถาม สังเกตการณ์ ในเรื่องและปัญหาที่จะทำการวิจัย

5. ขั้นการกำหนดวิธีการวิจัยหรือการออกแบบการวิจัย

จากที่ผู้วิจัยได้สำรวจเอกสารและข้อมูลเบื้องต้นอย่างคร่าว ๆ ผู้วิจัยต้องกำหนดแบบแผนการวิจัย กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดวิธีการนำเสนอ กำหนดวิธีการเขียนรายงานการวิจัย

6. ขั้นกำหนดประชากร การเลือกตัวอย่าง

เป็นการเลือกที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างประเภทใด อยู่ที่ใดบ้าง เป็นจำนวนเท่าใด รวมไปถึงต้องกำหนดบุคคลหรือหน่วยที่จะศึกษาว่าเป็นใคร

7. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการดำเนินการสร้างเครื่องมือ ให้มีความถูกต้องและมีความเชื่อมั่น ทั้งนี้กรณีที่เป็นงานวิจัยเอกสาร นักวิจัยไม่ต้องสร้างเครื่องมือ สามารถเก็บข้อมูลได้เลย

8. ขั้นประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัย

นำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำ และเปลี่ยนรูปให้อยู่ในรูปแบบที่จะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์แปลผลและจัดทำรายงานการวิจัย

9. ขั้นแปลความหมายข้อมูล หรือการตีความข้อมูล

เป็นการพรรณนา อธิบาย ทำนายปรากฏการณ์หรือพฤติกรรม โดยปราศจากข้อคิดเห็นส่วนตัว หรือนำเอาทฤษฎีหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาร่วมประกอบในข้อสรุป กล่าวคือ

ผู้วิจัยจะพรรณนาและอธิบายเฉพาะผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น โดยไม่นำผลการวิจัยผู้อื่นมาเปรียบเทียบกับ นอกจากนี้ อาจมีวิธีการพรรณนาโดยสอดแทรกข้อคิดเห็น ทฤษฎีและผลการวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องมาประกอบเข้ากับผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนั้น เพื่อว่าจะทำให้การวิจัยมีน้ำหนักมากขึ้น

10. ขั้นตอนการนำเสนอและจัดทำรายงานการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยที่ค้นพบมานำเสนอให้ในรูปแบบที่น่าสนใจ และนำมาจัดทำรายงานผลการวิจัยเพื่อที่จะเผยแพร่ผลงานวิจัยต่อสาธารณชนได้ทราบต่อไป

มาเรียม นิลพันธุ์ (2557: 17 - 20) อธิบายขั้นตอนการวิจัยเป็นฐานไว้ 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดปัญหา

ปัญหาการวิจัยคือข้อสงสัยสิ่งที่คุณผู้วิจัยต้องการศึกษา เป็นสภาพการณ์ที่มีความแตกต่าง ความไม่สอดคล้องระหว่างสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรือสภาพการณ์ที่คาดหวังต้องการให้เกิดขึ้น

2. การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เป็นการศึกษาทบทวนวรรณกรรมจากแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยการทบทวนวรรณกรรมควรมีความหลากหลายครอบคลุม เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดสมมติฐาน การออกแบบการวิจัย การอภิปรายผล

3. การกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

เป็นการกำหนดกรอบแนวคิดที่คุณผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าในการการศึกษาค้นคว้าได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยของใคร โดยแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย และควรนำเสนอทั้งในเชิงพรรณนาความและแผนภูมิหรือแผนภาพ

4. การกำหนดวัตถุประสงค์และคำถามการวิจัย

เป็นการระบุว่าผู้วิจัยทำวิจัยเพื่ออะไร และตั้งข้อคำถามการวิจัยเพื่อทำวิจัยและจะได้คำตอบเหล่านี้ครบถ้วน

5. การกำหนดสมมติฐานการวิจัย

เป็นการที่คุณผู้วิจัยคาดคะเนคำตอบที่ต้องการไว้ล่วงหน้า โดยสมมติฐานนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมมาสนับสนุนรองรับการตั้งสมมติฐาน

6. การออกแบบการวิจัย

เป็นการออกแบบเกี่ยวกับประชากร ตัวอย่าง ตัวแปร การสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปร สถิติและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ได้ออกแบบไว้

8. การวิเคราะห์ข้อมูล แปลผล

เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาตรวจสอบและวิเคราะห์เพื่อแปลผล

9. การสรุปผล อภิปรายผล และเสนอแนะ

เป็นการนำผลที่ได้มาสรุปผลให้สั้นได้ใจความชัดเจนเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย และนำผลที่ได้มาอภิปรายผลว่าที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เป็นเพราะอะไร สอดคล้อง/ขัดแย้งกับแนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัยของใครบ้าง และนำผลการวิจัยมาเสนอผลในเชิงปฏิบัติ เจริญนโยบาย และเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ทั้งนี้ การวิจัยเป็นฐานมีความสัมพันธ์กับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทำให้การวิจัยเป็นฐานทั้ง 9 ชั้น สามารถสรุปเป็น 5 ชั้นได้ ดังนี้

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (กำหนดปัญหา)
2. กำหนดสมมติฐานการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การสรุปผล อภิปรายผล และเสนอแนะ

พิมพ์ดีด เศษจุด (2558: 114) กล่าวถึงการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมี 5 แนวทางดังนี้

1. ระบุคำถามวิจัย
 - 1.1 ศึกษาลักษณะปัญหา หรือพฤติกรรม ทักษะ ความสามารถของผู้เรียนจากการประเมินความรู้ตามสภาพจริง
 - 1.2 วิเคราะห์สภาพปัญหาและเก็บข้อมูล
 - 1.3 ระบุคำถามวิจัยให้ชัดเจน จะนำไปสู่การสร้างหัวข้อเรื่องวิจัยและการเขียนวัตถุประสงค์
2. ศึกษานวัตกรรม
 - 2.1 ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหา อาจใช้นวัตกรรมต่าง ๆ เช่น รูปแบบ วิธีสอน เทคนิค แนวการสอน และนวัตกรรมขั้นสูง เช่น ชุดการเรียนรู้ ชุดกิจกรรม เป็นต้น
 - 2.2 ระบุขั้นตอนการทำ
3. ลงมือทำเพื่อแก้ไขหรือเสริมสร้าง
 - 3.1 ดำเนินการตามแผน เก็บข้อมูลอย่างละเอียด และมีการปรับปรุง
 - 3.2 วิเคราะห์ผล

4. สรุป
 - 4.1 ตีความหมายข้อมูลและลงข้อสรุป
 - 4.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู
 - 4.3 เขียนบทเรียนที่ได้และเขียนข้อเสนอแนะ
5. เผยแพร่นวัตกรรมกับเพื่อนครู
 - 5.1 แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและกันในผลงานวิจัย
 - 5.2 เผยแพร่งานวิจัยและความเห็น ให้ข้อสรุปย้อนกลับ
 - 5.3 ให้ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 5.4 ให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาความหมาย ความสำคัญ และกระบวนการในการวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาหรือศึกษาผลการวิจัย ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อกำหนดปัญหาหรือศึกษาผลการวิจัย โดยผู้สอนจะทำหน้าที่ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสงสัย ใคร่รู้ หรือเกิดข้อสงสัย จากการสนทนา และการใช้คำถามระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถกำหนดขอบเขตของปัญหาได้ หรือผู้สอนอาจกำหนดกรอบประเด็นในการศึกษาไว้อย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ประเด็นปัญหาอยู่ในขอบเขตของจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นที่ 2 การวางแผนการ ผู้เรียนจะทำการตั้งสมมติฐานหรือการคาดคะเนคำตอบจากปัญหาที่ได้กำหนดไว้ โดยวางโครงสร้างหรือวิธีการดำเนินการศึกษาในการแสวงหาคำตอบอย่างเป็นระบบและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ขั้นที่ 3 การดำเนินการ ผู้เรียนดำเนินการตามวิธีการที่ได้วางไว้ เพื่อตอบคำถามสมมติฐานที่กำหนดในขั้นที่ 1 และ 2 ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การศึกษาจากตำราวิชาการ การลงพื้นที่จริง การสัมภาษณ์ และการสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอในการตอบสมมติฐาน ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าตามแนวทางการดำเนินงานในขั้นที่ 3 มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมิน เพื่อตอบสมมติฐานอย่างเป็นระบบ และหรือนำข้อมูลต่าง ๆ มาเปรียบเทียบเพื่อหาข้อสรุปในสมมติฐาน ขั้นที่ 5 การสรุปและอภิปรายผล ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์ เปรียบเทียบ และสรุปผล นำเสนอผลการศึกษาเพื่อตอบคำถาม พร้อมอภิปรายผลว่าสอดคล้องกับแนวคิด หลักการ หรือทฤษฎีใด และผลที่ได้จะนำไปใช้อย่างไร

3.4 การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยนั้น สามารถจัดการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบโดยมีผู้ที่นำการวิจัยเป็นฐานไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เช่น การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำการวิจัย การนำผลการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอน และการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานเป็นขั้นตอนในการสอน เป็นต้น ในการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ดังนี้

3.4.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

จากการศึกษาพบว่า มีผู้ให้ความความหมายการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ไว้ดังนี้

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และทัศนีย์ บุญเดิม (2547: 14) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานไว้ว่า เป็นการสอนเนื้อหาวิชา เรื่องราว กระบวนการ ทักษะ และอื่น ๆ โดยใช้รูปแบบการสอนชนิดที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาหรือสิ่งต่างๆที่ต้องการสอนนั้นโดยอาศัยพื้นฐานการวิจัยเป็นฐาน

อาศัญญา รัตน์อุบล (2547: 61) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้นักเรียนใช้การวิจัย เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ในเรื่องที่ตนสนใจ หรือต้องการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายใต้ขอบเขตเนื้อหาที่เรียน โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกการคิด และจัดการหาเหตุผลในการตอบปัญหาตามโจทย์ที่นักเรียนตั้งไว้ โดยผสมผสานองค์ความรู้แบบสหวิทยาการและศึกษาจากสถานการณ์จริง

ทศนา แชนมณี (2548: 15-16) ที่ได้นิยามการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานหรือใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้ใหม่ หรือคำตอบที่เชื่อถือได้ โดยอาศัยกระบวนการสืบสวนในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาวิจัย ในการดำเนินการสืบค้น พิสูจน์ ทดสอบ เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

พิจิตรา ทีสุภะ (2556: 72) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานไว้ว่า การนำการวิจัยเป็นฐานหรือผลการวิจัยมาเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ โดยนำเอาการวิจัยเป็นฐานมาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการวิจัยเป็นฐานและการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง โดยผู้สอนหรือครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลายอันนำไปสู่การสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

จากความหมายของคำว่า “การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน” ที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัยเป็นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการสืบเสาะ พิสูจน์ แก้ปัญหา และให้ได้มาซึ่งความรู้หรือข้อเท็จจริงที่ผ่านการพิสูจน์อย่างเป็นระบบมีความถูกต้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

3.4.2 แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน สามารถจัดการเรียนรู้ได้หลายแนวทาง จากการศึกษาเอกสารการสังเคราะห์ผลการประชุมปฏิบัติการ เรื่อง การสังเคราะห์รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (2547: 2-3) ได้สรุปแนวทางการนำการวิจัยเป็นฐานมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนไว้ 4 แนวทาง ดังนี้

1. แนวทางที่ 1 ครูใช้ผลการวิจัยในการเรียนการสอน

ครูใช้ผลการวิจัยประกอบการเรียนการสอนเนื้อหาสาระต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนขยายขอบเขตของความรู้ ได้ความรู้ที่ทันสมัย และคุ้นเคยกับแนวคิดการวิจัย

2. แนวทางที่ 2 ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้

ผู้เรียนสืบค้นและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาระที่เรียนด้วยตนเอง

3. แนวทางที่ 3 ครูใช้การวิจัยเป็นฐานในการเรียนการสอน

การใช้การวิจัยเป็นฐานเป็นบางขั้นตอน หรือครบทุกขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของสาระการเรียนการสอนและวัยของผู้เรียน

4. แนวทางที่ 4 ผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้

ผู้เรียนทำวิจัยโดยใช้การวิจัยเป็นฐานทุกขั้นตอน เพื่อแสวงหาคำตอบหรือความรู้ใหม่ตามความสนใจของผู้เรียน

โดยในแต่ละแนวทางที่ได้้นำการวิจัยเป็นฐานมาใช้มีเป้าหมายที่ตรงกัน คือ เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และใช้การวิจัยเป็นฐานในการแสวงหาความรู้ใหม่ หรือคำตอบที่เชื่อถือได้ หรือวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม จัดเป็นการเรียนรู้โดยอิสระ เรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือกลุ่มเล็ก ๆ เป็นการเรียนรู้อย่างเฉพาะเจาะจงและอยู่บนพื้นฐานของปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโลก อยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง มีข้อเท็จจริง มีสาเหตุ ตั้งสมมติฐานของปัญหาได้ สามารถหาข้อมูลรายละเอียดตามสนับสนุนสมมติฐานได้โดยการสังเกต สัมภาษณ์ ศึกษาเอกสาร ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ การถกเถียงให้ได้ข้อสรุปการทดลอง เป็นต้น

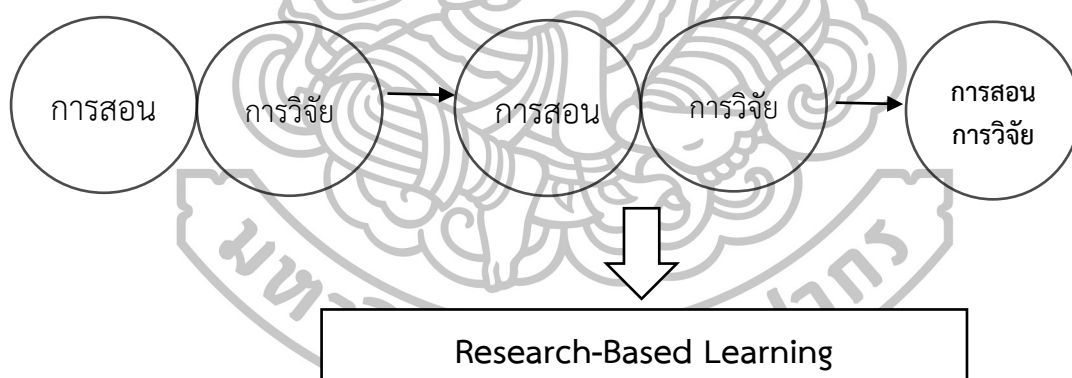
ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน (2545: 3-4) ได้อธิบายแนวทางหลักของการสอนที่เน้นการวิจัยเป็นฐาน (Research-Based) ที่มีแนวคิด 2 ประการประกอบกัน คือ 1) เนื้อหาที่ได้จากการวิจัย และ 2) การวิจัยเป็นฐาน เวลาที่ผู้สอนนำวิจัยมาสอนหรือสอนบนพื้นฐานการวิจัยจะเน้น 2 ลักษณะคือ

1. เนื้อหาหรือกระบวนการ ถ้าเน้นที่เนื้อหาหมายความว่าอาจจะหาเนื้อหามาให้โดยดูจากงานวิจัยต่าง ๆ ซึ่งจะมีคำตอบแล้ว แต่ยังไม่แน่ใจ หรือยังไม่สงสัย เมื่อยังไม่ได้คำตอบ ก็อาจจะมีการถามทิ้งไว้ให้ผู้สอนสำหรับไปทำการวิจัยค้นคว้าต่อไป ฉะนั้นในแง่ของการสอนในเชิงวิจัยนั้นสิ่งที่ได้จากผลการวิจัยจะเป็นคำตอบส่วนหนึ่งและนำไปสู่คำถามต่อไปอีกส่วนหนึ่ง

2. กระบวนการที่ได้จากการวิจัยนั้น ถ้าได้คำตอบแล้วมาบอกให้ผู้เรียนฟังอย่างเดียว ก็เป็น Research-Based ส่วนหนึ่ง แต่ผู้เรียนไม่ได้อยู่ในกระบวนการของการค้นคว้าหาความรู้เลย แต่ถ้าผู้สอนนำคำตอบมาแล้วพยายามวิเคราะห์จนกระทั่งตั้งคำถาม หลังจากนั้นให้ผู้เรียนไปหาคำตอบเอง แบบนั้นผู้เรียนจะได้การวิจัยเป็นฐานพร้อมกันไปเลย ในกระบวนการสอนแบบเน้นการวิจัย (Research-Based) นั้น จุดมุ่งหมายของการสอนแบบเน้นการวิจัยผู้เรียนรู้จักที่จะไปตั้งคำถามเอง และได้มาซึ่งคำตอบเองแล้วจะต้องวิเคราะห์พิจารณาแล้วประเมินแล้วหาคำตอบใหม่ต่อไป

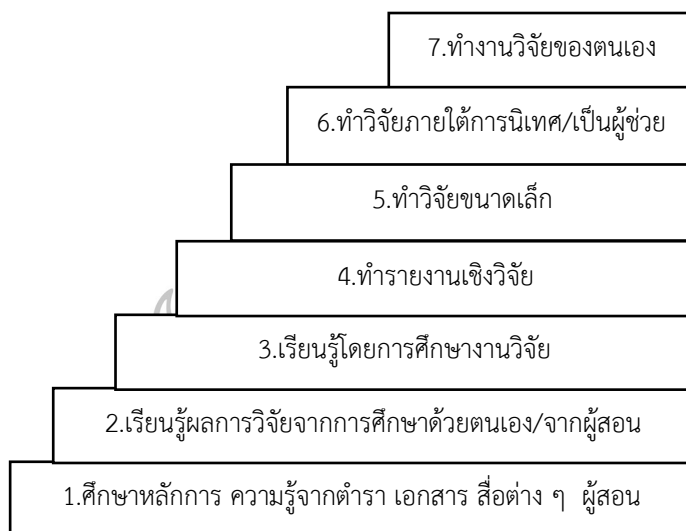
สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และทัศนีย์ บุญเติม (2547: 8 - 11) ได้อธิบายแนวทางการสอนแบบ Research-based Learning มีรายละเอียดดังนี้

การวิจัยและการเรียนการสอนสามารถผสมผสานกลมกลืนกันไปได้ ไม่ใช่อาจารย์บางท่านก็สอนอย่างเดียวไม่ทำการวิจัย บางท่านก็วิจัยอย่างเดียวไม่ยอมสอน บางท่านก็วิจัยเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอน ซึ่งเป็นประเด็นมองการวิจัยในประเด็นของเนื้อหาหรือเรื่องที่วิจัยแต่ถ้าอาจารย์มีความเข้าใจใหม่ว่า การวิจัยก็คือวิธีการสอนวิธีหนึ่ง อาจารย์ก็จะมีความสุขกับการปฏิบัติพันธกิจในหน้าที่ของอาจารย์มากยิ่งขึ้น คือ ทั้งสอน ทั้งวิจัย ไปด้วยกันทำให้ผู้เรียนได้ทั้งศาสตร์และทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไปพร้อมกัน ดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการสอนและการวิจัย

การสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานมีระดับขั้นตอนตามความยากง่ายของการใช้การวิจัยเป็นฐานแสดงในแผนภูมิที่ 3 ดังนี้

(สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และทัศนีย์ บุญเติม, 2537: 9 อ้างถึงใน ปทีป เมธาคุณวุฒิ, 2543: 21)

แผนภาพที่ 3 ลำดับขั้นตอนของการสอนแบบใช้การวิจัยเป็นฐาน

อมริช นาคทรพร (2547: 38-41) ได้อธิบายแนวทางการสอนแบบวิจัยไว้ 5 ประการ มีรายละเอียดดังนี้

ประการที่ 1 การสอนแบบวิจัยวิจัยมีฐานคิดและความเชื่อมาจากกลุ่มทฤษฎี Constructivism ที่เชื่อใน “กระบวนการสร้างความรู้ในตน” ของคนเรา และหัวใจของการสอนแบบวิจัยก็คือการส่งเสริมกระบวนการสร้างความรู้ความรู้นี้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

ประการที่ 2 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์ภาคปฏิบัติในเรื่องที่จะศึกษา

ประการที่ 3 การยึดระเบียบแบบแผนการวิจัยเป็นกรอบในการเรียนรู้

ประการที่ 4 การบูรณาการเนื้อหาและวิธีสอนและแนวการสอนที่อิงปัญหาในชีวิตและสังคม

ประการที่ 5 การกำหนดเงื่อนไขหลักสูตรและการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการสอนแบบนี้ เช่น กำหนดวิชาเรียนจำนวนไม่มากแต่หน่วยกิตต่อวิชาสูงในลักษณะการบูรณาการหลายวิชาเข้าด้วยกันซึ่งนอกจากจะทำให้มีพื้นที่ในการสอดแทรกการเรียนแบบวิจัยเข้าไปได้อย่างเข้มข้นขึ้นแล้ว ยังช่วยการตั้งโจทย์และการดำเนินการวิจัยมีลักษณะ Interdiscipline ได้มากขึ้นด้วย นอกจากนี้

หลายแห่งยังมีการกำหนดเงื่อนไขเชิงบริหารและทรัพยากรการเรียนรู้ให้เอื้อต่อรูปแบบการสอนดังกล่าวอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวในรายวิชา เศรษฐศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล โดยออกแบบกิจกรรมที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน 3 แนวทางร่วมกัน ดังนี้

แนวทางที่ 1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์การวิจัยเป็นฐานจากนักวิชาการศึกษาได้ออกมาเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การกำหนดปัญหาหรือศึกษาผลการวิจัย ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อกำหนดปัญหา โดยผู้สอนจะทำหน้าที่ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสงสัย ใคร่รู้ หรือเกิดข้อสงสัย จากการสนทนา และการใช้คำถามระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถกำหนดขอบเขตของปัญหาได้ หรือผู้สอนอาจกำหนดกรอบประเด็นในการศึกษาไว้อย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ประเด็นปัญหาอยู่ในขอบเขตของจุดประสงค์การเรียนรู้
- 2) การวางแผนการ ผู้เรียนจะทำการตั้งสมมติฐานหรือการคาดคะเนคำตอบจากปัญหาที่ได้กำหนดไว้ โดยวางโครงสร้างหรือวิธีการดำเนินการศึกษาในการแสวงหาคำตอบอย่างเป็นระบบและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- 3) การดำเนินการ ผู้เรียนดำเนินการตามวิธีการที่ได้วางไว้ เพื่อตอบคำถามสมมติฐานที่กำหนดในขั้นที่ 1 และ 2 ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การศึกษาจากตำรา วิชาการ การลงพื้นที่จริง การสัมภาษณ์ และการสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอในการตอบสมมติฐาน
- 4) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าตามแนวทางการดำเนินงานในขั้นที่ 3 มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมิน เพื่อตอบสมมติฐานอย่างเป็นระบบ และหรือนำข้อมูลต่าง ๆ มาเปรียบเทียบเพื่อหาข้อสรุปในสมมติฐาน และ
- 5) การสรุปและอภิปราย ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์เปรียบเทียบ และสรุปผล นำเสนอผลการศึกษาเพื่อตอบคำถาม พร้อมอภิปรายผลว่าสอดคล้องกับแนวคิด หลักการ หรือทฤษฎีใด และผลที่ได้จะนำไปใช้อย่างไรต่อไป

แนวทางที่ 2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผลการวิจัย ผู้สอนนำผลการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอน อันประกอบด้วย

- 1) การศึกษาผลการเรียนรู้และทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และ
- 2) การพัฒนาผลการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ด้วยการค้นพบ เรื่อง ความรู้พื้นฐานทาง เศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา

แนวทางที่ 3 การจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัย ผู้เรียนฝึกทำวิจัยด้วยตนเอง โดยอาศัยความรู้จากการวิจัยเป็นฐาน ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจะดังกล่าวในหัวข้อถัดไป

4. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการคิดขั้นสูงที่ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบตั้งแต่การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสินใจด้วยเหตุผล ตลอดจนการประเมินแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ หรือตอบคำถามที่กำหนดขึ้นอย่างเป็นขั้นตอนมีความชัดเจนด้วยตรรกะที่สามารถพิสูจน์ข้อความจริงให้ประจักษ์ชัดเจน

4.1 ความหมายของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

นักวิชาการศึกษาได้ให้นิยามความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้อย่างสอดคล้องกัน มีรายละเอียดดังนี้

วัตสัน และกลเซอร์ (Watson and Glaser, 1964) ให้นิยามว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณหมายถึง

- 1) ทักษะที่ใฝ่มน้าวต่อการพิจารณาด้วยความไตร่ตรองต่อปัญหาและประเด็นภายในขอบเขตของประสบการณ์
- 2) ความรู้ในวิธีการของการถามและการให้เหตุผลอย่างมีตรรกะ
- 3) ทักษะบางอย่างในการประยุกต์เข้ากับวิธีการเหล่านั้น การคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงยื่นกรานต่อความพยายามที่จะพิจารณาความเชื่อหรือการอนุมานความรู้ภายใต้หลักฐานที่มีสนับสนุนและข้อสรุปที่โน้มเอียงไป

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2544: 4) อธิบายว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการคิดใคร่ครวญเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้งซึ่งจนเกิดความเข้าใจ เป็นการใช้ปัญหาที่สามารถรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้อง

ลักขณา สรีวัฒน์ (2549: 89) สรุปความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า เป็นการใช้ความคิดในลักษณะ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา โดยยึดหลักการคิดด้วยเหตุผล จากข้อมูลที่เป็นจริงมากกว่าอารมณ์ และการคาดเดา โดยพิจารณาความเป็นไปได้ในแง่มุมต่าง ๆ ว่าจะอะไรคือความจริง อะไรคือความถูกต้อง คิดด้วยความรอบครอบระมัดระวัง ใช้สติปัญญา และทักษะการคิดอย่างไตร่ตรอง มีวิจารณญาณมากกว่าการใช้อารมณ์ที่ทำให้เกิดความลำเอียง ซึ่งมีผลเสียต่อการตัดสินใจ ดังนั้น การคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นความคิดที่เปิดกว้าง มีเป้าหมายที่แน่นอน มีเหตุผล มีความถูกต้องแม่นยำ สามารถตรวจสอบความคิดและประเมินความคิดของตนเองได้

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551: 101) อธิบายว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการคิดไตร่ตรองอย่างรอบครอบ เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา คลุมเครือ มีความขัดแย้ง เพื่อตัดสินใจว่าสิ่งใดควรเชื่อไม่ควรเชื่อ สิ่งใดควรทำไม่ควรทำ โดยใช้ความรู้ความคิดจากประสบการณ์ของตนจากข้อมูลที่รอบด้าน

วัชร เล่าเรียนดี (2555: 30) กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะในการสร้างความคิดรวบยอด ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล ความสามารถที่จะตัดสินใจเลือกเชื่อและเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เหมาะสม ด้วยหลักการและเหตุผล การคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นการคิดระดับสูงและมีความสำคัญกับผู้เรียน

บรรจง อมรชีวิน (2556: 2) ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า เป็นทักษะในการที่จะคิดได้อย่างกระจ่างแจ่มแจ้งและอย่างมีเหตุผล และยังรวมถึงความสามารถในการที่จะคิดได้อย่างอิสระและการสะท้อนคิด การคิดอย่างไตร่ตรอง

สรุปได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ทักษะการคิดอย่างรอบคอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล ในการสร้างความคิดรวบยอดอย่างมีเหตุผล เพื่อใช้ในการตัดสินใจเชื่อหรือเลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง โดยอาศัยการประมวลความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สั่งสมมา

4.2 ความสำคัญของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญกับผู้เรียนในทุกระดับ ถือเป็นกรอบการคิดที่สำคัญและยอมรับกันอย่างกว้างขวางในการที่จะช่วยให้เราปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีความซับซ้อน ถือว่าการคิดเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษาที่แท้จริง (บรรจง อมรชีวิน, 2556) นอกจากนี้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นพื้นฐานสำคัญของการคิดแก้ปัญหา จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นอันดับแรก (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2551: 101) ด้วยความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นความสามารถที่ควรพัฒนาให้กับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยจึงขอกกล่าวถึงความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

บรรจง อมรชีวิน (2556: 17 - 18) ให้เหตุผลของความจำเป็นในการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

1. การคิดอย่างมีวิจารณญาณนับว่าเป็นทักษะการคิดทั่วไปที่สำคัญเพราะทำให้มีความสามารถในการคิดได้อย่างแจ่มแจ้งชัดเจนและมีเหตุผล
2. มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจฐานความรู้ใหม่ ความรู้เศรษฐกิจระดับโลกล้วนขับเคลื่อนด้วยสารสนเทศและเทคโนโลยี การที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ เศรษฐกิจโลกใหม่นั้นับว่ามีความต้องการเพิ่มขึ้นในเรื่องของทักษะทางปัญญาที่มีความยืดหยุ่นและความสามารถในการวิเคราะห์และบูรณาการข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในการช่วยแก้ปัญหาที่ซับซ้อน
3. ช่วยเพิ่มพูนทักษะทางด้านภาษาและนำเสนอ การคิดได้อย่างแจ่มแจ้งชัดเจนและเป็นระบบจะช่วยให้ในการแสดงออกทางความคิดของเรา ในการเรียนรู้ที่จะวิเคราะห์โครงสร้างเชิงตรรกะของเรา การคิดอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยปรับปรุงความสามารถในการทำความเข้าใจเรื่องต่าง ๆ
4. ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ในการที่จะได้ทางแก้ปัญหา ทางออกอย่างสร้างสรรค์ไม่ได้เกี่ยวข้องเฉพาะกับการมีความคิดใหม่ ๆ แต่ความคิดใหม่ ๆ ที่จะก่อเกิดต้องสอดคล้อง

กับงานด้วย ซึ่งการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยประเมินความคิดใหม่ ๆ การคัดเลือกว่าอันไหนดีที่สุด

5. การคิดอย่างมีวิจารณญาณถือว่าการสะท้อนตัวตนในการที่เราจะมีชีวิตอยู่อย่างมีความหมายและวางโครงสร้างชีวิตได้อย่างเหมาะสมนั้น เราจำเป็นต้องมีความสมเหตุสมผลและสะท้อนด้วยค่านิยมและตัดสินใจของเรา การคิดอย่างมีวิจารณญาณนับเป็นเครื่องมือสำหรับกระบวนการในการประเมินตนเองของเรา

ลักษณะ สรีวัฒน์ (2549: 100-102) กล่าวถึงความจำเป็นในการคิดอย่างมีวิจารณญาณว่าการคิดดังกล่าวเป็นทักษะสำคัญที่ใช้ในการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวเรา รวมทั้งยังใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตในโลกปัจจุบันอย่างมีความสุขและมีการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าในโลกข่าวสารข้อมูลและเต็มไปด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน บุคคลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณย่อมมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีหลักการ สามารถควบคุม จัดการ และตรวจสอบความคิดตนเองได้ รวมทั้งสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผลอย่างถูกต้องเหมาะสม

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคสมัยปัจจุบันที่มีความหลากหลายทางด้านข้อมูลข่าวสาร บุคคลจึงต้องรู้จักวิธีการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ การจัดลำดับข้อมูล รวบรวม และประมวลผล สภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อย่างเป็นระบบให้เกิดความชัดเจน แจ่มแจ้ง ถูกต้อง สมเหตุสมผล ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณยังส่งเสริมการอ่าน เขียน พูด ฟัง ที่ได้รวมไปถึงการวางแผนล่วงหน้าและทำงานอย่างเป็นระบบอีกด้วย

4.3 องค์ประกอบของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นมีลำดับการคิดที่ชัดเจน สามารถใช้ในการประเมินการพัฒนาการคิด โดยมีนักวิชาการได้เสนอองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

Dressel and Mayhew (1957: 179-181) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วยความสามารถ 5 ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถในการนิยามปัญหา เป็นความสามารถในการกำหนดปัญหา ข้อโต้แย้งหรือข้อมูลที่คลุมเครือให้ชัดเจน ระบุงค์ประกอบของปัญหา จัดองค์ประกอบของปัญหาให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน

2. ความสามารถในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการหาคำตอบของปัญหา เป็นการตัดสินใจว่าข้อมูลใดมีความจำเป็นเกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและเลือกข้อมูลที่ต้องชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3. ความสามารถในการจัดระบบข้อมูล เป็นการจำแนกแหล่งข้อมูลที่สามารถเชื่อถือได้กับแหล่งข้อมูลที่ไม่สามารถเชื่อถือได้ ระบุว่าข้อมูลใดควรยอมรับ จัดระบบข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ และการเลือกข้อมูลที่มีความเพียงพอและเชื่อถือได้

4. ความสามารถในการเลือกสมมติฐาน เป็นการเลือกสมมติฐานที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดพิจารณาเป็นอันดับแรก โดยกำหนดจากความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างสมมติฐานกับข้อมูล

5. ความสามารถในการสรุปและตัดสินใจ เป็นการพิจารณาตัดสินความสมเหตุสมผลของกระบวนการข้อมูลที่นำไปสู่การตัดสินใจสรุป

Watson and Glaser (1964: 93-94) กล่าวถึงองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วย ทักษะคิด ความรู้ และทักษะในเรื่องต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. ทักษะคิดในการสืบเสาะ ประกอบด้วย ความสามารถในการเห็นปัญหาและความต้องการที่จะสืบเสาะค้นหาข้อมูล หลักฐานมาพิสูจน์เพื่อหาข้อเท็จจริง
2. ความรู้ในการหาแหล่งข้อมูลอ้างอิง และการใช้ข้อมูลอ้างอิงอย่างมีเหตุผล
3. ทักษะในการประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะคิดดังกล่าวมาใช้ให้เห็นประโยชน์

Nomis and Ennis (1989: 94-95) แบ่งองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ออกเป็น 2 ประเภท คือ ความสามารถ (Abilities) และคุณลักษณะ (Disposition) มีรายละเอียดดังนี้

1. ความสามารถของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - 1.1 ความกระจ่างชัดเบื้องต้น (Elementary Clarification)
 - 1.1.1 ถามได้ตรงประเด็น (Focusing on a Question)
 - 1.1.2 วิเคราะห์การอ้างเหตุผล (Analyzing Arguments)
 - 1.1.3 ถามและตอบคำถามได้ชัดเจนและท้าทาย (Asking and Answering Question that clarify and Challenge)
 - 1.2 ข้อมูลสนับสนุน (Basic Support)
 - 1.2.1 การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล (Judging the credibility)
 - 1.2.2 มีการสังเกต (Making and Judging Observation)
 - 1.3 การสรุปอ้างอิง (Inference)

- 1.3.1 การนิรนัย (Making and Judging Deductions)
 - 1.3.2 การอุปนัย (Making and Judging Inductions)
 - 1.3.3 การตัดสินคุณค่า (Making and Judging Value Judgments)
 - 1.4 การกระจำงชั้นสูง
 - 1.4.1 การกำหนดปัญหา และอธิบายคำจำกัดความของปัญหา (Defining Terms and Judging Definitions)
 - 1.4.2 ระบุข้อตกลงเบื้องต้น (Identifying Assumption)
 - 1.5 ยุทธวิธี และกลยุทธ์ (Strategies and Tactics)
 - 1.5.1 การตัดสินใจลงมือกระทำ (Deciding on an Actions)
 - 1.5.2 ปฏิกริยากับผู้อื่น (Interacting with others)
 - 2. คุณลักษณะของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Dispositions) มีดังนี้
 - 2.1 ตั้งคำถาม หรือค้นหาข้อมูลจากเรื่องที่อ่าน
 - 2.2 ค้นหาเหตุผล
 - 2.3 การแสดงออกอย่างมีเหตุผล
 - 2.4 การอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้
 - 2.5 การทำความเข้าใจเรื่องราวในสถานการณ์ปัญหา
 - 2.6 การบอกถึงใจความสำคัญ
 - 2.7 การเก็บจำความรู้พื้นฐาน
 - 2.8 การสร้างทางเลือก
 - 2.9 การเปิดใจกว้าง
 - 2.10 ยอมรับหรือพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 2.11 ใช้เหตุผลเป็นจุดเริ่มต้น และเป็นเหตุผลที่ได้รับการยอมรับ
 - 2.12 ตัดสินใจด้วยการใช้ข้อมูลและเหตุผลอย่างเพียงพอ
 - 2.13 มีจุดยืน และสามารถเปลี่ยนจุดยืนได้เมื่อมีหลักฐานใหม่หรือเหตุผลสนับสนุนเพียงพอ
 - 2.14 ค้นหาเหตุผลให้มาก เพื่อความถูกต้อง
 - 2.15 จัดการเรื่องต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
 - 2.16 นำความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณมาใช้
 - 2.17 มีความไวต่อความรู้สึก ระดับความรู้ และระดับการอ้างเหตุผลของผู้อื่น
- บรรจง ธรรมชีวิน (2556: 31 - 32) กล่าวถึง ทักษะและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

1. มีความสามารถในการกลั่นกรอง การสรุปรวบยอด และหลีกเลี่ยงการสรุปอะไรที่
ง่ายเกินไป
2. สามารถเปรียบเทียบอุปมาสถานการณ์ต่าง ๆ การเปลี่ยนผ่านจากการหยั่งรู้ไปสู่
บริบทใหม่
3. การพัฒนามุมมอง การสร้างสรรค์ หรือการสำรวจหาข้อบ่งชี้ของความเชื่อ ข้อ
โต้เถียงหรือทฤษฎีต่าง ๆ
4. การสร้างความกระจ่างในประเด็นต่าง ๆ
5. การสร้างความกระจ่างและการวิเคราะห์ความหมายของคำและวลี
6. การประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล
7. การใช้คำถามเชิงลึก
8. การวิเคราะห์และประเมินเกี่ยวกับข้อโต้แย้ง การตีความ
9. การให้เหตุผลโต้เถียงด้วยเหตุผล
10. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการตีความได้อย่างถูกต้อง มีความเข้าใจ
องค์ประกอบความคิด และการประเมิน รวมทั้งเหตุผลที่ให้ในตำราหรือบทความ
11. การเขียนอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการพัฒนา การสร้างความกระจ่าง และการ
สำรวจในรูปแบบการเขียน ตรรกะการคิดของเรา
12. การฟังอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการตีความได้อย่างถูกต้อง มีความเข้าใจใน
องค์ประกอบของความคิด การประเมินและการให้เหตุผลการสื่อสารด้วยคำพูด
13. การพูดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการสร้างสรรค์ การพัฒนา การทำความเข้าใจ
และการสำรวจในรูปแบบของการพูด แสดงตรรกะความคิดของเรา

สรุปได้ว่า จากการศึกษาความหมาย ความสำคัญ และองค์ประกอบของการคิดอย่างมี
วิจารณญาณ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วย 10 ประเด็นหลัก ได้แก่

- 1) การระบุปัญหา 2) การตั้งคำถามและสมมติฐาน 3) การเลือกสมมติฐาน 4) การรวบรวมและจัดระบบข้อมูล
- 5) การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล 6) การวิเคราะห์ข้อมูล 7) การเปรียบเทียบข้อมูล 8) การอธิบายและให้
เหตุผล 9) การสรุปความรวบยอด และ 10) การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลข้อมูล จากองค์ประกอบข้างต้น สามารถแสดง
รายละเอียดของข้อมูลได้ ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงองค์ประกอบของการทักขณการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ

องค์ประกอบของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ	ข้อมูลเบื้องต้น/คำจำกัดความ
1. การระบุปัญหา	เป็นความสามารถในการระบุประเด็นปัญหาที่ได้จากการศึกษา และข้อค้นพบต่าง ๆ
2. การตั้งคำถามและสมมติฐาน	ความสามารถในการกำหนดคำถาม อันจะนำไปสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ความชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องราว และการกำหนดสมมติฐานที่มีความเป็นไปได้ โดยกำหนดจากความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล
3. การเลือกสมมติฐาน	การเลือกสมมติฐานที่เป็นไปได้มากที่สุด ที่จะนำไปสู่ข้อสรุปการตอบคำถามที่กำหนดขึ้นได้อย่างชัดเจน
4. การรวบรวมและจัดระบบข้อมูล	ความสามารถในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการหาคำตอบของปัญหาและระบบให้มีลำดับที่ชัดเจน
5. การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล	การจำแนกแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้กับแหล่งข้อมูลที่ไม่เชื่อถือไม่ได้ ระบุว่าข้อมูลใดควรยอมรับ จัดระบบข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ และการเลือกข้อมูลที่มีความเพียงพอและเชื่อถือได้
6. การวิเคราะห์ข้อมูล	การสำรวจเนื้อหาของข้อมูลเพื่อการแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ให้เกิดความชัดเจน
7. การเปรียบเทียบข้อมูล	การอธิบายความแตกต่างของข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์แห่งข้อมูล
8. การอธิบายและให้เหตุผล	การพิจารณาใจความสำคัญ และความเกี่ยวข้องหรือข้อขัดแย้งของข้อมูล เพื่อหาเหตุผลในการตอบสมมติฐาน
9. การสรุปความรวบยอด	สามารถสรุปข้อเท็จจริงที่ผ่านการพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 5 แสดงองค์ประกอบของการทักขะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

องค์ประกอบของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	ข้อมูลเบื้องต้น/คำจำกัดความ
	การเปรียบเทียบข้อมูลและการอธิบายและให้เหตุผลเพื่อให้ได้มาซึ่งการตอบคำถามข้อสมมติฐาน
10. การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	การพิจารณาตัดสินใจความสมเหตุสมผลของกระบวนการข้อมูลนำไปสู่การตัดสินใจสรุป

4.4 การวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบมาตรฐานตามแนวคิดของเดรสเซลและเมฮิว (Dressel and Mayhew, 1957) สร้างขึ้น ความสามารถดังกล่าวต้องวัดความสามารถย่อย ๆ ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถในการนิยามปัญหา เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ข้อความหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และการนิยามปัญหานั้นมีความสำคัญมากสำหรับการอ่านและการฟังเรื่องราวต่าง ๆ
2. ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เป็นความสามารถในการพิจารณาและเลือกข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง การพิจารณาความเพียงพอของข้อมูล การจัดระบบข้อมูล และความสามารถนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการคิดที่จะใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และมีผลกับความสามารถในการมองเห็นว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง
3. ความสามารถในการจำแนกข้อมูล เป็นความสามารถในการพิจารณาแยกแยะข้อความใดเป็นข้อความเบื้องต้น และข้อใดไม่ใช่ข้อความเบื้องต้นของข้อความ หรือสถานการณ์ที่กำหนดให้แล้ว ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะว่าทำให้เห็นความแตกต่างของข้อมูลเพื่อลงความเห็นว่าควรจะยอมรับหรือไม่
4. ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน เป็นความสามารถในการกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อความ หรือสถานการณ์ ให้ตรงกับปัญหาในข้อความหรือสถานการณ์นั้น ๆ ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้มีความรอบครอบและมีความพยายามในการคิดถึงความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหา หรือความเป็นไปได้ของสมมติฐาน

5. ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล เป็นความสามารถในการคิดพิจารณาข้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่เป็นสาเหตุ และความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุนั้นทั้งหมดเพื่อลงข้อสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้สามารถลงความเห็นตามความเป็นจริงของหลักฐานหรือข้อมูลที่มีอยู่

จากองค์ประกอบของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับแนวทางการวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ Dressel and Mayhew (1957) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบประเด็นทั้ง 2 ทำให้ได้ข้อค้นพบว่า องค์ประกอบที่ได้กับแนวทางที่นำมาใช้ในการวัดความสามารถการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสอดคล้องกัน ดังตารางที่ 6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ของแนวทางการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับองค์ประกอบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

แนวทางการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Dressel and Mayhew, 1957)	องค์ประกอบทักษะ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
1. ความสามารถในการนิยามปัญหา	- การระบุปัญหา - การตั้งคำถามและสมมติฐาน
2. ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา	- การรวบรวมและจัดระบบข้อมูล - การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล
3. ความสามารถในการจำแนกข้อมูล	- การวิเคราะห์ข้อมูล - การเปรียบเทียบข้อมูล
4. ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน	- การเลือกสมมติฐาน - การอธิบายและให้เหตุผล
5. ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล	- การสรุปความรวบยอด - การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลข้อมูล

นอกจากนี้ แนวทางการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน โดยความสามารถดังกล่าวมีความสอดคล้องกับธรรมชาติวิชาเศรษฐศาสตร์ การจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัยเป็นฐาน สามารถแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 7 ต่อไปนี้

ตารางที่ 7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติวิชาเศรษฐศาสตร์ การจัดการเรียนรู้โดยใช้
การวิจัยเป็นฐาน และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ธรรมชาติวิชาเศรษฐศาสตร์	การจัดการเรียนรู้โดยใช้ การวิจัยเป็นฐาน	ความสามารถในการคิดอย่างมี วิจารณญาณ
วิชาเศรษฐศาสตร์มุ่งเสริมสร้าง ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการ ดำรงชีวิตของมนุษย์ที่ได้ปฏิสัมพันธ์ กับสถาบันต่าง ๆ ในสังคม มุ่งแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยให้มนุษย์รู้จักตัดสินใจในการ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ พัฒนา ความสามารถในการคิด การอ่าน การอภิปราย การค้นคว้า การ ทำงานเป็นทีม จากสถานการณ์ที่ได้ จัดกระทำหรือเกิดขึ้นในสังคม โดยตรง วิชาเศรษฐศาสตร์มีวิธี การศึกษาที่พยายามให้ผู้ศึกษาทำ ความเข้าใจในปัญหา ด้วยการสืบ สอบหาสาเหตุปัจจัย และแก้ไข ปัญหาอย่างมีหลักการ กฎ หรือ ทฤษฎีมารองรับ เพื่อให้ได้คำตอบที่ มีประสิทธิภาพสูงสุด	<ol style="list-style-type: none"> 1. การกำหนดปัญหาหรือศึกษา ผลการวิจัย 2. การวางแผนการ 3. การดำเนินการ 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปและอภิปรายผล 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการนิยามปัญหา - ความสามารถในการกำหนดและ เลือกสมมติฐาน - ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา - ความสามารถในการจำแนกข้อมูล - ความสามารถในการลงข้อสรุป อย่างสมเหตุสมผล

จากตารางที่ 7 พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน อันประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้น
ที่ 1 การกำหนดปัญหาหรือศึกษาผลการวิจัย ขั้นที่ 2 การวางแผนการ ขั้นที่ 3 การดำเนินการ ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล
และขั้นที่ 5 การสรุปและอภิปรายผลสอดคล้องกับองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หากพิจารณา
รายละเอียดในแต่ละขั้นตอนการสอน พบว่ามีกิจกรรมที่จะนำไปสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดปัญหาหรือศึกษาผลการวิจัย ผู้เรียนจะต้องร่วมกันอภิปราย
เพื่อกำหนดประเด็นปัญหาทางเศรษฐศาสตร์ กำหนดขอบเขตประเด็นศึกษาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์
ของการเรียนการสอน และสรุปประเด็นที่จะทำการศึกษา จะเห็นได้ว่า มีความสอดคล้องกับ
ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ผู้เรียนจะต้องระบุปัญหา ตั้งคำถามและสมมติฐานได้

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการ ขั้นนี้ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ได้ออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐานจากปัญหาที่ได้กำหนดไว้ในขั้นที่ 1 และผู้เรียนวางแผนการดำเนินการศึกษาเพื่อแสวงหาคำตอบจากประเด็นที่จะทำการศึกษาในขั้นที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการ ขั้นนี้ผู้เรียนต้องปฏิบัติกิจกรรมโดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลายในการค้นหาคำตอบจากประเด็นที่ตั้งไว้ พฤติกรรมดังกล่าวสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ซึ่งผู้เรียนจะต้องรวบรวม จัดระบบข้อมูล และพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นนี้ผู้เรียนจะใช้ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในประเด็นการตระหนักในข้อตกลงเบื้องต้นและลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งผู้เรียนจะต้องสามารถวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล สรุปความรวบยอด และตัดสินใจอย่างมีเหตุผลได้ สอดคล้องกับกระบวนการสอนที่ผู้เรียนต้องนำข้อมูลที่ได้ศึกษา มาร่วมกันวิพากษ์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเปรียบเทียบกับผู้เรียนคนอื่น ๆ เพื่อตอบประเด็นปัญหาที่ได้กำหนดไว้ จากนั้นประเมินและสรุปผลการศึกษา

ขั้นตอนที่ 5 การสรุปและอภิปรายผล ผู้เรียนนำผลที่ได้จากการศึกษาเสนอหน้าชั้นเรียน มาอภิปรายถึงความสอดคล้องกับแนวคิด หลักการ ทฤษฎีใดในทางเศรษฐศาสตร์ และร่วมกันอภิปรายถึงผลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ขั้นสุดท้ายนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องประมวลความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณมาถ่ายทอดหน้าชั้นเรียน และจะต้องประเมินในสิ่งที่ตนศึกษา อย่างมีหลักการและตอบสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ในขั้นต้น

จากความสอดคล้องของการวิจัยเป็นฐานกับองค์ประกอบของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หากพิจารณาร่วมกับธรรมชาติวิชาเศรษฐศาสตร์ จะพบว่า การวิจัยเป็นฐานมีกิจกรรมที่นำไปสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ เพราะองค์ประกอบทั้งหมดได้สะท้อนถึงการใช้ทักษะและความสามารถที่จำเป็นในการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์

4.5 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์

การจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ยังมีกระบวนการหรือขั้นตอนการสอนที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเสริมสร้างทักษะดังกล่าว โดย Dennis Patrick Leyden (2011) อธิบายไว้ว่า บุคคลจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการเลือก ความสามารถในการเลือกสิ่งที่ดีที่สุด ในสภาพเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันต้องใช้ความสามารถในการประเมินสถานการณ์เพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดีที่สุด การวิเคราะห์ปัญหาในทางเศรษฐศาสตร์ต้องเริ่มต้นจากการพิจารณาปัญหา รวบรวมข้อมูลและหาคำตอบที่เป็นไปได้ จากนั้นตัดสินใจเลือกสิ่งที่เป็นคำตอบที่

ที่ดีที่สุดที่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ ซึ่งแนวทางที่จะนำไปสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณมี 4 ขั้นตอน (Four Steps to Thinking Critical about Economics) ดังนี้

1. การอภิปรายอย่างมีวิจารณญาณ

การวิเคราะห์กรณีศึกษาในชั้นเรียน การอภิปรายและคิดอย่างมีวิจารณญาณควบคู่กันถือได้ว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพราะการจัดการชั้นเรียนให้บุคคลได้มีปฏิสัมพันธ์กันโดยเฉพาะการร่วมกันอภิปรายแนวทางในการแก้ปัญหาที่ไม่ได้มีวิธีการแก้ไขที่มีคำตอบถูกหรือผิด แต่เป็นการนำวิธีการเหล่านั้นมาเปรียบเทียบเพื่อให้ได้แนวทางการแก้ไขปัญหานั้นที่ดีที่สุด

2. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การรวบรวมข้อมูลและทำความเข้าใจกับปัญหาต่าง ๆ มีความสำคัญในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของการคิดอย่างมีวิจารณญาณในทางเศรษฐศาสตร์โดยผ่านการอ่าน ในระดับเบื้องต้นผู้เรียนอาจเรียนรู้ในตำราเรียน และสามารถที่จะเพิ่มองค์ความรู้ด้วยการเรียนรู้ผ่านตำรา บทความ หรือเรียงความทางด้านเศรษฐศาสตร์ อย่างไรก็ตามผู้เรียนอาจพบว่าการเรียนรู้จากบทความเหล่านั้นเป็นเรื่องยากที่จะเข้าใจ

3. การเขียนอย่างมีวิจารณญาณ

วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณในทางเศรษฐศาสตร์ คือการที่ผู้เรียนจะต้องกระจำในสิ่งที่ตัวเองคิดเพื่อให้สามารถถ่ายทอดในสิ่งที่คิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของการเขียนจะต้องมีการแก้ไขปัญหานั้นที่พบให้แล้วเสร็จ เพื่อประสิทธิภาพในการสื่อสาร

4. การพูดอย่างมีวิจารณญาณ

การสื่อสารโดยการพูดมี 2 ประเภท คือ การพูดอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อให้คนใกล้ชิดหรือเพื่อนร่วมงานเกิดความเข้าใจเบื้องต้น และการพูดอย่างเป็นทางการที่แสดงออกถึงการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มุ่งสื่อสารให้ผู้รับฟังโดยทั่วไปเกิดความเข้าใจตามจุดมุ่งหมายของผู้พูด

เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้รู้จักเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่ได้มีปฏิสัมพันธ์กับสถาบันต่าง ๆ ในสังคม ทั้งยังพยายามมุ่งแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยให้มนุษย์รู้จักตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ นอกจากนี้ วิชาเศรษฐศาสตร์มุ่งพัฒนาทักษะการคิด การอ่าน การอภิปราย การค้นคว้า การทำงานเป็นทีม จากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จัดกระทำหรือเกิดขึ้นในสังคมโดยตรง ประการสุดท้าย วิชาเศรษฐศาสตร์มีวิธีการเรียนรู้ที่พยายามให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในปัญหาทางเศรษฐกิจ ด้วยการสืบเสาะหาสาเหตุปัจจัย และแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างมีหลักการ และใช้กฎ หรือทฤษฎีมารองรับในคำตอบ เพื่อให้คำตอบที่ได้มีประสิทธิภาพสูงสุด

การเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์สัมพันธ์กับการพัฒนาทักษะการคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นมีความซับซ้อนและมี

บริบทเงื่อนไขหลากหลายประการที่นำมาสู่ปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น การที่ผู้เรียนจะเข้าใจในสภาพบริบทของปัญหาทางเศรษฐกิจได้จำเป็นต้องอาศัยการพินิจพิเคราะห์ ดีความ เปรียบเทียบ แยกแยะองค์ประกอบของสาเหตุต่าง ๆ ออกมา และประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อหาข้อสรุปและแนวทางการแก้ไขปัญหา พฤติกรรมดังกล่าวสะท้อนถึงคุณลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อาทิ การระบุปัญหาทางเศรษฐกิจ การตั้งคำถามและสมมติฐานในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การเลือกสมมติฐานการรวบรวมและจัดระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูล การอธิบายและให้เหตุผล การสรุปความรวบยอด และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลข้อมูล

จากแนวทางทั้ง 4 ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น พบว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณจำเป็นต้องอาศัยการอภิปรายในลักษณะของการโต้แย้งเพื่อให้เกิดข้อสรุป การอ่านเพื่อรวบรวมความรู้ในประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น และการถ่ายทอดในข้อค้นพบหรือการพิสูจน์สมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ แนวทางดังกล่าวนี้ ก่อให้เกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณขึ้นกับผู้เรียน ทั้งแนวทางดังกล่าวยังสอดคล้องกับการวิจัยเป็นฐานที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การกำหนดปัญหาหรือศึกษาผลการวิจัย ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อกำหนดประเด็นปัญหา โดยผู้สอนจะทำหน้าที่ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสงสัย ใคร่รู้ หรือเกิดข้อสงสัย จากการสนทนาและการใช้คำถามระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถกำหนดขอบเขตของปัญหาได้ หรือผู้สอนอาจกำหนดกรอบประเด็นในการศึกษาไว้อย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ประเด็นปัญหาอยู่ในขอบเขตของจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) การวางแผนการ ผู้เรียนจะทำการตั้งสมมติฐานหรือการคาดคะเนคำตอบจากปัญหาที่ได้กำหนดไว้ โดยวางโครงสร้างหรือวิธีการดำเนินการศึกษาในการแสวงหาคำตอบอย่างเป็นระบบและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด 3) การดำเนินการ ผู้เรียนดำเนินการตามวิธีการที่ได้วางไว้ เพื่อตอบคำถามสมมติฐานที่กำหนดในขั้นที่ 1 และ 2 ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การศึกษาจากตำราวิชาการ การลงพื้นที่จริง การสัมภาษณ์ และการสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอในการตอบสมมติฐาน 4) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าตามแนวทางการดำเนินงานในขั้นที่ 3 มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมิน เพื่อตอบสมมติฐานอย่างเป็นระบบ และหรือนำข้อมูลต่าง ๆ มาเปรียบเทียบเพื่อหาข้อสรุปในสมมติฐาน 5) การสรุปและอภิปรายผล ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้อธิบาย เปรียบเทียบ และสรุปผล นำเสนอผลการศึกษาเพื่อตอบคำถาม พร้อมอภิปรายผลว่าสอดคล้องกับแนวคิด หลักการ หรือทฤษฎีใดและผลที่ได้จะนำไปใช้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

5.1.1 งานวิจัยภายในประเทศ

รุจิราพร งามศิริ (2556: 364 - 368) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้การวิจัยเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัย ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้การวิจัยเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัย ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน และขยายผลรูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำนวน 34 คน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้การวิจัยเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัย ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีชื่อว่า RPSCSA Model มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.36/76.86 นักเรียนที่มีความสามารถพื้นฐานและแบบการเรียนรู้ต่างกันที่เรียนตามรูปแบบมีพัฒนาการด้านทักษะการวิจัยสูงขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับมากและมีพัฒนาการด้านทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สูงขึ้นจากระดับน้อยเป็นระดับปานกลาง และผลการขยายผลรูปแบบพบว่า หลังเรียนตามรูปแบบนักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีพัฒนาการด้านทักษะการวิจัยสูงขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับมาก ส่วนทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์มีพัฒนาการสูงขึ้นจากระดับน้อยเป็นระดับมากและมีจิตวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมาก

ศรัญญา ศิริวรศิลป์ (2557: 85 - 86) ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ และความสามารถด้านกระบวนการวิจัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน และศึกษาความสามารถด้านกระบวนการวิจัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถด้านกระบวนการวิจัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานอยู่ในระดับสูง

5.1.2 งานวิจัยต่างประเทศ

นิโคโลวา (Nikolova, 1997) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปร่างของคาร์บอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research based learning model) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่าการเรียนการสอนดังกล่าวสามารถสร้างรากฐานอย่างต่อเนื่องในการฝึกทักษะกิจกรรมการเรียนรู้และการติดต่อออกชั้นเรียนระหว่างคณะกับนักศึกษาที่จบชั้นเรียน ประสบการณ์วิจัยจะเชื่อมโยงการวิเคราะห์ให้เข้ากับนักศึกษาได้

เมเยอร์ และคณะ (Meyers and Others, 2002) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมผลการเรียนรู้ที่ลุ่มลึก ผลการศึกษาสรุปได้ว่าการพัฒนาสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ตามสภาพจริง ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีคุณภาพการเรียนรู้สูงขึ้นโดยกำหนดขอบข่ายในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย Web Based Learning, การบรรยาย, ฝึกปฏิบัติ, paper-based resource อาทิ เอกสารแนวทางการศึกษาและคู่มือปฏิบัติงาน) การเรียนรู้จากห้องเรียน เสมือนจริง และที่สำคัญอย่างยิ่งชุดของภาระงานการประเมินที่พัฒนาความเข้าใจเชิงคิดวิจารณ์ญาณ (critical understanding) ในพื้นฐานกระบวนการของระบบงานที่ศึกษา งานของเมเยอร์และคณะได้พัฒนากลยุทธ์การสอนและการเรียนรู้ โดยใช้หลักการออกแบบหลักสูตร 3 ประเด็น ดังนี้ 1) การพัฒนาสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นที่สนใจและผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ (develop an interesting and engaging learning environment) 2) กำหนดภาระงานในการประเมินที่สะท้อนภาพการคิดวิจารณ์ญาณของผู้เรียน (set assessment tasks which oblige students to think critically) และ 3) กำหนดภาระงาน การประเมินที่เป็นโลกแห่งความเป็นจริงที่สัมพันธ์กัน และผลสะสมเป็นผลสืบเนื่องกัน (set realistic assessment task which are interlinked and cumulative in effect)

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน พบว่า มีการนำการวิจัยเป็นฐานมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาวิทยาศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการพัฒนาทักษะด้านการวิจัย และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ

5.2.1 งานวิจัยภายในประเทศ

เพ็ญพิชา มั่นคง (2554: 105 - 106) ได้พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และผลการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองดีของสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวโยนิโสมนสิการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องพลเมืองดีของสังคมก่อน

และหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวโยนิโสมนสิการ และเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมี
 วิจารณ์ญาณหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวโยนิโสมนสิการเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 กลุ่ม
 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองกะโดน จำนวน 30 คน
 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้เรื่องพลเมืองดีของสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการ
 จัดการเรียนรู้ตามแนวโยนิโสมนสิการสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .05 และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์
 80% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปุณณวัช ทัทธวัช (2555: 93 – 94) ได้พัฒนาผลการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายอาญาน่ารู้
 และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ
 ไตรสิกขา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องกฎหมายอาญาน่ารู้ ของนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาและเปรียบเทียบทักษะการคิด
 อย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษาเป็นนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้เรื่อง
 กฎหมายอาญาน่ารู้หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .05 และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาสูง
 กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โสรัจจ์ แสนคำ (2555: 149 - 152) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์
 แบบผสมผสานที่มีระดับการสืบเสาะต่างกับกับผู้เรียนที่มีกลุ่มหุปัญญาต่างกันที่ส่งผลต่อการคิดอย่างมี
 วิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการคิดอย่างมี
 วิจารณ์ญาณของนักเรียนที่เรียนจากการเรียนแบบผสมผสานที่มีระดับการสืบเสาะต่างกัน เปรียบเทียบ
 คะแนนการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนที่มีกลุ่มหุปัญญาต่าง และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการ
 เรียนแบบผสมผสานที่มีระดับการสืบเสาะต่างกัน ที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนที่มีหุ
 ปัญญาต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล5
 พหลโยธินรามินทรภักดี สังกัดเทศบาลเมืองราชบุรี จำนวน 90 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียน
 จากการเรียนแบบผสมผสานที่มีระดับการสืบเสาะต่างก็มีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณไม่แตกต่าง
 กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่เรียนจากการเรียนแบบผสมผสานที่มีกลุ่มหุปัญญา
 ต่างกันมีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมี
 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเรียนแบบผสมผสานที่มีระดับการสืบเสาะต่างกันต่อการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ
 ของนักเรียนที่มีกลุ่มหุปัญญาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธนภูมิ พุ่มจันทร์ (2555: 99 - 100) ได้พัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ เรื่อง
 ประเด็นทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซีกค้ำน โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่อง ประเด็นทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซีก้านและเปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง ประเด็นทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซีก้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 35 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้เรื่อง ประเด็นทางสังคม หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซีก้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง ประเด็นทางสังคม หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซีก้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แมคคริง (McCrink, 1999) ได้ศึกษาผลของวิธีการสอนของครูและรูปแบบการเรียนของนักเรียนที่ส่งผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตไมอามี ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 79 คน เครื่องมือที่ใช้วัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณคือ แบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของวัตสันและเกสเซอร์ผลการศึกษาพบว่า วิธีการสอนของครูส่งผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ครูที่สอนโดยใช้นวัตกรรมทางการศึกษาประกอบการเรียนจะทำให้นักเรียนมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณมากกว่าครูที่สอนตามปกติ

แมคคาร์ธี (McCarthy, 2004: 399) ได้ศึกษาการฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณการแสดงความคิดและความเป็นนักวิชาการของนักเรียนเตรียมทหารอากาศ ประเทศสหรัฐอเมริกาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่า วิธีการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแสดงความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กับความความเป็นนักวิชาการหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเตรียมทหารอากาศในประเทศสหรัฐอเมริกา การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลของการคิดที่มีผลต่อการเป็นผู้นำทหารในกองทัพสหรัฐ จากผลการศึกษาพบว่า การใช้วิธีคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแสดงความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กับความความเป็นนักวิชาการของนักเรียน เนื่องจากการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการคิดที่รอบคอบและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล แนวคิดนี้จึงมีความจำเป็นต่อการใช้ฝึกผู้นำกองทัพให้ตัดสินใจอย่างรอบคอบและมีเหตุผล ผลการศึกษาในครั้งนี้ ยังมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาหลักสูตรและการสอนของครูในสถานศึกษาอื่นอีกด้วย

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ พบว่า นักวิชาการส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนหลากหลายรูปแบบในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อาทิ การจัดการเรียนรู้ตามแนววินิโสมนสิการ การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา การเรียนแบบผสมผสานที่มีระดับการสืบเสาะต่างกัน รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซีก้าน และการสัมมนาแบบ PRIDEIA

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน รายวิชาเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน แบ่งออกเป็น 3 แนวทางร่วมกัน คือ แนวทางที่ 1 การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานจากนักการศึกษาได้ออกมาเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดปัญหาหรือศึกษาผลการวิจัย 2) การวางแผนการ 3) การดำเนินการ 4) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 5) การสรุปและอภิปรายผล แนวทางที่ 2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผลการวิจัย ผู้สอนนำผลการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย 1) นโยบายการคลังในขงวิกฤตเศรษฐกิจปี 2551 และ 2) ผลกระทบนโยบายการเงิน การคลัง ต่อการส่งออกของไทยของศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และแนวทางที่ 3 การจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัย ผู้เรียนฝึกวิจัยด้วยตนเอง โดยอาศัยความรู้จากกระบวนการวิจัย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานมีความสัมพันธ์กับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพราะด้วยเนื้อหาวิชาเศรษฐศาสตร์กล่าวถึงปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นซึ่งมีความซับซ้อนและมีบริบทเงื่อนไขหลากหลายประการที่นำมาสู่ปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น การที่ผู้เรียนจะเข้าใจในสภาพบริบทของปัญหาทางเศรษฐกิจได้จำเป็นต้องอาศัยการพิจารณาวิเคราะห์ ตีความ เปรียบเทียบ แยกแยะองค์ประกอบของสาเหตุต่าง ๆ ออกมา และประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อหาข้อสรุปและแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวสะท้อนถึงคุณลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อาทิ การระบุปัญหาทางเศรษฐกิจ การตั้งคำถามและสมมติฐานในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การเลือกสมมติฐาน การรวบรวมและจัดระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูล การอธิบายและให้เหตุผล การสรุปความรวบยอด และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลข้อมูล

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (The One – Group Pretest – Posttest Design) มีนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย
4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย
5. แบบแผนการศึกษา
6. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
7. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
8. การเก็บรวบรวมข้อมูล
9. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาเศรษฐศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนได้สนับสนุนให้มีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูและยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร มีการจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ คือ มีนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อน อยู่ในห้องเดียวกัน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนมีทั้งหมด 9 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 384 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ได้ห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 เป็นกลุ่มตัวอย่างมีนักเรียนจำนวน 40 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

2.2 ตัวแปรตาม

2.2.1 ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค

2.2.3 ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาการทดลอง 6 สัปดาห์ โดยจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที รวมเวลาการทดลองทั้งสิ้นจำนวน 12 คาบเรียน

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในเนื้อหาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ช่วงชั้นที่ 3 สาระที่ 3 รายวิชาเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มาตรฐาน ส.3.1 ตัวชี้วัดที่ 1 2 และ 3 มาตรฐาน ส.3.2 ตัวชี้วัดที่ 1 2 และ 3 จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 นโยบายการเงิน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 นโยบายการคลัง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน จำนวนหน่วยการเรียนรู้ละ 4 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คาบเรียน

5. แบบแผนการวิจัย

การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน รายวิชาเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้ใช้แบบการวิจัย (Research Designs) เชิงทดลอง (Experimental Design) แผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (The One – Group Pretest – Posttest Design) ดังตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 แบบแผนการวิจัย The One – Group Pretest – Posttest Design

Pre-test	Experiment	Post-test
T ₁	X	T ₂

เมื่อ T₁ แทน การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน
 X แทน การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน
 T₂ แทน การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนการสอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การกำหนดประเด็นและศึกษาผลการวิจัย ขั้นที่ 2 การวางแผนการ ขั้นที่ 3 การดำเนินการ ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นที่ 5 การสรุปและอภิปรายผล จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยเรื่อง 1) นโยบายการเงิน 2) นโยบายการคลัง และ 3) ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน

2. แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้เกณฑ์การวัดตามแบบทดสอบมาตรฐานตามแนวคิดของเดรสเซล และเมฮิว (Dressel and Mayhew, 1957; 302) วัดความสามารถทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการนิยามปัญหา 2) ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา 3) ความสามารถในการจำแนกข้อมูล 4) ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน และ 5) ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล จำนวน 1 ฉบับ

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก กำหนดให้ค่าคะแนนคือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จำนวน 30 ข้อ

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

7. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือกับหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

7.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน มีลักษณะเป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย ประกอบด้วย 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาสอน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 12 คาบเรียน การจัดการเรียนรู้ 4 คาบเรียนถือว่าครบตามเนื้อหาใน 1 เรื่องจากทั้งหมด 3 เรื่อง และครบตามขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน แผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ขั้นตอนการสอน 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 การกำหนดประเด็นหรือศึกษาผลการวิจัย ขั้นที่ 2 การวางแผนการ ขั้นที่ 3 การดำเนินการ ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นที่ 5 การสรุปและอภิปรายผล
3. ศึกษาเนื้อหาสาระเศรษฐศาสตร์ที่จะนำมาใช้จัดการเรียนการสอนร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ประกอบด้วย นโยบายการเงิน นโยบายการคลัง และปัญหาเศรษฐกิจชุมชน จากนั้นนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความเหมาะสม
4. ศึกษาความหมาย ความสำคัญ และองค์ประกอบการวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แล้วนำมาพิจารณาถึงความสัมพันธ์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน พบว่ามีความสอดคล้องกัน
5. มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานที่พิจารณาร่วมกับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยจำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้
6. นำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระและความเหมาะสมของกิจกรรมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะว่า ควรกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเวลาเรียน การเลือกตัวอย่างงานวิจัยต้องสอดคล้องกับเนื้อหาเศรษฐศาสตร์ มีความชัดเจน และการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

7. นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

8. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ที่มีความ
เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการสอนเศรษฐศาสตร์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิง
เนื้อหา (Content Validity) แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence:
IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องและเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องและเหมาะสม

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องและเหมาะสม

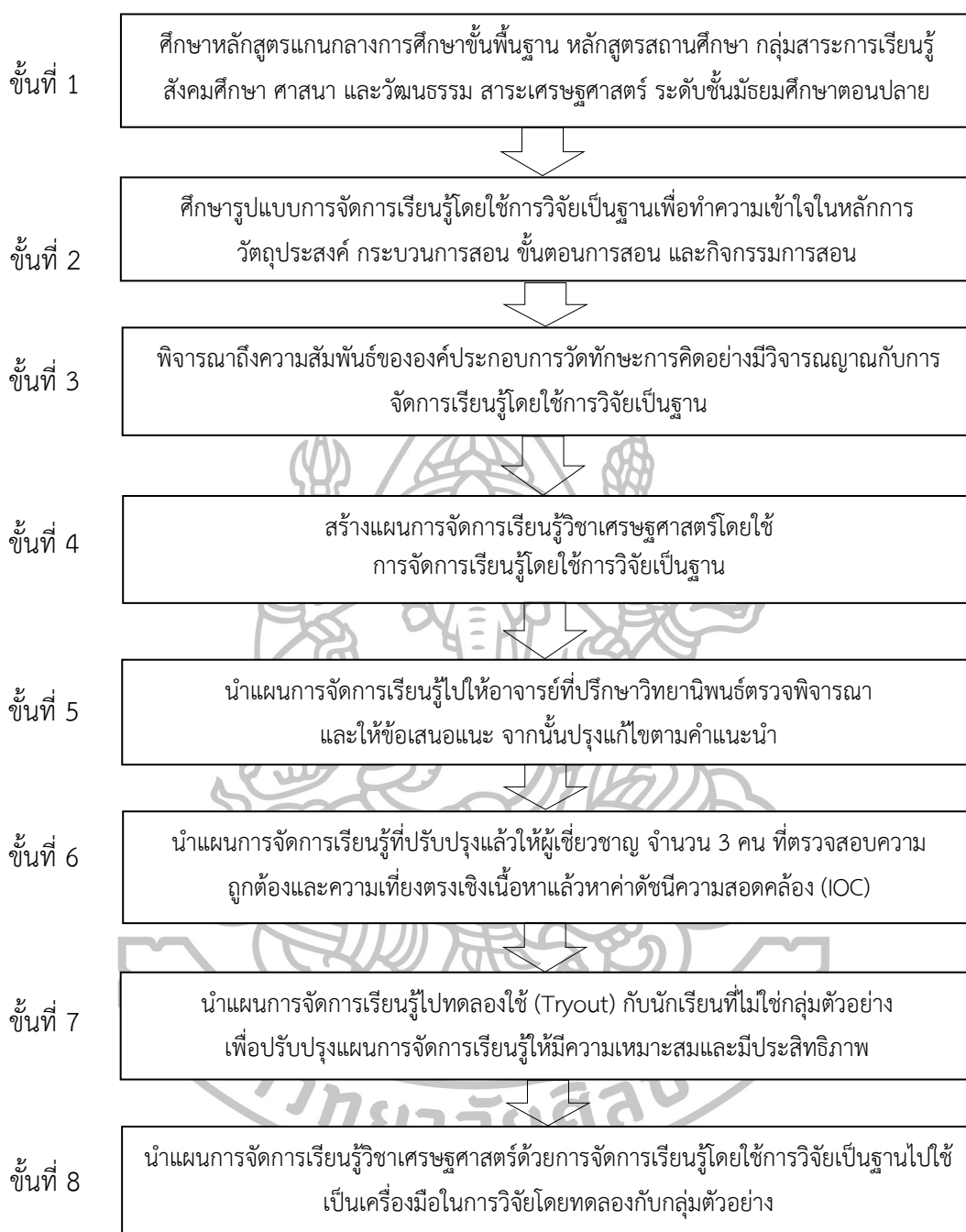
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีค่า
เท่ากับ 1.00 ทั้ง 3 แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

9. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมา
ปรับปรุงแก้ไข

10. นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
6/1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร ที่เรียนรายวิชาเศรษฐศาสตร์ จำนวน 50 คน กำลัง
ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้
ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีการสุ่มแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 1 เรื่อง ได้
แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง นโยบายการเงิน ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวสามารถดำเนินการ
สอนได้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

11. นำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัย
เป็นฐานไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

จากขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้
โดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถสรุปเป็นแผนภูมิที่ 4 ดังนี้

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ศึกษาการวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบมาตรฐานตามแนวคิดของเดรสเซล และเมฮิว (Dressel and Mayhew, 1957) ที่ได้สร้างขึ้น
 - 2.1 การวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีองค์ประกอบในการวัดคือ
 - 2.1.1 ความสามารถในการนิยามปัญหา
 - 2.1.2 ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา
 - 2.1.3 ความสามารถในการจำแนกข้อมูล
 - 2.1.4 ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน
 - 2.1.5 ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล
3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดและเกณฑ์วัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
4. นำหลักการจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แนวทางการวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และวิธีการสร้างแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มาสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบทดสอบอัตนัยจำนวน 5 ข้อ มีรายละเอียดดังตารางที่ 9 ต่อไปนี้

ตารางที่ 9 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อสอบแบบอัตนัยกับองค์ประกอบของการวัดทักษะการคิด
อย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดของเดรสเซล และเมฮิว (Dressel and Mayhew, 1957)

ทักษะ	องค์ประกอบของทักษะการคิด อย่างมีวิจารณญาณ	ข้อคำถามที่
ทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ	1) ความสามารถในการนิยามปัญหา	1
	2) ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหา	2
	3) ความสามารถในการจำแนกข้อมูล	3
	4) ความสามารถในการกำหนดและเลือก สมมติฐาน	4
	5) ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่าง สมเหตุสมผล	5

5. สร้างตารางแสดงเกณฑ์บ่งชี้การให้คะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยที่
ในงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ได้ข้อสรุปจากการ
ทบทวนวรรณกรรมบทที่ 2 มาเป็นกรอบแนวคิดหลักในการสร้างประเด็นการวัดและกำหนดเกณฑ์
บ่งชี้ถึงพฤติกรรมของผู้เรียน

ตารางที่ 10 เกณฑ์บ่งชี้การให้คะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

เกณฑ์วัดข้อที่ 1 ความสามารถในการนิยามปัญหา	
ความสามารถในการนิยามปัญหา หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อความ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้	
คะแนน/ความหมาย	เกณฑ์บ่งชี้การให้คะแนน
3 ดี	- บอกใจความสำคัญของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของคำตอบและประเด็นที่ศึกษา มีรายละเอียดที่สมบูรณ์
2 พอใช้	- บอกใจความสำคัญของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก และระบุรายละเอียดได้ครอบคลุมเป็นส่วนใหญ่ ผิดไปจากแนวคำตอบบ้างเล็กน้อย/ไม่ถูกต้องทั้งหมด
1 ปรับปรุง	- บอกใจความสำคัญของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาได้ถูกต้องเป็นบางส่วนผิดไปจากแนวคำตอบเกินครึ่ง / มีความถูกต้องน้อยกว่าร้อยละ 50 และขาดรายละเอียดที่ชัดเจน
0 ไม่ดี	- ไม่บอกใจความสำคัญของผู้เขียนในการสร้างหลักฐาน

ตารางที่ 10 เกณฑ์บ่งชี้การให้คะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

เกณฑ์วัดข้อที่ 2 ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา	
<p>ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาและเลือกข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง การพิจารณาความเพียงพอของข้อมูล การจัดระบบข้อมูล และความสามารถนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการคิดที่จะใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และมีผลกับความสามารถในการมองเห็นว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง</p>	
คะแนน/ความหมาย	เกณฑ์บ่งชี้การให้คะแนน
3 ดี	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง - ให้เหตุผลในความเพียงพอของข้อมูล และการจัดระบบข้อมูลได้อย่างชัดเจน
2 พอใช้	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง - ให้เหตุผลในความเพียงพอของข้อมูล และการจัดระบบข้อมูลได้แต่ไม่ชัดเจน
1 ปรับปรุง	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหาได้ แต่ไม่ชัดเจน - ให้เหตุผลในความเพียงพอของข้อมูล และการจัดระบบข้อมูลได้แต่ไม่ชัดเจน
0 ไม่ดี	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ระบุข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหา - ไม่สามารถให้เหตุผลในความเพียงพอของข้อมูล และการจัดระบบข้อมูลได้

ตารางที่ 10 เกณฑ์บ่งชี้การให้คะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

เกณฑ์วัดข้อที่ 3 ความสามารถในการจำแนกข้อมูล	
ความสามารถในการตระหนักในข้อตกลงเบื้องต้น หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาแยกแยะว่าข้อความใดเป็นข้อคิดเห็น และข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง หรือเป็นสถานการณ์ที่กำหนดให้	
คะแนน/ความหมาย	เกณฑ์บ่งชี้การให้คะแนน
3 ดี	<ul style="list-style-type: none"> - แยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ถูกต้องชัดเจน - ให้เหตุผลในการแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม มีการให้เหตุผลที่สอดคล้องกับบริบทของคำตอบและประเด็นที่ศึกษา
2 พอใช้	<ul style="list-style-type: none"> - แยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก - ให้เหตุผลในการแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ไม่ชัดเจน
1 ปรับปรุง	<ul style="list-style-type: none"> - แยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ถูกต้องบางส่วน - ให้เหตุผลในการแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ไม่ชัดเจน
0 ไม่ดี	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น

ตารางที่ 10 เกณฑ์บ่งชี้การให้คะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

เกณฑ์วัดข้อที่ 4 ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน	
<p>ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน หมายถึง ความสามารถในการกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อความ หรือสถานการณ์ ให้ตรงกับปัญหาในข้อความหรือสถานการณ์นั้น ๆ ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้มีความรอบคอบและมีความพยายามในการคิดถึงความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหา หรือความเป็นไปได้ของสมมติฐาน</p>	
คะแนน/ความหมาย	เกณฑ์บ่งชี้การให้คะแนน
3 ดี	- กำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อความ หรือสถานการณ์ ให้ตรงกับปัญหาได้ถูกต้องชัดเจน
2 พอใช้	- กำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อความ หรือสถานการณ์ ให้ตรงกับปัญหาได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก โดยผิดไปจากแนวคำตอบบ้างเล็กน้อย/ไม่ถูกต้องทั้งหมด
1 ปรับปรุง	- กำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อความ หรือสถานการณ์ ให้ตรงกับปัญหาได้ถูกต้องบางส่วน โดยผิดไปจากแนวคำตอบเกินครึ่ง / มีความถูกต้องน้อยกว่าร้อยละ 50
0 ไม่ดี	- ไม่สามารถกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อความ หรือสถานการณ์ ให้ตรงกับปัญหาได้

ตารางที่ 10 เกณฑ์บ่งชี้การให้คะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

เกณฑ์วัดข้อที่ 5 ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล	
ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล หมายถึง ความสามารถในการคิดพิจารณา ข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่เป็นสาเหตุ และความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุ นั้นทั้งหมดเพื่อลงข้อสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล	
คะแนน/ความหมาย	เกณฑ์บ่งชี้การให้คะแนน
3 ดี	- ลงข้อสรุปได้อย่างมีเหตุผล ชัดเจน ตามความเป็นจริงของข้อมูล ที่มีอยู่ และครอบคลุมทุกประเด็น
2 พอใช้	- ลงข้อสรุปได้อย่างมีเหตุผล ชัดเจน ตามความเป็นจริงของข้อมูล ที่มีอยู่ แต่ไม่ครอบคลุมทุกประเด็น
1 ปรับปรุง	- ลงข้อสรุปได้อย่างชัดเจน ตามความเป็นจริงของข้อมูลที่มีอยู่ แต่ไม่สมเหตุสมผล
0 ไม่ดี	- ไม่สามารถลงข้อสรุปได้อย่างมีเหตุผล ชัดเจน ตามความเป็นจริงของข้อมูลที่มีอยู่ได้

จากองค์ประกอบการวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 5 ข้อ สามารถ จำแนกเป็นเกณฑ์บ่งชี้การให้คะแนน โดยมีระดับคะแนน เป็น 3 หมายถึง ดี ระดับคะแนน 2 หมายถึง พอใช้ ระดับคะแนน 1 หมายถึง ปรับปรุง และระดับคะแนน 0 หมายถึง ไม่ดี

6. นำแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบและเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะว่า การตั้งคำถามในแต่ละ องค์ประกอบต้องมีความชัดเจนและสอดคล้องกับเกณฑ์บ่งชี้การให้คะแนนทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ ระดับภาษาในข้อคำถามต้องเข้าใจง่ายเหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียน และบทความที่ นำมาให้ผู้เรียนวิเคราะห์ควรมีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลที่ต้องการ

7. ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์

8. นำแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้าน การวัดและประเมินผล ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

- + 1 หมายถึง แนใจว่าแบบวัดความสามารถสอดคล้องและเหมาะสม
- 0 หมายถึง ไม่แนใจว่าแบบวัดความสามารถสอดคล้องและเหมาะสม
- 1 หมายถึง แนใจว่าแบบวัดความสามารถไม่สอดคล้องและเหมาะสม

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00 ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

9. นำแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษารายวิชาเศรษฐศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 50 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความยากง่าย (p) ของแบบวัดทักษะโดยใช้เกณฑ์ความยากง่ายระหว่าง 0.20 – 0.80 และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดทักษะโดยใช้เกณฑ์ 0.20 ขึ้นไป พบว่า แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.63 – 0.70 ซึ่งข้อสอบมีระดับที่พอใช้ และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.60 – 0.75 ผู้วิจัยได้เลือกข้อสอบทุกข้อ

10. นำแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.85

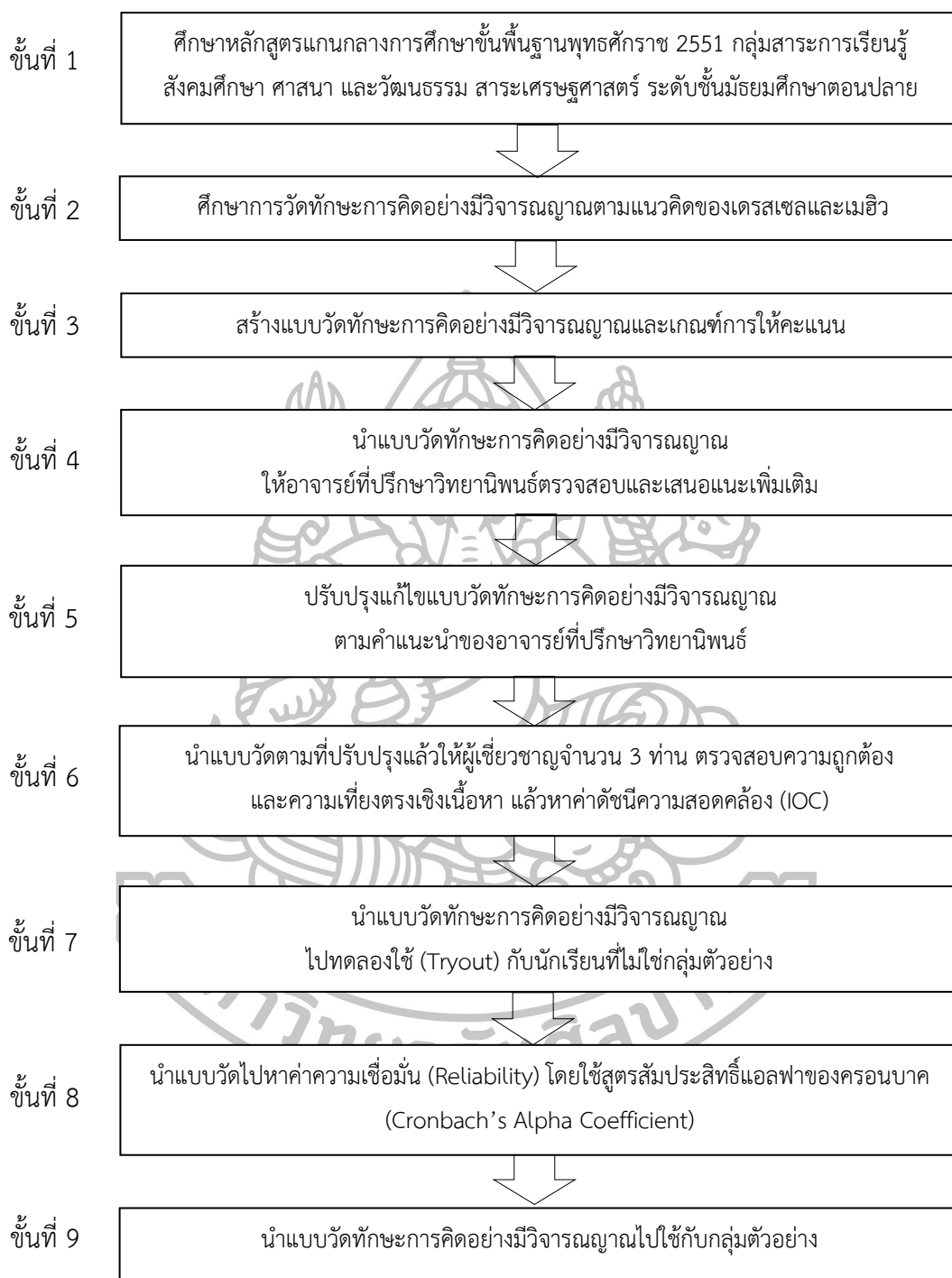
11. นำแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 11 ระดับเกณฑ์การประเมินของแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความสามารถของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
2.50 – 3.00	สูงมาก
1.50 – 2.49	สูง
1.00 – 1.49	ปานกลาง
ต่ำกว่า 1.00	ต่ำ

จากขั้นตอนการสร้างแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถสรุปเป็นแผนภูมิที่

5 ดังนี้

แผนภูมิที่ 5 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก กำหนดให้ค่าคะแนนคือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จำนวน 30 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pretest-Posttest) โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเซนต์คาเบรียล กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา และการวัดและประเมินผล

2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

3. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา

4. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค โดยวิเคราะห์ข้อสอบตามแนวระดับความรู้ของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ตามแนวคิดของแอนเดอร์สันและแครทวอล (Anderson and Krathwohl's Taxonomy, 2001) จำนวน 60 ข้อ ดังตารางที่ 12 ดังนี้

ตารางที่ 12 ตารางวิเคราะห์ข้อสอบปรนัยที่แสดงพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยตามแนวคิดของ
แอนเดอร์สันและแครทโวล

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย						รวม
	จำ	เข้าใจ	ประยุกต์ใช้	วิเคราะห์	ประเมินค่า	สร้างสรรค์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 นโยบายการเงิน 1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง นโยบายการเงิน ที่สามารถนำมาใช้ในการ แก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ							
1.1 ผู้เรียนระบุความหมาย ความสำคัญ และคุณสมบัติ ของเงินในฐานะสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้ถูกต้อง	-	-	-	-	1	-	1
1.2 ผู้เรียนอธิบายลักษณะของภาวะเงินเฟ้อและภาวะเงินฝืดที่ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง	1	-	-	1	-	-	2
1.3 ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเครื่องมือในการแก้ปัญหากการเงินกับการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม	-	-	-	2	-	-	2
2. ผู้เรียนระบุปัญหา ตั้งสมมุติฐาน วิเคราะห์ สถานการณ์ และสรุปแนวทางการแก้ไข ปัญหาทางเศรษฐกิจโดยใช้นโยบายทาง การเงิน							
2.1 ผู้เรียนระบุปัญหาและสมมุติฐานที่เกี่ยวกับปัญหาทางการเงินที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม	-	-	-	1	-	1	2
2.2 ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง	-	-	1	1	-	-	2
2.3 ผู้เรียนสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหา							

ตารางที่ 12 ตารางวิเคราะห์ข้อสอบปรนัยที่แสดงพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยตามแนวคิดของ
แอนเดอร์สันและแครทโวล

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย						รวม
	จำ	เข้าใจ	ประยุกต์ใช้	วิเคราะห์	ประเมินค่า	สร้างสรรค์	
ทางเศรษฐกิจโดยใช้นโยบายทางการเงินได้อย่างเหมาะสม	1	-	-	1	-	-	2
2.4 ผู้เรียนอธิบายผลการค้นคว้าเกี่ยวกับนโยบายทางการเงินได้อย่างเหมาะสม	-	-	-	-	1	-	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 นโยบายการคลัง							
1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนโยบายการคลัง ที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ							
1.1 ผู้เรียนระบุ ความหมาย และประเภทของนโยบายการคลังได้ถูกต้อง	-	1	-	-	1	-	2
1.2 ผู้เรียนอธิบายลักษณะของนโยบายการคลังที่ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง	-	-	1	1	-	-	2
1.3 ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ประเภทของนโยบายการคลังที่สามารถแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง	-	1	-	1	-	-	2
2. ผู้เรียนระบุปัญหา ตั้งสมมติฐาน วิเคราะห์สถานการณ์ และสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจโดยใช้นโยบายการคลัง							
2.1 ผู้เรียนระบุปัญหาและสมมติฐานที่เกี่ยวกับปัญหาทางการคลังที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม	1	-	-	-	-	-	1

ตารางที่ 12 ตารางวิเคราะห์ข้อสอบปรนัยที่แสดงพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยตามแนวคิดของ
แอนเดอร์สันและแครทโวล

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย						รวม
	จำ	เข้าใจ	ประยุกต์ใช้	วิเคราะห์	ประเมินค่า	สร้างสรรค์	
2.2 ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง	2	1	-	-	-	-	3
2.3 ผู้เรียนสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจโดยใช้นโยบายทางการคลังได้อย่างเหมาะสม	-	-	-	1	-	-	1
2.4 ผู้เรียนอภิปรายผลการค้นคว้าเกี่ยวกับนโยบายทางการคลังได้อย่างเหมาะสม	1	-	-	-	-	-	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน							
1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน และเสนอแนวทางแก้ไข							
1.1 ผู้เรียนระบุความหมายของชุมชนไทยได้ถูกต้อง	1	-	-	-	-	-	1
1.2 ผู้เรียนอธิบายลักษณะทั่วไปของชุมชนไทยได้อย่างถูกต้อง	-	-	-	1	-	-	1
1.3 ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของชุมชนกับปัญหาเศรษฐกิจชุมชนได้ถูกต้อง	-	-	1	-	-	-	1
2. ผู้เรียนระบุปัญหา ตั้งสมมุติฐาน วิเคราะห์สถานการณ์ และสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจชุมชน							
2.1 ผู้เรียนระบุปัญหาและสมมุติฐานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเศรษฐกิจชุมชนของตนได้อย่างเหมาะสม	-	-	-	1	-	-	1

ตารางที่ 12 ตารางวิเคราะห์ข้อสอบปรนัยที่แสดงพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยตามแนวคิดของ
แอนเดอร์สันและแครทไวล

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย						รวม
	จำ	เข้าใจ	ประยุกต์ใช้	วิเคราะห์	ประเมินค่า	สร้างสรรค์	
2.2 ผู้เรียนวิเคราะห์สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนได้อย่างถูกต้อง	-	-	-	-	-	1	1
2.3 ผู้เรียนสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเหมาะสม	-	-	-	1	-	-	1
รวม	7	3	3	12	3	2	30

ทั้งนี้ผู้วิจัยต้องออกข้อสอบทั้งสิ้น 60 ข้อ เพื่อนำไปหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงคัดเลือกข้อสอบที่ได้ค่าตามเกณฑ์ที่กำหนด ให้คงเหลือ 30 ข้อ

5. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ข้อสอบต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ข้อคำถามต้องมีความชัดเจน เข้าใจง่าย ควรออกข้อสอบโดยเน้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์มากกว่าใช้ความรู้ความจำเท่านั้น จากนั้นจึงปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

6. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการสอนเศรษฐศาสตร์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์สอดคล้องและเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์สอดคล้องและเหมาะสม

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไม่สอดคล้องและเหมาะสม

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่ามี ความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าสูงสุดเท่ากับ 0.93

7. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข

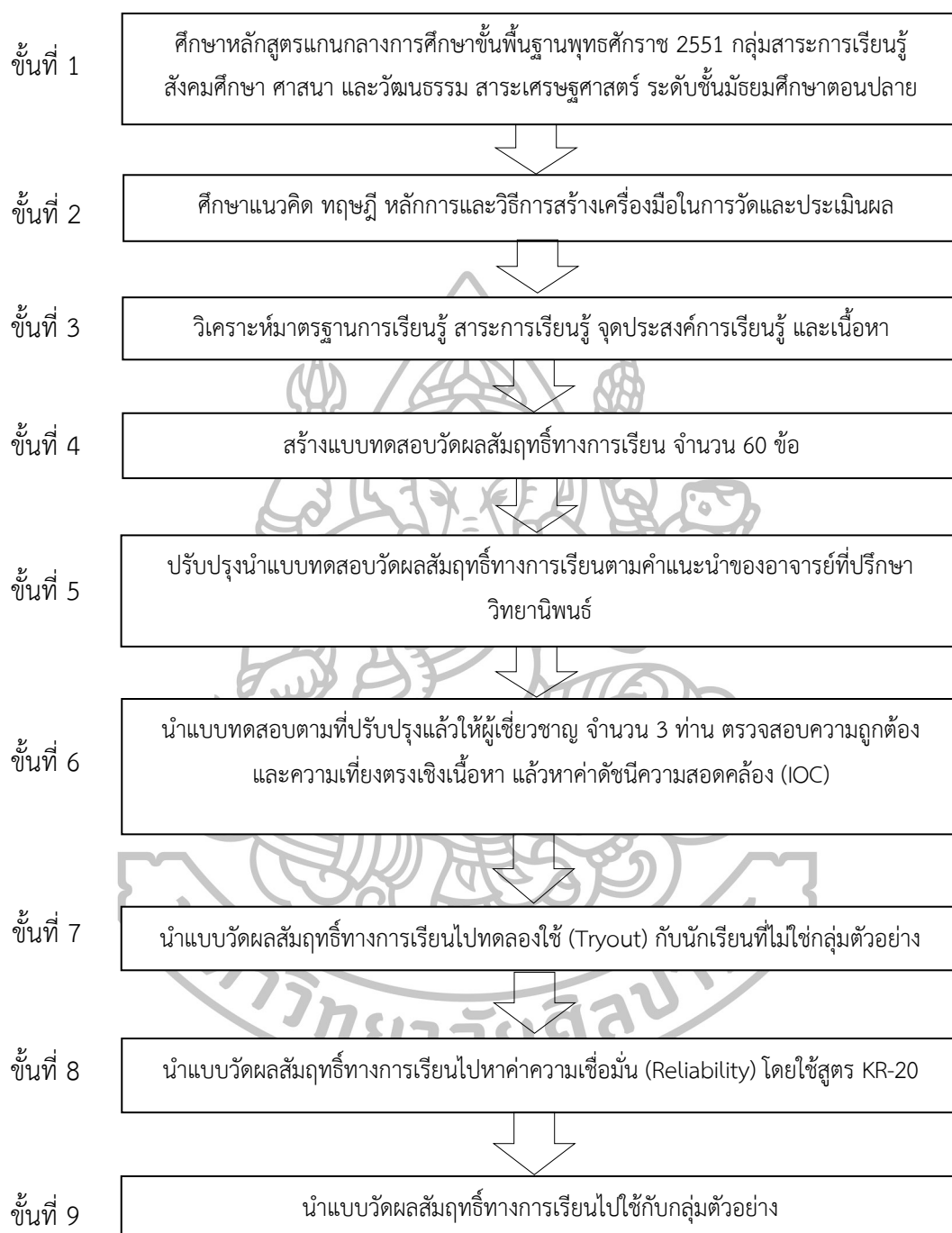
8. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 60 ข้อ ไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษารายวิชา เศรษฐศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อ หาค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบโดยใช้เกณฑ์ความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 โดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ค่าระหว่าง 0.22-0.71 และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ค่าระหว่าง 0.24-0.89 โดยใช้เกณฑ์อำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบให้คงเหลือทั้งสิ้น 30 ข้อ ตามพฤติกรรมด้านพุทธพิสัยตามที่กำหนดไว้

9. นำแบบทดสอบไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ได้เท่ากับ 0.94

10. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

จากขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานสามารถสรุปเป็นแผนภูมิที่ 6 ดังนี้

แผนภูมิที่ 6 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้

การวิจัยเป็นฐาน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของนักเรียนภายหลังการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เรื่อง นโยบายการเงิน นโยบายการคลัง และปัญหาเศรษฐกิจชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 ข้อ เป็นแบบอัตนัยโดยให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นตามข้อคำถาม

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ จำนวน 1 ข้อให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ที่ครูจัดให้นักเรียน โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียน ดังนี้

1. ศึกษารูปแบบการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนจากงานวิจัยเอกสารการวัดและประเมินผล

2. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้การวิจัยเป็นฐานประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 3 ข้อด้านบรรยากาศการเรียนรู้ จำนวน 3 ข้อและด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 2 ข้อ รวมทั้งสิ้น 8 ข้อ

3. นำแบบสอบถามความคิดเห็นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะว่าควรเป็นแบบสอบถามแบบอัตนัย เพื่อให้ นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย และควรใช้ภาษาในข้อคำถามที่เข้าใจง่ายเหมาะกับระดับวุฒิของนักเรียน

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความคิดเห็นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้ แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามความคิดเห็นสอดคล้องและเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามความคิดเห็นสอดคล้องและเหมาะสม

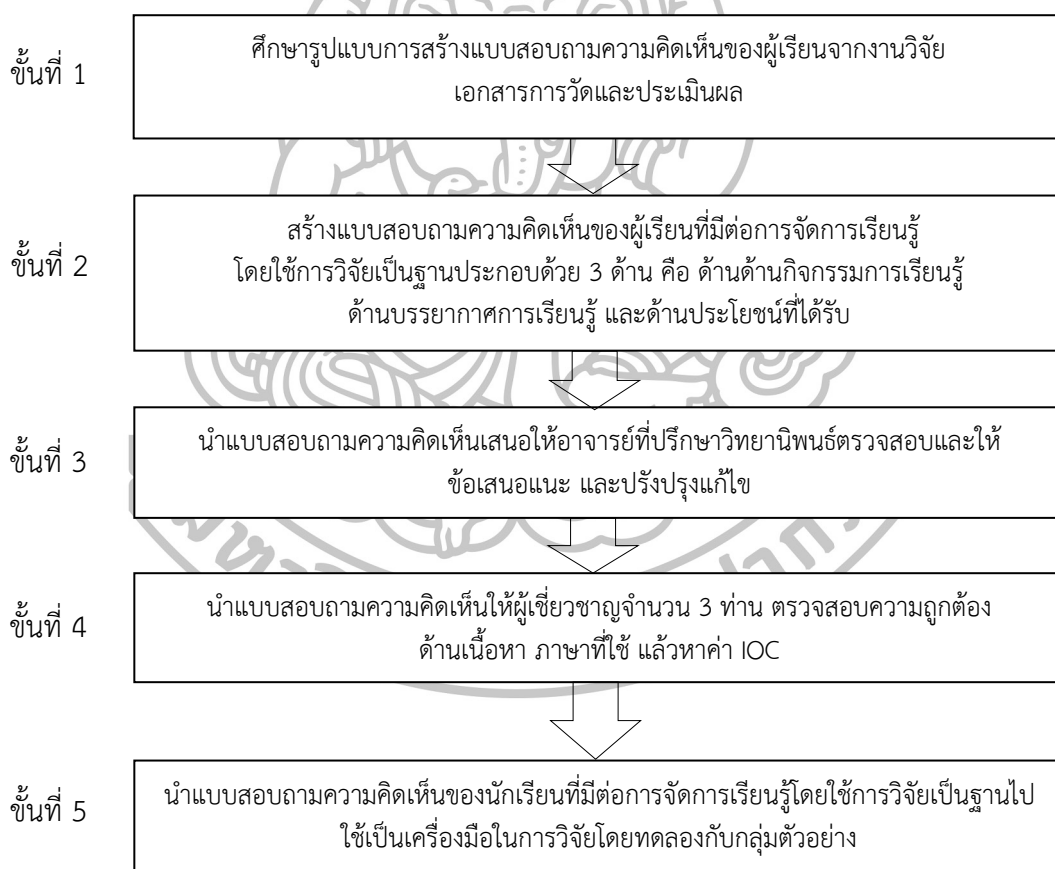
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามความคิดเห็นไม่สอดคล้องและเหมาะสม

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Oblective Congruence: IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าสูงสุดเท่ากับ 1.00

6. นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข

7. นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

จากขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน สามารถสรุปเป็นแผนภูมิที่ 7 ดังนี้

แผนภูมิที่ 7 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

8. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล จำนวน 40 คน มีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการทดลอง ผู้วิจัยทำการเตรียมการสอน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

จากนั้นให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อวัดความรู้พื้นฐานและเก็บผลการทดสอบไปเปรียบเทียบกับผลการเรียนรู้หลังเรียน

2. ขั้นตอนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้สร้างไว้ทั้ง 3 แผนการจัดการเรียนรู้ และทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 รวม 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที เมื่อเรียนจบนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

3. ขั้นตอนหลังการทดลอง ผู้วิจัยเปรียบเทียบผลการวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อพิจารณาว่าผู้เรียนมีพัฒนาการหรือไม่ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อตรวจสอบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหรือไม่อย่างไร นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปสอบถามผู้เรียนแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ

9. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

9.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

9.1.1 การแปลผลการวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

9.1.2 เปรียบเทียบคะแนนผลการวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน โดยการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent)

9.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

โดยสรุป

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (The One – Group Pretest – Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร ที่เรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง นโยบายการเงิน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง นโยบายการคลัง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน จำนวน 40 คน ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบคะแนนผลการวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent) สรุปวิธีดำเนินการวิจัยได้ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	- ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียน - ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน	นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559	แบบทดสอบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent)
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	- ทดสอบโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน - ทดสอบโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน	นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559	แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent)
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559	แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร ที่เรียนรายวิชาเศรษฐศาสตร์ ส 32106 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 4 และ 5 เรื่อง นโยบายการเงิน นโยบายการคลัง และปัญหาเศรษฐกิจชุมชน ตามลำดับ จำนวน 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน 2) แบบทดสอบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน จำนวน 40 คน ปรากฏดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

คะแนน	จำนวนคน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	P
ก่อนเรียน	40	15	4.30	3.17	-20.628	.00
หลังเรียน	40	15	13.40	1.56		

จากตารางที่ 14 พบว่า คะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x} = 13.40$, S.D. = 1.56) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 3.17) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

ตารางที่ 15 คะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน จำแนกตามรายด้าน

ทักษะคิด อย่างมีวิจารณญาณ	คะแนน เต็ม	ก่อนเรียน				หลังเรียน			
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ ที่	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ ที่
ความสามารถในการนิยาม ปัญหา	3	1.35	0.86	ปาน กลาง	1	2.80	0.41	สูงมาก	2
ความสามารถในการเลือก ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา	3	0.87	0.72	ต่ำ	2	2.53	0.55	สูงมาก	4
ความสามารถในการจำแนก ข้อมูล	3	0.85	0.92	ต่ำ	3	2.53	0.55	สูงมาก	4
ความสามารถในการกำหนด และเลือกสมมติฐาน	3	0.60	0.87	ต่ำ	5	2.60	0.49	สูงมาก	3
ความสามารถในการลง ข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล	3	0.63	0.81	ต่ำ	4	2.95	0.22	สูงมาก	1
เฉลี่ยรวมแต่ละด้าน	3	0.86	0.84	ต่ำ		2.68	0.44	สูงมาก	

จากตารางที่ 15 พบว่า คะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 2.68$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล ($\bar{x} = 2.59$, S.D. = 0.22) ความสามารถในการนิยามปัญหา ($\bar{x} = 2.80$, S.D. = 0.41) ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน ($\bar{x} = 2.60$, S.D. = 0.49) ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ($\bar{x} = 2.53$, S.D. = 0.55) มีลำดับเท่ากับความสามารถในการจำแนกข้อมูล ($\bar{x} = 2.53$, S.D. = 0.55)

ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานจำนวน 40 คน ปรากฏดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

คะแนน	จำนวนคน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	p
ก่อนเรียน	40	30	8.90	2.16	-30.103	.00
หลังเรียน	40	30	25.23	2.95		

จากตารางที่ 16 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x} = 25.23$, S.D. = 2.95) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{x} = 8.90$, S.D. = 2.16) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นประเด็น ดังนี้

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

1. ความสามารถแสวงหาความรู้โดยการศึกษาด้วยตนเอง

การแสวงหาความรู้โดยการศึกษาด้วยตนเองของนักเรียนสามารถศึกษาได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ รอบตัวที่พิจารณาแล้วมีความน่าเชื่อถือ ได้แก่ หนังสือ ตำราเรียน อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ ข่าวสาร รวมไปถึงงานวิจัยของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพสามารถนำมาใช้อ้างอิง วิเคราะห์ เปรียบเทียบ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อความรู้ที่เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 1 ได้กล่าวว่า “ศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลรอบตัวที่มีความน่าเชื่อถือ เช่น หนังสือ อินเทอร์เน็ต และในงานวิจัยของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ” และความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 2 ได้กล่าวว่า “การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสามารถทำได้หลายทางไม่ว่าจะเป็นการใช้ อินเทอร์เน็ต การใช้หอสมุดแห่งชาติซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ใกล้โรงเรียน ”

2. การเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกการวางแผนการปฏิบัติงานจริง

จากกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักกระบวนการวิจัย ซึ่งเป็นระบบมีขั้นตอนที่ชัดเจนมีความเป็นวิทยาศาสตร์ทำให้นักเรียนต้องร่วมกันระดมความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อวางแผนการทำวิจัย การเรียบเรียงและการนำเสนอเพื่อให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 1 ได้กล่าวว่า “กิจกรรมส่งผลให้นักเรียนวางแผนได้จริง เพราะกิจกรรมเน้นวิจัยเป็นสำคัญ การวิจัยต้องมีการวางแผนการจัดการที่ชัดเจน ” และความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 2 ได้กล่าวว่า “มีการฝึกการวางแผนการทำงานเป็นกลุ่ม ศึกษาการทำงานอย่างเต็มที่ รู้จักการทำงานเป็นทีม รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนทำให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ”

3. การเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากกระบวนการวิจัย

นักเรียนได้เรียนรู้ขั้นตอนการวิจัย ผลการวิจัย และได้ลงมือทำวิจัยด้วยตนเอง ทำให้ทราบองค์ประกอบของงานวิจัย การฝึกกำหนดประเด็นที่จะศึกษา ได้เรียนรู้การทำงานอย่างเป็นระบบ และตระหนักถึงประโยชน์ของการวิจัย สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 1 ได้กล่าวว่า “ได้รู้ถึงองค์ประกอบของการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลการตั้งคำถาม ได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้ประโยชน์เข้าใจงานวิจัยเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ ” และความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 2 ได้กล่าวว่า “ได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้รู้จักขั้นตอนการทำวิจัยอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนก่อนการทำงาน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาต่อไป ”

ด้านบรรยากาศการเรียนรู้

4. การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนของครูเพื่อจูงใจนักเรียน ให้เกิดการเรียนรู้

ครูนำเสนองานวิจัยที่มีความน่าสนใจ มีการอธิบายขั้นตอนการทำวิจัยที่ชัดเจน กระตุ้นและจูงใจผู้เรียนให้มีความสนใจในการทำวิจัย บรรยากาศการเรียนรู้เป็นไปด้วยความสนุกสนาน ไม่เคร่งเครียด ทำให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มร่วมมือกันเป็นอย่างดี โดยครูคอยเดินให้คำแนะนำ สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 1 ได้กล่าวว่า “ครูมีการจัดบรรยากาศที่ดี กระชับ ครูสามารถเข้าถึงนักเรียนทุกคนได้อย่างเต็มร้อย สามารถเข้าถึงนักเรียน” และความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 2 ได้กล่าวว่า “บรรยากาศดีไม่เครียดจนเกินไปทำให้สามารถซึมซับความรู้ได้ดี มีความเป็นกันเอง”

5. มีความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียนและครู

ทุกคนช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเต็มที่จนงานประสบความสำเร็จ มีการทำงานร่วมกันและมีครูคอยให้คำแนะนำและให้กำลังใจ ร่วมกันกำหนดประเด็นที่จะศึกษา การวางแผน การปฏิบัติการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มา จนไปถึงการเรียบเรียงและนำเสนอ สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 1 ได้กล่าวว่า “มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนจากการร่วมมือทำงานวิจัยเป็นกลุ่มโดยได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์จากครูผู้สอน” และความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 2 ได้กล่าวว่า “มีปฏิสัมพันธ์และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมมือทำกิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้รับการสนับสนุนอย่างดี”

6. มีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

มีความสนใจในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานอย่างมาก ชอบการวิจัย เพราะเห็นว่าเป็นประโยชน์เป็นกระบวนการแสวงหาข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 1 ได้กล่าวว่า “รู้สึกอยากเรียน เพราะ มีการสอน และกิจกรรมทำร่วมกันตลอดทำให้รู้สึกอยากเรียนตลอด เพราะ กระบวนการวิจัยมีความเป็นลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนและได้ลงมือทำจริง” และความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 2 ได้กล่าวว่า “มีความสนใจในกระบวนการวิจัยมาก เพราะ สามารถใช้หาความรู้ที่ถูกต้อง และได้ประโยชน์สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตจริง”

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

7. การฝึกฝนตนเองในกระบวนการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการเรียนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

การทำวิจัยเป็นการแสวงหาองค์ความรู้ที่เป็นระบบมีความชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 1 ได้กล่าวว่า “สามารถนำ

ความรู้ที่ได้มาตีความ ทำความเข้าใจ และสร้างองค์ความรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความน่าเชื่อถือ” และความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 2 ได้กล่าวว่า “การลงมือทำงานวิจัยเป็นการฝึกให้เกิดกระบวนการสร้างองค์ความรู้อย่างเป็นวิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้ด้วยการคิดอย่างมีระบบและแบบแผน”

8. การนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือนำไปใช้ในการเรียน

สามารถนำไปใช้บูรณาการกับการเรียนวิชาต่าง ๆ เพื่อการสร้างองค์ความรู้ที่เป็นระบบ อีกทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในอนาคตได้ดียิ่งขึ้นและทำให้มีระบบการทำงานที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบพิสูจน์ได้ สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 1 ได้กล่าวว่า “สามารถนำไปใช้ได้ เพราะว่า กระบวนการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการแสวงหาความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด” และความคิดเห็นของนักเรียนคนที่ 2 ได้กล่าวว่า “สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะ การวิจัยสามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี”

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

นักเรียนส่วนใหญ่มีความประสงค์จะให้มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานในรายวิชาอื่น ๆ เพราะเป็นการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ และควรนำไปใช้กับนักเรียนรุ่นต่อไปเพื่อให้ได้รับการฝึกฝนเช่นเดียวกัน

การสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ได้ ดังนี้

1. การบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานแบ่งเป็น 3 รูปแบบคือ สอนโดยขั้นตอนการวิจัย สอนโดยผลการวิจัย และผู้เรียนฝึกทำวิจัยด้วยตนเอง สิ่งที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งคือการทำให้ผู้เรียนเข้าใจขั้นตอนการวิจัยและการออกแบบงานวิจัย ฉะนั้นจึงต้องใช้ทั้งคู่มือการทำวิจัยสำหรับนักเรียน และตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชาเศรษฐศาสตร์ ผู้สอนต้องมีบทบาทสำคัญในการให้คำปรึกษาชี้แนะเพื่อให้ผู้เรียนวางแผนการทำวิจัยได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ อุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งคือการเรียบเรียงภาษาเพื่อนำเสนอของนักเรียน ซึ่งพบว่า ในระยะแรกการใช้ภาษายังไม่เป็นวิชาการ จึงต้องให้ผู้เรียนศึกษางานวิจัยตัวอย่างให้ละเอียดเพื่อใช้เป็นแบบในการทำวิจัยของตน ซึ่งต่อมานักเรียนสามารถทำวิจัยออกมาได้ดีมีความน่าสนใจ มีความถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัยและระดับภาษา

2. การเรียนรู้ของผู้เรียน

ผู้เรียนได้รู้จักรูปแบบการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียน เพราะไม่เคยรู้จักการวิจัยมาก่อน เมื่อนักเรียนได้เรียนโดยใช้ขั้นตอนการวิจัย ได้ศึกษางานวิจัย จนสามารถสร้างงานวิจัยขึ้นมาได้นั้น ผู้สอนต้องจูงใจผู้เรียนให้เห็นประโยชน์ของการวิจัย เมื่อผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนก็จะสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลงานของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานนั้นมุ่งพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณร่วมกับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์ ผู้เรียนสามารถทำการวิจัยในรายวิชาเศรษฐศาสตร์ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งสิ้น 3 งานวิจัย ได้แก่

3.1 งานวิจัย เรื่อง การศึกษาการปรับปรุงธุรกิจรายย่อยในชุมชน: กรณีศึกษาร้านเครื่องเขียนในชุมชนสามเสน

3.2 งานวิจัย เรื่อง การศึกษาผลกระทบการจัดระเบียบทางเท้าที่มีต่อรายได้ของผู้ประกอบการรายย่อยริมทางบริเวณถนนสามเสน

3.3 งานวิจัย เรื่อง การศึกษาผลกระทบของนโยบายการจัดระเบียบทางเท้าที่มีต่อพฤติกรรมผู้บริโภคสินค้าจากร้านสะดวกซื้อ 7-11 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล จากการทำกิจกรรม พบว่า การตั้งชื่อเรื่องผู้เรียนยังตั้งชื่อไปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด การกำหนดประเด็นที่ศึกษายังไม่มี ความชัดเจน ผู้สอนจึงต้องมีส่วนช่วยชี้แนะ เพื่อให้การทำวิจัยของผู้เรียนมีความชัดเจน และสามารถระบุขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

4. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ทั้งในส่วนของการทำงานวิจัย การทำใบงาน การวางแผนการดำเนินการวิจัย การดำเนินการวิจัย สามารถร่วมมือกันทำออกมาได้เป็นอย่างดี

5. ตัวผู้สอน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ผู้สอนต้องมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเนื่องจากการวิจัยเป็นเรื่องที่ผู้เรียนไม่เชี่ยวชาญ ฉะนั้นการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในกระบวนการวิจัยเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ เกิดพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเศรษฐศาสตร์ ผู้สอนควรมีบทบาท ดังนี้

5.1 บทบาทผู้สอนก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

5.1.1 การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการวิจัย

ผู้สอนจัดเตรียมเอกสารประกอบการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ ตัวอย่างงานวิจัยที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาเศรษฐศาสตร์ คู่มือการวิจัยสำหรับนักเรียน และจัดเตรียมห้องเรียนโดยจัดที่นั่งให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มเนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ต้องมีการระดมความคิดร่วมกัน

5.1.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผลการวิจัย

ผู้สอนเลือกงานวิจัยที่มีความเหมาะสมทั้งในแง่เนื้อหาและการใช้ภาษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับนโยบายการคลังได้อย่างครบถ้วนทั้งในเรื่องนโยบายการคลังและแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้นโยบายการคลัง

5.1.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัย

ผู้สอนสำรวจและกำหนดขอบเขตการลงพื้นที่เก็บข้อมูลของผู้เรียนเฉพาะบริเวณชุมชนใกล้โรงเรียน ขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียน เรื่อง ผู้เรียนลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย และแจ้งผู้ปกครองในการขอความร่วมมือดูแลความปลอดภัยของผู้เรียนเป็นพิเศษ

5.2 บทบาทผู้สอนระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

5.2.1 การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการวิจัย

ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในความหมาย องค์ประกอบ ขั้นตอน และเป็นประโยชน์ของการวิจัยอย่างครบถ้วน โดยการยกตัวอย่างง่ายวิจัยง่าย ๆ ซึ่งเป็นการศึกษาปัญหาใกล้ตัวผู้เรียนเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ

5.2.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผลการวิจัย

ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนทุกคนร่วมกันศึกษางานวิจัยพร้อมทั้งอธิบายนิยามศัพท์ต่าง ๆ ของงานวิจัยตัวอย่าง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องสามารถเชื่อมโยงข้อมูลสู่เนื้อหาการเรียนเศรษฐศาสตร์การคลังได้

5.2.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัย

ผู้สอนต้องให้คำปรึกษาในการวางแผนการวิจัยของผู้เรียนอย่างใกล้ชิดทุกกลุ่ม พร้อมทั้งแนะนำการเตรียมเครื่องมือในการเก็บข้อมูลของผู้เรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยที่ผู้เรียนกำหนดขึ้น

5.3 บทบาทผู้สอนภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

5.3.1 การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการวิจัย

ผู้สอนกล่าวสรุปให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาเศรษฐศาสตร์โดยใช้การวิจัยทั้งเรื่องความสำคัญและการนำการวิจัยไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5.3.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผลการวิจัย

ผู้สอนแนะนำผู้เรียนในเรื่องการเลือกศึกษาผลการวิจัยให้ได้ประโยชน์และได้มาซึ่งข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ

5.3.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัย

ผู้สอนให้คำแนะนำผู้เรียนในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ เพื่อนำมาสู่การสรุปผลการวิจัยและเตรียมนำเสนอให้มีความน่าสนใจ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (The One – Group Pretest – Posttest Design) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่เรียนรายวิชา ส 32106 เศรษฐศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 4 และ 5 เรื่อง นโยบายการเงิน นโยบายการคลัง และปัญหาเศรษฐกิจชุมชนตามลำดับ จำนวน 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผ่านการตรวจหาค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 2) แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.63 – 0.70 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.60 – 0.75 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายฉบับเท่ากับ 0.93 มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.22 - 0.71 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.24 - 0.89 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สามารถสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานโดยภาพรวมด้านกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดีอันเกิดจากการตระหนักถึงประโยชน์ที่ได้รับ และด้านประโยชน์ที่ได้รับนักเรียนสามารถนำกระบวนการวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อแสวงหาองค์ความรู้ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งนำไปบูรณาการกับรายวิชาต่าง ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลดังนี้

1. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน พบว่า ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 อาจเป็นผลเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการคิดขั้นสูงโดยส่งเสริมให้เกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบตั้งแต่การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสินใจด้วยเหตุผล ตลอดจนการประเมินแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ หรือตอบคำถามที่กำหนดขึ้นอย่างเป็นขั้นตอนมีความชัดเจนด้วยตรรกะที่สามารถพิสูจน์ข้อความจริงให้ประจักษ์ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานที่ อาชัญญา รัตนอุบล (2547: 61) และทีศนา แคมณี (2548: 15-16) ระบุไว้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานเป็นกระบวนการในการแสวงหาความรู้ใหม่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและหาเหตุผลในการตอบปัญหา ด้วยการดำเนินการสืบค้น พิสูจน์ ทดสอบ เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานทั้ง 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดปัญหา

หรือศึกษาผลการวิจัย ผู้เรียนมีการใช้กระบวนการกลุ่มในการร่วมกันอภิปรายเพื่อกำหนดปัญหาทาง เศรษฐกิจที่เกิดขึ้นโดยใช้ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ในเรื่อง นโยบายการเงิน นโยบายการคลัง และ ปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชนของตน จากนั้นทำการเลือกประเด็นปัญหาที่เหมาะสมและทำการตั้ง คำถามและสมมติฐานเพื่อนำไปสู่การค้นหาคำตอบต่อไป สอดคล้องกับความสามารถในการนิยาม ปัญหา และความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ในขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการ ผู้เรียนมีการกำหนดและเลือกสมมติฐานที่มีความสัมพันธ์กับประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้ และวางแผน การดำเนินการศึกษาเพื่อแสวงหาคำตอบ โดยที่สมมติฐานดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป กิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นนี้มีความสอดคล้องกับ ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการ ผู้เรียนมีโอกาส ปฏิสัมพันธ์กับเอกสาร งานวิจัย และลงภาคสนาม เพื่อที่จะแสวงหาคำตอบจากปัญหาที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้ กิจกรรมในขั้นนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับปัญหา และพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลอันจะนำไปสู่การประมวลผลที่มีประสิทธิภาพเป็นการส่งเสริม ความสามารถในการจำแนกข้อมูลของผู้เรียน ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เรียนต้องใช้การ วิเคราะห์วิพากษ์ข้อมูล สังเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลกับผู้เรียนคนอื่น ๆ เพื่อตอบประเด็นปัญหา ที่ได้กำหนดไว้ จากนั้นประเมินและสรุปผลเพื่อตอบสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ อันเป็นการใช้ทักษะการคิด อย่างมีวิจารณญาณ ในการแสวงหาคำตอบสอดคล้องกับความสามารถในการจำแนกข้อมูล และ ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล และขั้นตอนที่ 5 การสรุปและอภิปรายผล ผู้เรียนนำ ผลที่ได้จากการศึกษาเสนอหน้าชั้นเรียน มาอภิปรายถึงความสอดคล้องกับแนวคิด หลักการ ทฤษฎีใด ในทางเศรษฐศาสตร์ และร่วมกันอภิปรายถึงผลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ขั้นสุดท้ายนี้เป็นขั้นที่ ผู้เรียนจะต้องประมวลทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือความสามารถในการลง ข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผลเพื่อการนำเสนอหน้าชั้นเรียน และจะต้องประเมินในสิ่งที่ตนศึกษาอย่างมี หลักการและตอบสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ในขั้นต้น

การจัดการเรียนรู้ดังกล่าวส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพราะเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการระบุปัญหา การตั้งคำถาม การรวบรวมและจัดระบบข้อมูล การวิเคราะห์ การเปรียบเทียบ การอธิบายและให้เหตุผล การสรุปความรวบยอด และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ข้อมูล ซึ่งทักษะเหล่านี้สอดคล้องกับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ที่ Leyden, Dennis Patrick. (2011) อธิบายว่า สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันบุคคลจำเป็นต้องมีการเลือกและประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาสู่การตัดสินใจที่ดีที่สุดผ่านการพิจารณา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล และหาคำตอบอันจะ นำไปสู่การตัดสินใจแก้ไขปัญหา ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการคิดอย่างมีวิจารณญาณของบุคคล และ สัมพันธ์กับแนวทางการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ Dressel and Mayhew (1957: 302) ที่ ระบุไว้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสามารถในการนิยามปัญหา ความสามารถในการเลือกข้อมูล

เกี่ยวข้องกับปัญหา ความสามารถในการจำแนกข้อมูล ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน และความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล

ทั้งนี้ คณะแผนกที่ปรากฏจากการวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการลงสรุปอย่างสมเหตุสมผล อยู่ในอันดับสูงสุด เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้ผลการวิจัย นักเรียนได้ศึกษาตัวอย่าง การลงข้อสรุปของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาเศรษฐศาสตร์และได้ฝึกสรุปผลการจากค้นหาข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยด้วยตนเองซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องความจำเป็นของทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณที่ ลักษณะ สิริวัฒน์ (2549: 100 - 102) ระบุไว้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะ สำคัญที่ใช้ในการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวเรา รวมทั้งยังใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตใน โลกปัจจุบันอย่างมีความสุขและมีการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าในโลก ข่าวดสารข้อมูลและเต็มไปด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน บุคคลที่มีการคิดอย่างมี วิจารณญาณย่อมมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีหลักการ สามารถควบคุม จัดการ และ ตรวจสอบความคิดตนเองได้ รวมทั้งสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผลอย่างถูกต้อง เหมาะสม ในขณะที่ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความสามารถในการ จำแนกข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับท้ายสุด เป็นเพราะความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับปัญหานั้นนักเรียนจะต้องสามารถวิเคราะห์ปัญหาในทางเศรษฐกิจที่มีความซับซ้อน ผู้เรียน จำเป็นต้องเข้าใจสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาอย่างรอบด้าน โดยผู้เรียนเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เฉพาะที่เด่นชัดแต่ขาดองค์ประกอบของข้อมูลหรือสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาในส่วนอื่น ๆ ที่ต้องอาศัย การวิเคราะห์โดยใช้ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์จึงส่งผลให้ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหาอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลของความจำเป็นในการคิด อย่างมีวิจารณญาณที่บรรจง อมรชีวิต (2556: 17 - 18) ระบุไว้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณมี ความสำคัญต่อเศรษฐกิจฐานความรู้ใหม่ ความรู้เศรษฐกิจระดับโลกล้วนขับเคลื่อนด้วยสารสนเทศและ เทคโนโลยี การที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ เศรษฐกิจโลกใหม่ นับว่ามีความต้องการเพิ่มขึ้นในเรื่องของทักษะทางปัญญาที่มีความยืดหยุ่นและความสามารถในการ วิเคราะห์และบูรณาการข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในการช่วยแก้ปัญหาที่ซับซ้อน และ ความสามารถในการจำแนกข้อมูล ที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลผู้เรียนยังขาด ประสบการณ์ดังกล่าว เนื่องด้วยไม่เคยอ่านบทความทางวิชาการที่เป็นงานวิจัยด้านเศรษฐกิจของ ประเทศที่นำเสนอข้อมูลที่เป็นวิชาการทั้งในแง่รูปแบบและระดับภาษาจึงทำให้คะแนนเฉลี่ยใน องค์ประกอบความสามารถในการจำแนกข้อมูลอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ๆ

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของธนภูมิ พุ่มจันทร์ (2555: 102-104) ที่ได้ทำ การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ประเด็นทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

6 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซีก้าน ผลการวิจัยพบว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณฝึกให้นักเรียนเป็นพลโลกที่ดี ที่สามารถรอบรู้ข่าวสารต่าง ๆ และสามารถตัดสินใจเลือกเชื่อ เลือกปฏิบัติ ตามได้อย่างถูกต้อง ครอบคลุมมิติทางด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งฝึกให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างสมเหตุสมผล

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุณณวัช ทัฬหวัช (2555: 98-99) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายน่ารู้ และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา ผลวิจัยพบว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการใช้ความความคิดในลักษณะวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาโดยยึดหลักการคิดด้วยเหตุผลจากข้อมูลที่เป็นจริงมากกว่าอารมณ์และการคาดเดา คิดด้วยความสุขุมรอบคอบ ใช้สติปัญญาพิจารณาไตร่ตรองเพื่อประเมินผลดี ผลเสียและทบทวนเพื่อหาข้อสรุปก่อนนำไปสู่การตัดสินใจครั้งสุดท้าย

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ แมคคาร์ธี (McCarthy, 2004: 399) ที่ได้ศึกษาการฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแสดงความคิด และความเป็นนักวิชาการของนักเรียนเตรียมทหารอากาศ ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า การใช้วิธีคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแสดงความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กับความเป็นนักวิชาการของนักเรียน เนื่องจากการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการคิดที่รอบคอบและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล แนวคิดนี้จึงมีความจำเป็นต่อการใช้ฝึกผู้นำกองทัพให้ตัดสินใจอย่างรอบคอบและมีเหตุผล ผลการศึกษาในครั้งนี้ ยังมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาหลักสูตรและการสอนของครูในสถานศึกษาอื่นอีกด้วย

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาเศรษฐศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการฝึกฝนผู้เรียนให้แสวงหาความรู้ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง พิสูจน์สมมติฐานอย่างมีหลักการและเหตุผล ซึ่งผู้เรียนจะได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การกำหนดประเด็นหรือศึกษาผลการวิจัย การวางแผนการวิจัย การดำเนินการวิจัย การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปและอภิปรายผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่อง ความหมายของการวิจัย ที่ทีศนา แชมณี (2545: 13) ระบุไว้ว่า การวิจัยเป็นกระบวนการในการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อความรู้หรือข้อค้นพบใหม่ที่เชื่อถือได้ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือในการคิดและดำเนินการเนื่องจากขั้นตอนของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์นั้น มีการพิสูจน์ ทดสอบ ด้วยวิธีการที่รอบคอบ รัดกุม มีเหตุผล เป็นที่ยอมรับ ผลที่เกิดขึ้นจึงมีความน่าเชื่อถือ

จากลักษณะของการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวทำให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายทางการวิจัยอันนำมาสู่การเรียนรู้เนื้อหาทางเศรษฐศาสตร์ได้อย่างลึกซึ้ง ทั้งการเรียนรู้จากผลการวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ที่ทำให้ผู้เรียนได้หลักการหรือกระบวนการในการวิจัยแล้วยังได้ความรู้ในเนื้อหาเศรษฐศาสตร์ หรือการจัดการเรียนรู้โดยใช้ขั้นตอนการวิจัยทำให้ผู้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ทางการวิจัยอันจะส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหา ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวที่ผู้วิจัยได้ทำมาใช้กับผู้เรียนสอดคล้องกับแนวทางหลักของการสอนที่เน้นการวิจัยเป็นฐานของไพชบุรุษ สินลาร์ตัน (2545: 3-4) ที่อธิบายไว้ว่า การสอนที่เน้นการวิจัยจะมี 2 แนวคิดหลัก คือ ประการแรกเน้นเนื้อหาหรือกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่มีคำตอบอยู่แล้ว และประการที่สองคือทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการทำวิจัย เป็นการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการไปพร้อมกับเนื้อหาโดยเมื่อผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาด้วยตนเองโดยตรงจะทำให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ ได้อย่างแจ่มชัด ดังจะเห็นได้จากการจัดการเรียนรู้ของผู้วิจัยที่แบ่งเป็น 3 หน่วยการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ได้นำกระบวนการวิจัยไปใช้เป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการวิจัยในเรื่อง นโยบายการเงิน ผู้เรียนได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยจากคู่มือการวิจัยสำหรับนักเรียนที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย ขั้นตอน และศึกษาตัวอย่างงานวิจัย กิจกรรมดังกล่าวจะส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการใช้กระบวนการวิจัยแสวงหาความรู้ในเรื่องนโยบายการเงิน และสามารถกำหนดปัญหาที่สนใจจะศึกษาที่เกี่ยวข้องกับนโยบายทางการเงิน การวางแผนการในการศึกษา รวมไปถึงวิธีการดำเนินการและการค้นคว้าข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนไปสืบค้นนอกเวลาเรียน จากนั้นผู้วิจัยติดตามนัดหมายให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาเตรียมความพร้อมและให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปและอภิปรายผล หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผลการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการคลัง โดยให้ผู้เรียนศึกษาและนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้ในเรื่องนโยบายการคลังกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัย เรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน ผู้เรียนได้การออกแบบงานวิจัยอันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงภายในชุมชนของตนเอง ได้แก่ งานวิจัย เรื่อง การศึกษาการปรับปรุงธุรกิจรายย่อยในชุมชน : กรณีศึกษาร้านเครื่องเขียนในชุมชนสามเสน งานวิจัย เรื่อง การศึกษาผลกระทบการจัดระเบียบทางเท้าที่มีต่อรายได้ของผู้ประกอบการรายย่อยริมทางบริเวณถนนสามเสน และงานวิจัย เรื่อง การศึกษาผลกระทบของนโยบายการจัดระเบียบทางเท้าที่มีต่อพฤติกรรมการบริโภคสินค้าจากร้านสะดวกซื้อ 7-11 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล โดยผู้เรียนต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยทั้งหมดที่ได้ศึกษาไป ฉะนั้นในหน่วยการเรียนรู้นี้จึงถือได้ว่ามีความสำคัญยิ่งที่จะพิสูจน์ทราบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนในเรื่องกระบวนการวิจัยและความสามารถในการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง กิจกรรมเหล่านี้เสริมศักยภาพการเรียนรู้และการทำงานของผู้เรียนอันมีผลให้

ผลสัมฤทธิ์ที่ได้หลังจากการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่อง คุณค่าของการใช้วิจัยในการจัดการเรียนรู้ ที่ ยุทธ โภชวรรณ์ (2545: 22) ณรงค์ โพธิ์พฤษานันท์ (2551: 31) และมาเรียม นิลพันธุ์ (2557: 10-11) ระบุไว้ว่า การวิจัยช่วยให้เกิดความรู้ใหม่ ปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ให้เข้าใจสถานการณ์ ปรากฏการณ์ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งยังเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงความรู้ โดยฝึกการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและห้องสมุด อันนำไปสู่การย่อยความรู้เพื่อจัดการกับความรู้อันมีมากและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมได้

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรุจิราพร รามศิริ (2556: 364-368) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้การวิจัยเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัย ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้การวิจัยเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัย ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีชื่อว่า RPSCSA Model มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.36/76.86 นักเรียนที่มีความสามารถพื้นฐานและแบบการเรียนรู้อันต่างกันที่เรียนตามรูปแบบมีพัฒนาการด้านทักษะการวิจัยสูงขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับมากและมีพัฒนาการด้านทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สูงขึ้นจากระดับน้อยเป็นระดับปานกลาง และผลการขยายผลรูปแบบพบว่า หลังเรียนตามรูปแบบนักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีพัฒนาการด้านทักษะการวิจัยสูงขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับมาก ส่วนทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์มีพัฒนาการสูงขึ้นจากระดับน้อยเป็นระดับมากและมีจิตวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิโคโลวา (Nikolova, 1997) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปร่างของคาร์บอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า การเรียนการสอนดังกล่าวสามารถสร้างรากฐานอย่างต่อเนื่องในการฝึกทักษะกิจกรรมการเรียนรู้และการติดต่อออกชั้นเรียนระหว่างคณะกับนักศึกษาที่จบชั้นเรียน ประสบการณ์วิจัยจะเชื่อมโยงการวิเคราะห์ให้เข้ากับนักศึกษาได้

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมมีพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนรู้อัน การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้โดยการศึกษาด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ รวมไปถึงงานวิจัย ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพสามารถนำมาใช้อ้างอิง วิเคราะห์ เปรียบเทียบ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อความรู้ที่เป็นประโยชน์ และกิจกรรมการเรียนรู้อันส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักกระบวนการวิจัย ซึ่งเป็นระบบมีขั้นตอนที่ชัดเจนมีความเป็นวิทยาศาสตร์ทำให้นักเรียนต้องร่วมกันระดมความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อวางแผนการทำวิจัย การเรียบเรียงและการนำเสนอ นักเรียนได้เรียนรู้ขั้นตอนการ

วิจัย ผลการวิจัย และได้ลงมือทำวิจัยด้วยตนเอง ทำให้ทราบองค์ประกอบของงานวิจัย การฝึกกำหนดประเด็นที่จะศึกษา ได้เรียนรู้การทำงานอย่างเป็นระบบ และตระหนักถึงประโยชน์ของการวิจัย สอดคล้องกับแนวคิดของปทีป เมธาคุณวุฒิ (2543: 17) ที่กล่าวว่า หลักการของกระบวนการวิจัย สามารถนำมาใช้พัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการเรียนและแสวงหาความรู้ มากกว่าการเรียนรู้ที่ตัวความรู้หรือเนื้อหา เนื่องจากการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ผู้เรียนจึงต้องเรียนรู้ที่จะแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในด้านด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ผู้เรียนได้มีระบุมความเห็นว่าครูนำเสนอานวิจัยที่มีความน่าสนใจ มีการอธิบายขั้นตอนการทำวิจัยที่ชัดเจน กระตุ้นและจูงใจผู้เรียนให้มีความสนใจในการทำวิจัย บรรยากาศการเรียนรู้เป็นไปด้วยความสนุกสนาน ในการทำกิจกรรมกลุ่มมีการร่วมมือกันเป็นอย่างดี ร่วมกันกำหนดประเด็นที่จะศึกษา การวางแผน การปฏิบัติ การวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มา จนไปถึงการเรียบเรียงและนำเสนอ โดยครูให้คำแนะนำและนักเรียนร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเต็มที่จนงานประสบความสำเร็จ นักเรียนมีความสนใจในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานอย่างมาก ชอบการวิจัย เพราะเห็นว่าเป็นประโยชน์เป็นกระบวนการแสวงหาข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนได้ระบุมความคิดเห็นว่า การทำวิจัยเป็นการแสวงหาองค์ความรู้ที่เป็นระบบมีความชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และนักเรียนสามารถนำกระบวนการวิจัยไปบูรณาการกับการเรียนวิชาต่าง ๆ เพื่อการสร้างองค์ความรู้ที่เป็นระบบ อีกทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในอนาคตได้ดียิ่งขึ้นและทำให้มีระบบการทำงานที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบพิสูจน์ได้ สอดคล้องกับความคิดเห็นของมาเรียม นิลพันธุ์ (2557: 1) ได้กล่าวว่า การวิจัยเป็นกระบวนการในการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบโดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาและพัฒนาองค์ความรู้ การวิจัยเป็นกิจกรรมที่มีความน่าเชื่อถือเนื่องจากการดำเนินงานเป็นขั้นตอนและอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การวิจัยจึงมีประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีธัญญา ศิริวรศิลป์ (2557: 85-86) ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ และความสามารถด้านกระบวนการวิจัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถด้านกระบวนการวิจัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานอยู่ในระดับสูง และ 3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน กล่าวคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและข้อเสนอแนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่วัดจากแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์บทความเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจซึ่งมีความซับซ้อนทั้งในแง่เนื้อหาและคำศัพท์ทางเศรษฐศาสตร์เพื่อตอบข้อคำถามในแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนั้น ผู้สอนควรอธิบายความหมายของคำศัพท์ทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์บทความเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง

2. จากการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ทั้ง 3 รูปแบบ คือ การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการวิจัย การจัดการเรียนรู้ใช้ผลการวิจัย และการจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัย นั้นมีข้อจำกัดในเรื่องเวลาในการทำกิจกรรม ในชั้นการดำเนินการที่ผู้เรียนต้องดำเนินการวิจัยนอกเวลาเรียนผู้สอนต้องให้คำแนะนำผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถไปดำเนินการวิจัยได้ด้วยตนเอง และเตรียมการนำเสนอในเวลาเรียนอันจำกัดเพื่อให้การนำเสนอมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง ครบถ้วน และมีความน่าสนใจ ฉะนั้นผู้สอนจึงต้องอุทิศเวลาในห้องเรียนในการให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ตรวจสอบการใช้ภาษา รูปแบบการนำเสนอ ตลอดจนติดตามความก้าวหน้าอย่างใกล้ชิด

3. จากการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน 3 รูปแบบ คือ การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการวิจัย การจัดการเรียนรู้ใช้ผลการวิจัย และการจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัย ส่งเสริมการเรียนรู้ตามกระบวนการวิจัยซึ่งกันและกัน ผู้สอนควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานไปใช้พัฒนาผู้เรียนทุกรูปแบบ ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจในกระบวนการวิจัยอย่างชัดเจนตั้งแต่ขั้นตอนการวิจัย ได้ศึกษาตัวอย่างงานวิจัยที่มีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน และสามารถประมวลความรู้ทั้งหมดเพื่อทำการวิจัยด้วยตนเอง

4. จากผลการวิจัยพบว่า การออกแบบงานวิจัยของผู้เรียนจะต้องออกไปเก็บข้อมูลในชุมชน ผู้สอนจึงควรให้คำแนะนำในรายละเอียด ได้แก่ วิธีการในการเก็บข้อมูล การเตรียมแบบสอบถาม การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง และการใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. โรงเรียนที่จะนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานไปใช้ควรเตรียมห้องเรียนให้เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่ม ควรได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการโรงเรียนให้นักเรียนสามารถออกนอกโรงเรียนเพื่อลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลการวิจัย ผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนควรดูแลในเรื่องความปลอดภัยของผู้เรียนขณะลงพื้นที่เก็บข้อมูลการวิจัยอย่างใกล้ชิด
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่น ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะการแก้ปัญหาอนาคต เป็นต้น
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานไปใช้ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning : PL) เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **การวิจัยเพื่อการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2542). **การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพเด็กไทยด้านทักษะการคิด**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2544). **การคิดเชิงวิพากษ์**. กรุงเทพฯ: บริษัทซัคเซสมีเดีย.
- คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2525). **หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จินตวิโร คัลยสังข์. (2552). “การสังเคราะห์รูปแบบ เทคนิค วิธีการ กระบวนการ นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการคิดของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 2 ทั้งในประเทศและต่างประเทศ”. **วารสารคุรุศาสตร์** 38, 1(2552): 19-31.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). **การสอนกระบวนการคิดทฤษฎีและการนำไปใช้**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. (2549). **การวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์. (2551). **ระเบียบวิธีวิจัย**. กรุงเทพฯ: บริษัท ส.เอเชียเพรส(1989)จำกัด.
- เดช กาญจนางกูร. (2539). **จุลศาสตร์เบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ทิตินา แคมมณี. (2545). **ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ: การบูรณาการในการจัดการเรียนรู้**. **วารสารราชบัณฑิตยสถาน** 36, 2(2552): 13.
- ทิตินา แคมมณี และคณะ. (2548). **การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**. **วารสารคุรุศาสตร์** 26, 1(2540): 15-16.
- เทียนฉาย กิระนันท์. (2537). **สังคมศาสตร์การวิจัย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนภูมิ พุ่มจันทร์. (2555). “การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ เรื่อง ประเด็นทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซัคค่าน.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร**.
- บรรจง อมรชีวิน. (2556). **การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ : หลักการพัฒนาการคิดอย่างมีตรรกะเหตุผล และดุลยพินิจ**. กรุงเทพฯ: สถาบันการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ.

- บ้งอร พลเดชา. (2542). **เศรษฐศาสตร์จุลภาค 1**. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- บุบผา คุมมานนท์. (2525). **วิธีสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา**. อยุธยา: วิทยาลัยครู
พระนครศรีอยุธยา.
- ปทีบ เมธาคณวุฒิ. (2543). **การเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). **การพัฒนาการคิด**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิก
พรีนติ้ง.
- บุญณวัช ทัทธวัช. 2555 “การพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่องกฎหมายอาญาน่ารู้และทักษะการคิดอย่างมี
วิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา”.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชา
หลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิจิตรา ทีสุกะ. (2556). “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานวิชาการพัฒนา
หลักสูตรสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู”. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา
หลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2558). **การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เพ็ญพิชา มั่นคง. (2554). “การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลการเรียนรู้
เรื่องพลเมืองดีของสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตาม
แนวโยนิโสมนสิการ”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน
สังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2545). **ประมวลบทความการเรียนการสอนที่เน้นวิจัยเป็นฐาน**. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ. (2559). **การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา**. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพรินทร์ แยมจินดา และวรรณมา ทองเจริญศิริกุล. (2546). **เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ:
บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2557). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 8. นครปฐม: ศูนย์วิจัยและพัฒนา
ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2545). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- รัตนา สายคณิต ,ชลลดา จามรกุล. (2528). **หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัทเยียร์บุ๊คพับลิชเชอร์ จำกัด.
- รุจิราพร งามศิริ. (2556). “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้การวิจัยเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัย ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้การวิจัยเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัย ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา”. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2549). **การคิด**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วรรณวีร์ บุญคุ้ม. (2556). **การวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สาโรช ดิจิตอลพรีน แอนด์ ก๊อบปี.
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2555). **รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2547). **หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค**. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันเพ็ญ วรรณโกมล. (2542). **การสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- วิรุณสิริ ไจมา. (2553). **เศรษฐศาสตร์จุลภาค 1**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรัญญา ศิริวรศิลป์. (2557). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการและความสามารถด้านกระบวนการวิจัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และทัศนีย์ บุญเต็ม. (2547). **การออกแบบ Research Based Learning**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โสรัจจ์ แสสนคำ. (2555). “การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์แบบผสมผสานที่มีระดับการสืบเสาะต่างกันกับผู้เรียนที่มีกลุ่มพหุปัญญาต่างกันที่ส่งผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. (2550). **ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการอนุญาตให้นักวิจัยต่างชาติเข้ามาทำการวิจัยในประเทศไทย พ.ศ. 2550.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2548).

การเรียนการสอนโดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

หัตถยา เข้มเพ็ชร. (2555). **คู่มือการสอนเศรษฐศาสตร์ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา.** สิงห์บุรี:

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5.

อาชัญญา รัตนอุบล. (2547). **การสอนแบบเน้นการวิจัยโดยใช้สัญญาแห่งการเรียนรู้.** กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรวิรัช นาครทรรพ. (2545). **เรียนรู้คู่มือวิจัย : กรณีการสอนด้วยกระบวนการวิจัยภาคสนามวิชาการศึกษากับสังคม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.** กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิรักษ์ จันตะนี. (2541). **เศรษฐศาสตร์จุลภาค 1.** กรุงเทพฯ: พิกซ์อักษร.

อุทุมพร จามรมาน. (2536). **คู่มือการเลือกใช้เทคนิคทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทาง**

สังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: ฟีนีქซ์ลิขซิง.

ภาษาอังกฤษ

Best, J.W. (1977). **Research in Education.** New Jersey: Prentice – Hall Inc.

Dressel and Mayhew. (1957). **General Education: Exploration in Evaluation.**

Washington, D.C. : American Council on Education.

Samuelson, P.A. (1973). **Economics.** New York: Mcgraw Hill Books Co.

Schuessler. Karl F. (1964). **Social Research Method.** Bangkok: Thammasat University Thailand.

Leyden, D.P. (2011). **Critical Thinking in Economics.** North Carolina: Kona Publishing and Media Group.

- McCarthy, Mart-Claire. (2004). "Critical Thinking Disposition, Belief Perspective, and Academic Performance : Examining Relationships." **Dissertation Abstracts International.**
- McCrink, Carmen Lourdes Suarez. (1999). "The Role of Innovative Teaching Metodology and Learning Styles Critical Thinking." **Dissertation Abstracts International.**
- Neol M. Meyers, Duncan D. Nulty, Bernard N. Cooke and John F. Rigby. (2002). **Developing a learning environment that encourages deep learning outcomes. Paper presented at the Learning Communities and Assessment Cultures organized by the the EARLI Special Interest Group on Assessment And Evaluation.** University of Northumbria.
- Neol M. Meyers, DuncanD. Nulty. (2009). **How to use (five) curriculum design principles to align authentic learning environments, assessment, students' approaches to thinking and learning outcomes, Assessment & Evaluation in Higher Education.** 34:5, 565-777.
- Nikolova Eddins, S.G. (1997). **Research-Based Learning for Undergraduates: A Model for Merger of Research and Undergraduate Education.** Journal on Excellence in College Teaching .
- Watson, G. and Glaser, E.M. (1964). **Watson and Glaser Critical Thinking Appraisal Manual : From Ym and Zu.** New York : Harcout Brace and World.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนำชู อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสังคมศึกษา (เศรษฐศาสตร์)
2. อาจารย์ ดร.ชัยรัตน์ โตศิลา อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
สาขาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสังคมศึกษา
3. อาจารย์ ดร.ทัศนีย์ ทองไชย ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนโพธิ์ไทรพิทยาคาร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต29
ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและวิธีสอน

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตารางที่ 17 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC
	1	2	3		
องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้					
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนและมีความสัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3.00	1.00
สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้					
1. สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้มีความถูกต้อง ครบคลุมเนื้อหา และมีความชัดเจน	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้สัมพันธ์กับกระบวนการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3.00	1.00
จุดประสงค์การเรียนรู้					
1. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน สามารถวัดพฤติกรรม การเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้	+1	+1	+1	3.00	1.00
สาระการเรียนรู้					
1. สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. สาระการเรียนรู้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีกระบวนการที่ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 17 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC
	1	2	3		
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนและสัมพันธ์ต่อเนื่อกัน	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	+1	+1	+1	3.00	1.00
สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1. สื่อการเรียนรู้และเอกสารอ้างอิงมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. สื่อการเรียนรู้และเอกสารอ้างอิงทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาชัดเจนมากขึ้น	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. สื่อการเรียนรู้และเอกสารอ้างอิงมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00
การวัดและประเมินผล					
1. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. การวัดและประเมินผลมีการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน	+1	+1	+1	3.00	1.00
4. การวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติ	+1	+1	+1	3.00	1.00
รวมทั้งฉบับ	1.00				

ตารางที่ 18 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC
	1	2	3		
องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้					
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนและมีความสัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3.00	1.00
สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้					
1. สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้มีความถูกต้อง ครบคลุมเนื้อหา และมีความชัดเจน	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้สัมพันธ์กับกระบวนการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3.00	1.00
จุดประสงค์การเรียนรู้					
1. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน สามารถวัดพฤติกรรม การเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้	+1	+1	+1	3.00	1.00
สาระการเรียนรู้					
1. สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. สาระการเรียนรู้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีกระบวนการที่ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 18 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC
	1	2	3		
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนและสัมพันธ์ต่อเนื่อกัน	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	+1	+1	+1	3.00	1.00
สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1. สื่อการเรียนรู้และเอกสารอ้างอิงมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. สื่อการเรียนรู้และเอกสารอ้างอิงทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาชัดเจนมากขึ้น	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. สื่อการเรียนรู้และเอกสารอ้างอิงมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00
การวัดและประเมินผล					
1. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. การวัดและประเมินผลมีการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน	+1	+1	+1	3.00	1.00
4. การวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติ	+1	+1	+1	3.00	1.00
รวมทั้งฉบับ	1.00				

ตารางที่ 19 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC
	1	2	3		
องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้					
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนและมีความสัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3.00	1.00
สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้					
1. สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้มีความถูกต้อง ครบคลุมเนื้อหา และมีความชัดเจน	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้สัมพันธ์กับกระบวนการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3.00	1.00
จุดประสงค์การเรียนรู้					
1. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน สามารถวัดพฤติกรรม การเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้	+1	+1	+1	3.00	1.00
สาระการเรียนรู้					
1. สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. สาระการเรียนรู้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีกระบวนการที่ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 19 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC
	1	2	3		
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนและสัมพันธ์ต่อเนื่อกัน	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	+1	+1	+1	3.00	1.00
สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1. สื่อการเรียนรู้และเอกสารอ้างอิงมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. สื่อการเรียนรู้และเอกสารอ้างอิงทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาชัดเจนมากขึ้น	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. สื่อการเรียนรู้และเอกสารอ้างอิงมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00
การวัดและประเมินผล					
1. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความเหมาะสมกับสารการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. การวัดและประเมินผลมีการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน	+1	+1	+1	3.00	1.00
4. การวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติ	+1	+1	+1	3.00	1.00
รวมทั้งฉบับ	1.00				

ตารางที่ 20 ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC
	1	2	3		
องค์ประกอบการวัดข้อที่ 1 ความสามารถในการนิยามปัญหา 1. จากบทความ ให้นักเรียนระบุปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น และปัญหาทางเศรษฐกิจดังกล่าวมีลักษณะอย่างไร	+1	+1	+1	3.00	1.00
องค์ประกอบการวัดข้อที่ 2 ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา 2. จากบทความ ให้นักเรียนระบุแนวทางหรือวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น	+1	+1	+1	3.00	1.00
องค์ประกอบการวัดข้อที่ 3 ความสามารถในการจำแนกข้อมูล 3. จากบทความ นักเรียนสามารถอธิบายสภาวะการณ์ดังกล่าว โดยใช้ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ได้อย่างไรบ้าง โดยให้อธิบายความสอดคล้องระหว่างปัญหาและความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ให้ชัดเจน	+1	+1	+1	3.00	1.00
องค์ประกอบการวัดข้อที่ 4 ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน 4. จากบทความ ให้นักเรียนกำหนดและเลือกสมมติฐานการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3.00	1.00
องค์ประกอบการวัดข้อที่ 5 ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล 5. จากบทความ ให้นักเรียนอธิบายข้อสรุปของแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ และผลที่คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้น ภายหลังจากการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจดังกล่าว	+1	+1	+1	3.00	1.00
รวมทั้งฉบับ	1.00				

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สูตร
Cronbach's Alpha

คนที่	องค์ประกอบ ข้อที่ 1 ความสามารถใน การนิยามปัญหา	องค์ประกอบ ข้อที่ 2 ความสามารถใน การเลือกข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับ ปัญหา	องค์ประกอบ ข้อที่ 3 ความสามารถใน การจำแนกข้อมูล	องค์ประกอบ ข้อที่ 4 ความสามารถใน การกำหนดและ เลือกสมมติฐาน	องค์ประกอบ ข้อที่ 5 ความสามารถ ในการลง ข้อสรุปอย่าง สมเหตุสมผล
1	2	3	1	2	2
2	3	3	2	3	2
3	3	3	3	3	3
4	3	3	2	3	3
5	3	3	3	3	2
6	1	2	3	1	1
7	3	3	1	3	2
8	3	3	3	2	3
9	3	3	3	3	3
10	2	3	3	3	3
11	1	2	1	2	2
12	2	1	1	1	0
13	3	2	2	1	1
14	3	2	2	2	2
15	3	3	3	2	3
16	3	3	3	2	2
17	3	2	1	2	2
18	2	2	2	3	3
29	3	3	2	2	3
20	3	2	3	3	3

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สูตร
Cronbach's Alpha (ต่อ)

คนที่	องค์ประกอบ ข้อที่ 1 ความสามารถใน การนิยามปัญหา	องค์ประกอบ ข้อที่ 2 ความสามารถใน การเลือกข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับ ปัญหา	องค์ประกอบ ข้อที่ 3 ความสามารถใน การจำแนกข้อมูล	องค์ประกอบ ข้อที่ 4 ความสามารถใน การกำหนดและ เลือกสมมติฐาน	องค์ประกอบ ข้อที่ 5 ความสามารถ ในการลง ข้อสรุปอย่าง สมเหตุสมผล
21	3	2	2	2	1
22	3	3	3	3	3
23	3	2	2	3	3
24	3	2	3	0	2
25	3	3	3	2	3
26	2	2	1	2	2
27	3	2	0	0	0
28	3	3	3	2	3
29	3	3	2	2	2
30	3	3	3	3	3
31	3	3	3	2	2
32	3	3	3	3	3
33	2	3	2	2	2
34	1	2	1	1	2
35	2	2	2	2	1
36	3	2	2	3	2
37	1	2	1	2	1
38	3	3	3	3	3
39	3	2	2	3	3
40	3	3	3	3	3

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สูตร
Cronbach's Alpha (ต่อ)

คนที่	องค์ประกอบ ข้อที่ 1 ความสามารถใน การนิยามปัญหา	องค์ประกอบ ข้อที่ 2 ความสามารถใน การเลือกข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับ ปัญหา	องค์ประกอบ ข้อที่ 3 ความสามารถใน การจำแนกข้อมูล	องค์ประกอบ ข้อที่ 4 ความสามารถใน การกำหนดและ เลือกสมมติฐาน	องค์ประกอบ ข้อที่ 5 ความสามารถ ในการลง ข้อสรุปอย่าง สมเหตุสมผล
41	3	3	3	3	3
42	3	3	3	3	2
43	3	3	3	3	3
44	2	3	2	2	2
45	2	3	2	2	3
46	1	1	0	0	1
47	2	3	3	3	3
48	1	2	2	1	1
49	3	3	2	2	3
50	3	3	3	3	3

ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.85

ตารางที่ 22 คะแนนแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	2	11	21	3	12
2	9	14	22	5	12
3	3	13	23	5	13
4	6	14	24	2	13
5	3	15	25	1	8
6	15	15	26	1	15
7	4	14	27	1	12
8	8	15	28	0	11
9	2	11	29	2	12
10	1	13	30	3	15
11	3	12	31	0	13
12	10	15	32	3	14
13	7	15	33	3	13
14	6	15	34	4	14
15	5	15	35	6	15
16	1	14	36	5	15
17	4	13	37	8	15
18	8	13	38	4	15
19	2	13	39	4	12
20	10	13	40	3	14
ก่อนเรียน			$\bar{x} = 4.30$		S.D. = 3.17
หลังเรียน			$\bar{x} = 13.40$		S.D. = 1.56

ตารางที่ 22 คะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามองค์ประกอบ

คนที่	ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ					คะแนนเฉลี่ย	ระดับความสามารถ
	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5		
1	2	0	0	0	0	0.4	ต่ำ
2	3	1	3	2	0	1.8	ปานกลาง
3	2	0	0	0	1	0.6	ต่ำ
4	2	1	1	1	1	1.2	ปานกลาง
5	2	1	0	0	0	0.6	ต่ำ
6	3	3	3	3	3	3	สูงมาก
7	2	1	1	0	0	0.8	ต่ำ
8	1	1	2	2	2	1.6	สูง
9	0	0	2	0	0	0.4	ต่ำ
10	0	0	1	0	0	0.2	ต่ำ
11	1	1	1	0	0	0.6	ต่ำ
12	3	1	2	2	2	2	สูง
13	1	1	1	2	2	1.4	ปานกลาง
14	1	2	0	2	1	1.2	ปานกลาง
15	2	2	0	1	0	1	ปานกลาง
16	1	0	0	0	0	0.2	ต่ำ
17	1	1	1	0	1	0.8	ต่ำ
18	2	2	3	0	1	1.6	สูง
19	1	1	0	0	0	0.4	ต่ำ
20	2	2	2	2	2	2	สูง

ตารางที่ 22 คะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามองค์ประกอบ (ต่อ)

คนที่	ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ					คะแนนเฉลี่ย	ระดับความสามารถ
	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5		
21	1	1	1	0	0	0.6	ต่ำ
22	1	1	1	1	1	1	ปานกลาง
23	2	1	1	0	1	1	ปานกลาง
24	0	0	1	0	1	0.4	ต่ำ
25	0	1	0	0	0	0.2	ต่ำ
26	1	0	0	0	0	0.2	ต่ำ
27	0	1	0	0	0	0.2	ต่ำ
28	0	0	0	0	0	0	ต่ำ
29	1	1	0	0	0	0.4	ต่ำ
30	1	0	0	1	1	0.6	ต่ำ
31	0	0	0	0	0	0	ต่ำ
32	2	0	1	0	0	0.6	ต่ำ
33	2	0	1	0	0	0.6	ต่ำ
34	2	1	0	0	1	0.8	ต่ำ
35	2	1	1	1	2	1.2	ปานกลาง
36	1	1	1	1	1	1	ปานกลาง
37	2	2	2	1	1	1.6	สูง
38	2	1	1	0	0	0.8	ต่ำ
39	1	1	0	2	0	0.8	ต่ำ
40	1	1	1	0	0	0.6	ต่ำ

ตารางที่ 23 คะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามองค์ประกอบ

คนที่	ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ					คะแนนเฉลี่ย	ระดับความสามารถ
	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5		
1	2	2	2	2	3	2.2	สูง
2	3	2	3	3	3	2.8	สูงมาก
3	2	2	3	3	3	2.6	สูงมาก
4	3	3	3	2	3	2.8	สูงมาก
5	3	3	3	3	3	3	สูงมาก
6	3	3	3	3	3	3	สูงมาก
7	3	2	3	3	3	2.8	สูงมาก
8	3	3	3	3	3	3	สูงมาก
9	2	2	2	2	3	2.2	สูง
10	3	2	2	3	3	2.6	สูงมาก
11	3	2	2	3	2	2.4	สูง
12	3	3	3	3	3	3	สูงมาก
13	3	3	3	3	3	3	สูงมาก
14	3	3	3	3	3	3	สูงมาก
15	3	3	3	3	3	3	สูงมาก
16	3	3	2	3	3	2.8	สูงมาก
17	3	2	2	3	3	2.6	สูงมาก
18	3	2	2	3	3	2.6	สูงมาก
19	3	3	2	2	3	2.6	สูงมาก
20	3	3	2	2	3	2.6	สูงมาก

ตารางที่ 23 คะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามองค์ประกอบ (ต่อ)

คนที่	ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ					คะแนนเฉลี่ย	ระดับความสามารถ
	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5		
21	3	2	2	2	3	2.4	สูง
22	2	3	2	2	3	2.4	สูง
23	2	2	3	3	3	2.6	สูงมาก
24	3	3	2	2	3	2.6	สูงมาก
25	2	1	1	2	2	1.6	สูง
26	3	3	3	3	3	3	สูงมาก
27	3	2	2	2	3	2.4	สูง
28	2	2	2	2	3	2.2	สูง
29	3	2	2	2	3	2.4	สูง
30	3	3	3	3	3	3	สูงมาก
31	3	2	2	3	3	2.6	สูงมาก
32	3	3	2	3	3	2.8	สูงมาก
33	3	2	3	2	3	2.6	สูงมาก
34	3	3	3	2	3	2.8	สูงมาก
35	3	3	3	3	3	3	สูงมาก
36	3	3	3	3	3	3	สูงมาก
37	3	3	3	3	3	3	สูงมาก
38	3	3	3	3	3	3	สูงมาก
39	2	2	3	2	3	2.4	สูง
40	3	3	2	3	3	2.8	สูงมาก

ตารางที่ 24 ค่าดัชนีความสอดคล้องจุดประสงค์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC
	1	2	3		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 นโยบายการเงิน					
1. ตามหลักเศรษฐศาสตร์ “เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน” ข้อความดังกล่าวถูกต้องหรือไม่เพราะเหตุใด (ประเมินค่า)	+1	+1	0	2.00	0.66
2. ข้อใดคือสาเหตุสำคัญที่ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องผลิตเงินตามทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศที่มีอยู่ (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. ตามหลักเศรษฐศาสตร์ ข้อใด ไม่ใช่ หน้าที่ของเงิน (ประเมินค่า)	+1	+1	+1	3.00	1.00
4. ผลจากสถานการณ์ในข้อใดที่ส่งผลให้ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นมากที่สุด (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
5. กรณีที่ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 3.5 ต่อปี จะเป็นผลดีหรือผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ (ประเมินค่า)	+1	+1	+1	3.00	1.00
6. ในปัจจุบันนี้ราคาสินค้ามักสูงขึ้นเรื่อยๆ ล่าสุดมีข่าวออกมาว่า จะปรับขึ้นราคา น้ำตาล ซีอิ๊ว นมสด” ข้อความต่อไปนี้แสดงหน้าที่ของเงินในข้อใด (ความเข้าใจ)	0	+1	+1	2.00	0.66
7. ดีเน่ต้องการซื้อผ้าพันคอใส่ไปในงานเลี้ยงรับปริญญาของเพื่อนบ้าน ซึ่งราคาของผ้าแตกต่างกันตามเนื้อของผ้า ถ้าเป็นผ้าขนสัตว์มีราคา 1500 บาท ถ้าเป็นผ้าไหมมีราคา 1300 บาท” จากข้อความนี้แสดงถึง หน้าที่ของเงินในข้อใด (ความเข้าใจ)	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 24 ค่าดัชนีความสอดคล้องจุดประสงค์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC
	1	2	3		
8. หากรัฐบาลต้องการแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อระยะยาว ควรดำเนินนโยบายตามข้อใด จึงจะสามารถแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากที่สุด (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
9. ข้อใดแสดงถึงหน้าที่ของเงินในด้านการเป็นมาตรฐานในการชำระหนี้ในอนาคต (ความเข้าใจ)	+1	+1	+1	3.00	1.00
10. ปัจจุบันการวัดมูลค่าของเงินในแต่ละประเทศ นิยมวัดกับสิ่งใดมากที่สุด (ความรู้ความจำ)	0	+1	+1	2.00	0.66
11. การเกิดสภาวะเงินฝืด สัมพันธ์กับสถานการณ์ในข้อใด(วิเคราะห์)	0	+1	+1	2.00	0.66
12. สถานการณ์ในข้อใด ไม่ สอดคล้องกับสภาวะเงินเฟ้อ (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
13. เพราะเหตุใดการเพิ่มอัตราดอกเบี้ยจึงสามารถแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อระยะยาวได้ดีที่สุด (วิเคราะห์)	0	+1	+1	2.00	0.66
14. อัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานมักจะมีความสัมพันธ์กันในลักษณะใด (วิเคราะห์)	-1	+1	+1	3.00	1.00
15. เมื่อเกิดภาวะเงินเฟ้อ ธนาคารแห่งประเทศไทยควรกำหนดแนวทางในการแก้ไขตามข้อใด จะเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
16. ควรรักษาภาวะเงินเฟ้อในอยู่ในระดับใดที่เป็นการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจให้เกิดสภาพคล่องมากที่สุด (ประเมินค่า)	+1	+1	+1	3.00	1.00
17. มาตรการใดเป็นการซ้ำเติมปัญหาภาวะเงินเฟ้อ (วิเคราะห์)	0	+1	+1	2.00	0.66

ตารางที่ 24 ค่าดัชนีความสอดคล้องจุดประสงค์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC
	1	2	3		
18. ข้อใดเป็นมาตรการด้านการเงินเพื่อแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อที่ไม่เหมาะสมเพราะอาจทำให้เงินเฟ้อสูงขึ้น (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
19. การกำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยอันเป็นปัญหาที่เรื้อรังติดต่อกันมายาวนาน ควรดำเนินนโยบายในข้อใด (คิดสร้างสรรค์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
20. เหตุการณ์ในข้อใด ไม่ใช่ สาเหตุของภาวะเงินเฟ้อ (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
21. การเกิดภาวะเงินเฟ้อมีลักษณะเกี่ยวข้องกับข้อใด (ความเข้าใจ)	0	+1	+1	2.00	0.66
22. ในภาวะเงินเฟ้อ ควรจะเลือกปฏิบัติตามข้อใดจึงได้รับผลกระทบน้อยที่สุด (นำไปใช้)	0	+1	+1	2.00	0.66
23. แหยอนเป็นพนักงานบริษัทซึ่งมีรายได้ประจำที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อ ควรจะแนะนำแหยอนตามข้อใดจึงจะเหมาะสมที่สุด (นำไปใช้)	0	+1	+1	2.00	0.66
24. ข้อใดทำให้ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจลดลงมากที่สุด (วิเคราะห์)	0	+1	+1	2.00	0.66
25. เมื่อเกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้นในระบบเศรษฐกิจผู้ใดเป็นผู้ได้ประโยชน์จากภาวะดังกล่าว (ความเข้าใจ)	+1	+1	+1	3.00	1.00
26. ข้อใดคือมาตรการของนโยบายการเงินที่รัฐบาลใช้เพื่อแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อ (ความรู้ความจำ)	+1	+1	+1	3.00	1.00
27. หากธนาคารกลางต้องการเพิ่มปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ ควรดำเนินตามมาตรการใด (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 24 ค่าดัชนีความสอดคล้องจุดประสงค์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC
	1	2	3		
28. การที่ธนาคารพาณิชย์ลดการปล่อยสินเชื่อ สามารถ แก้ไขภาวะเงินฝืดได้หรือไม่ เพราะเหตุใด (ประเมินค่า)	+1	+1	+1	3.00	1.00
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 นโยบายการคลัง					
29. ข้อใดต่อไปนี้มี ความเกี่ยวข้องกับนโยบายการคลัง ของรัฐบาลมากที่สุด (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
30. ข้อใดคือความหมายของงบประมาณแผ่นดิน (ความรู้ความจำ)	+1	+1	+1	3.00	1.00
31. เพราะเหตุใดประเทศที่กำลังพัฒนาจึงควรจัดทำ งบประมาณแบบขาดดุล (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
32. ข้อใดสอดคล้องและครอบคลุมในเรื่องงบประมาณ แผ่นดินมากที่สุด (ความเข้าใจ)	+1	+1	+1	3.00	1.00
33. การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจและกระชับมิตรกับ นานาชาติเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการคลังหรือไม่ เพราะเหตุใด (ประเมินค่า)	+1	+1	+1	3.00	1.00
34. การคลังของรัฐบาล ไม่ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในข้อ ใด (ความรู้ความจำ)	+1	+1	+1	3.00	1.00
35. ข้อใดเป็นสาเหตุที่รัฐบาลใช้นโยบายลดค่าเงินบาท เพื่อแก้ไขปัญหาต่อไปนี้ (วิเคราะห์)	0	+1	+1	2.00	0.66
36. ข้อใดคือเครื่องมือของรัฐบาลในการดำเนินนโยบาย การคลังสาธารณะ (ความรู้ความจำ)	+1	+1	+1	3.00	1.00
37. ในช่วงที่เกิดภาวะเงินฝืด ควรดำเนินการตามข้อใดที่ จะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจมากที่สุด (นำไปใช้)	+1	+1	+1	3.00	1.00
38. ข้อใดต่อไปนีกล่าวถูกต้องตามหลักเศรษฐศาสตร์	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 24 ค่าดัชนีความสอดคล้องจุดประสงค์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC
	1	2	3		
(วิเคราะห์)					
39. การดำเนินการซื้อได้อสอดคล้องกับนโยบายการคลังแบบขยายตัว (ความเข้าใจ)	+1	+1	+1	3.00	1.00
40. มาตรการใดที่ไม่ช่วยแก้ปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดของประเทศไทย (ความรู้ความจำ)	+1	+1	+1	3.00	1.00
41. แหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของรัฐบาลไทยในงบประมาณของประเทศแต่ละปี เป็นรายได้ที่มาจากแหล่งใด (ความรู้ความจำ)	+1	+1	+1	3.00	1.00
42. ข้อใดคือสาเหตุที่สำคัญที่สุดที่ทำให้รัฐบาลต้องก่อหนี้สาธารณะ (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
43. หนี้สาธารณะของประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุในข้อใดเป็นส่วนมาก (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
44. มาตรการข้อใดไม่สามารถใช้เพื่อแก้ปัญหาเงินฝืดได้ (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
45. มาตรการข้อใดจะส่งผลให้ภาวะเงินเฟ้อขยายเป็นปัญหารุนแรงขึ้น (ความเข้าใจ)	+1	+1	+1	3.00	1.00
46. ในช่วงที่เศรษฐกิจขยายตัว รัฐบาลควรดำเนินนโยบายการคลังอย่างไร (ความรู้ความจำ)	+1	+1	+1	3.00	1.00
47. ในภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำ ควรช่วยเหลือประเทศอย่างไร จึงจะเกิดผลดีกับระบบเศรษฐกิจของประเทศมากที่สุด (นำไปใช้)	+1	+1	+1	3.00	1.00
48. ข้อใดไม่ใช่ มาตรการทางการคลังที่รัฐบาลจะเลือกใช้เพื่อแก้ปัญหาเงินเฟ้อ (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 24 ค่าดัชนีความสอดคล้องจุดประสงค์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC
	1	2	3		
49. ข้อใด ไม่ใช่ มาตรการทางการคลังที่รัฐบาลจะเลือกใช้เพื่อแก้ปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
50. รัฐบาลควรใช้นโยบายการคลังอย่างไร เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจซบเซา (วิเคราะห์)	0	+1	+1	2.00	0.66
51. รัฐบาลต้องการลดการบริโภคสินค้าที่เป็นโทษกับประชาชนในทางเศรษฐศาสตร์รัฐบาลควรกระทำข้อใดมากที่สุด (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
52. ข้อใดเป็นเครื่องวัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (ความรู้ความจำ)	+1	+1	+1	3.00	1.00
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน					
53. กราฟในข้อใดแสดงถึงสภาวะเศรษฐกิจที่มีการเจริญเติบโต	+1	+1	+1	3.00	1.00
54. ในปัจจุบันอัตราการเกิดน้อยลง ขณะที่อัตราผู้สูงอายุมีมากขึ้น ซึ่งเหตุการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมและสภาพเศรษฐกิจ สถานการณ์ดังกล่าว มีผลกระทบต่อปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจเรื่องใดโดยตรง (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
55. ตัวเลือกใดอธิบายถึงแนวคิดของเศรษฐกิจชุมชนได้ดีที่สุด (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
56. เหตุการณ์ใดสะท้อนถึงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ไม่สมดุล (วิเคราะห์)	+1	+1	+1	3.00	1.00
57. ชุมชนบ้านวังลุ่ม จังหวัดระนอง เป็นชุมชนเล็กๆ มีเพียง 23 ครัวเรือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 24 ค่าดัชนีความสอดคล้องจุดประสงค์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC
	1	2	3		
<p>ยางพารา มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เมื่อเดือนสิงหาคม 2539 เกิดฝนตกหนักติดต่อกัน ทำให้เกิดดินถล่มทับบ้านเรือนและที่ทำกิน เสียหายทั้งหมดบ้าน หากนักเรียนเป็นผู้นำชุมชน ควรใช้วิธีการใดที่เหมาะสมที่สุดที่จะช่วยให้ชุมชนแห่งนี้ฟื้นตัว และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืน (นำไปใช้)</p>					
<p>58. การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของชุมชน สิ่งใดที่เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาเป็นอันดับแรกสุด (วิเคราะห์)</p>	+1	+1	+1	3.00	1.00
<p>59. หากวิเคราะห์สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนแล้ว ต้องการจะพัฒนาชุมชนต่อยอดเป็นการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน นักเรียนควรจัดทำโครงการใด (คิดสร้างสรรค์)</p>	+1	+1	+1	3.00	1.00
<p>60. “ชาวบ้านตำบลท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มีหนี้สิน และมีปัญหาสารพิษตกค้างในผลผลิต เพราะทำการเกษตรที่ใช้สารเคมีที่มีราคาสูง จึงทำให้ตลาดไม่ค่อยรับซื้อ และมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม เมื่อ อบต.ท่าก้อ ได้เข้ามาให้ความรู้กับชาวบ้านโดยให้ชาวบ้านรวมตัวกันทำการเกษตรแบบออร์แกนิก ส่งผลให้ผลผลิตเป็นที่ยอมรับของตลาด” จากข้อความข้างต้น ปัญหาทางเศรษฐกิจของชุมชนตำบลท่าก้อมีความสัมพันธ์กับปัญหาใด (วิเคราะห์)</p>	+1	+1	+1	3.00	1.00

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน KR-20

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปความหมาย
1	0.53	0.89	ใช้ได้
2	0.32	-0.02*	ใช้ไม่ได้
3	0.53	-0.29*	ใช้ไม่ได้
4	0.29	-0.10*	ใช้ไม่ได้
5	0.37	0.87	ใช้ได้
6	0.71	0.44	ใช้ได้
7	0.66	0.34	ใช้ได้
8	0.51	0.36	ใช้ได้
9	0.60	0.20	ใช้ได้
10	0.51	0.36	ใช้ได้
11	0.71	0.44	ใช้ได้
12	0.39	0.48	ใช้ได้
13	0.82*	0.42	ใช้ไม่ได้
14	0.37	-0.27*	ใช้ไม่ได้
15	0.35	0.42	ใช้ได้
16	0.75	0.56	ใช้ได้
17	0.68	0.02*	ใช้ไม่ได้
18	0.35	0.42	ใช้ได้
19	0.49	0.63	ใช้ได้
20	0.44	0.24	ใช้ได้
21	0.62	0.57	ใช้ได้
22	0.35	0.06*	ใช้ไม่ได้
23	0.54	0.43	ใช้ได้
24	0.39	0.48	ใช้ได้
25	0.86*	0.09*	ใช้ไม่ได้

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน KR-20 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปความหมาย
26	0.53	0.69	ใช้ได้
27	0.49	0.63	ใช้ได้
28	0.66	0.34	ใช้ได้
29	0.57	0.13*	ใช้ไม่ได้
30	0.35	0.42	ใช้ได้
31	0.24	-0.19*	ใช้ไม่ได้
32	0.25	0.78	ใช้ได้
33	0.39	0.48	ใช้ได้
34	0.30	0.82	ใช้ได้
35	0.27	0.26	ใช้ได้
36	0.12*	0.62	ใช้ไม่ได้
37	0.33	0.37	ใช้ได้
38	0.27	0.26	ใช้ได้
39	0.44	0.24	ใช้ได้
40	0.27	0.26	ใช้ได้
41	0.54	0.43	ใช้ได้
42	0.32	-0.02*	ใช้ไม่ได้
43	0.05*	0.39	ใช้ไม่ได้
44	0.48	0.30	ใช้ได้
45	0.49	0.63	ใช้ได้
46	0.54	0.43	ใช้ได้
47	0.42	0.90	ใช้ได้
48	0.48	0.30	ใช้ได้
49	0.39	0.48	ใช้ได้
50	0.38	0.12*	ใช้ไม่ได้

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน KR-20 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปความหมาย
51	0.49	0.63	ใช้ได้
52	0.33	0.84	ใช้ได้
53	0.27	0.80	ใช้ได้
54	0.41	0.18*	ใช้ไม่ได้
55	0.43	0.53	ใช้ได้
56	0.19*	0.72	ใช้ไม่ได้
57	0.27	0.80	ใช้ได้
58	0.27	0.80	ใช้ได้
59	0.71	0.44	ใช้ได้
60	0.22	0.75	ใช้ได้

หมายเหตุ

- ข้อสอบข้อที่ 13, 25, 36, 43 และ 56 มีค่าความยากง่าย (p) ไม่อยู่ในเกณฑ์ระหว่าง 0.20 - 0.80 จึงตัดออก
- ข้อสอบข้อที่ 2, 3, 4, 14, 17, 22, 25, 29, 31, 42, 50 และ 54 มีค่าอำนาจจำแนก (r) น้อยกว่า 0.20 จัดเป็นข้อสอบที่ไม่สามารถจำแนกเด็กเก่งและเด็กอ่อนได้จึงตัดออก
- เนื่องจากมีข้อสอบเกินจำนวนที่ต้องจึงตัดออกแบบเจาะจง ได้แก่ข้อที่ 5, 6, 7, 9, 11, 16, 18, 21, 30, 34, 44, 47, 48 และ 49
- รวมตัดข้อสอบออกทั้งหมด 30 ข้อ และคงเหลือข้อสอบจำนวน 30 ข้อ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ได้เท่ากับ 0.94

ตารางที่ 26 คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาค ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัย
เป็นฐาน

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	11	19	21	12	26
2	9	27	22	6	26
3	9	20	23	10	25
4	7	27	24	7	21
5	5	21	25	10	28
6	11	28	26	13	24
7	11	22	27	6	23
8	11	25	28	7	21
9	6	28	29	9	25
10	7	27	30	11	24
11	10	28	31	10	22
12	10	29	32	10	29
13	8	28	33	6	22
14	10	30	34	11	29
15	6	27	35	5	26
16	7	24	36	10	27
17	12	25	37	7	29
18	10	25	38	11	29
19	8	26	39	9	23
20	11	23	40	7	21
ก่อนเรียน			$\bar{x} = 8.90$		S.D. = 2.16
หลังเรียน			$\bar{x} = 25.23$		S.D. = 2.95

ตารางที่ 27 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC
	1	2	3		
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
1. นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้โดยการศึกษาด้วยตนเองได้อย่างไร	+1	+1	+1	3.00	1.00
2. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกการวางแผนการปฏิบัติงานจริงได้อย่างไร	+1	+1	+1	3.00	1.00
3. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากกระบวนการวิจัยได้อย่างไร	+1	+1	+1	3.00	1.00
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้					
4. ครูสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน จูงใจนักเรียน ให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร	+1	+1	+1	3.00	1.00
5. นักเรียนมีความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียนและครูอย่างไร	+1	+1	+1	3.00	1.00
6. นักเรียนมีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร	+1	+1	+1	3.00	1.00
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
7. นักเรียนได้ฝึกฝนตนเองในกระบวนการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการเรียนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานได้อย่างไร	+1	+1	+1	3.00	1.00
8. นักเรียนสามารถนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือนำไปใช้ในการเรียนได้อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3.00	1.00
รวมทั้งฉบับ	1.00				

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน
2. แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง นโยบายการเงิน นโยบายการคลัง และปัญหาเศรษฐกิจชุมชน
4. แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์

(การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน : การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการวิจัย)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 นโยบายการเงิน

เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐานที่ ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด

ม.4-6/1 อธิบายบทบาทของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้

นโยบายการเงินเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งการใช้นโยบายดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยภาพรวม ถ้าปริมาณเงินในมือประชาชนสูงขึ้น อำนาจซื้อของประชาชนก็จะเพิ่มตามไปด้วย ยิ่งปริมาณเงินเพิ่มขึ้นรวดเร็วเท่าใด อำนาจซื้อของประชาชนก็จะเพิ่มรวดเร็วขึ้นเท่านั้น ถ้าอำนาจซื้อของประชาชนเพิ่มขึ้นมากกว่าปริมาณสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้น อาจผลักดันให้ราคาสินค้าโดยทั่วไปสูงขึ้น จนเกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้นได้ ในทางตรงกันข้าม ถ้าอำนาจซื้อของประชาชนเพิ่มขึ้นน้อย ปริมาณสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้นอาจผลักดันให้ราคาสินค้าทั่ว ๆ ไปตกต่ำลง จนเกิดภาวะเงินฝืดได้ ทั้งภาวะเงินเฟ้อและเงินฝืดจะเป็นผลเสียต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง นโยบายการเงิน ที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ

ปัญหาทางเศรษฐกิจ

1.1 ผู้เรียนระบุ ความหมาย ความสำคัญ และคุณสมบัติ ของเงินในฐานะสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้ถูกต้อง

1.2 ผู้เรียนอธิบายลักษณะของภาวะเงินเฟ้อและภาวะเงินฝืดที่ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง

1.3 ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาการเงินกับการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

2. ผู้เรียนระบุปัญหา ตั้งสมมติฐาน วิเคราะห์สถานการณ์ และสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจโดยใช้นโยบายทางการเงิน

2.1 ผู้เรียนระบุปัญหาและสมมติฐานที่เกี่ยวกับปัญหาทางการเงินที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

2.2 ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง

2.3 ผู้เรียนสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจโดยใช้นโยบายทางการเงินได้อย่างเหมาะสม

2.4 ผู้เรียนอภิปรายผลการค้นคว้าเกี่ยวกับนโยบายทางการเงินได้อย่างเหมาะสม

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

3. ผู้เรียนตระหนักในประโยชน์ของการวิจัยที่สามารถนำมาใช้เป็นฐานในการศึกษาสถานการณ์ทางเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง

3.1 ผู้เรียนอธิบายคุณค่าของการใช้การวิจัยในการแสวงหาความรู้เพื่อนำมาประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ

3.2 ผู้เรียนอธิบายประโยชน์ของการนำวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการแสวงหาความรู้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

1. นโยบายการเงินกับดุลยภาพทางเศรษฐกิจ
 - 1) การเงินและนโยบายการเงิน
 - 2) สถาบันการเงิน และภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด
 - 3) นโยบายการเงิน และเครื่องมือนโยบาย

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 - 2

ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาหรือศึกษาผลการวิจัย

1. ผู้เรียนระบุวิธีการในการแสวงหาความรู้ที่ผู้เรียนรู้จักและใช้อยู่เป็นประจำ (ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น)
2. ผู้สอนนำเสนอวิธีการแสวงหาความรู้โดยใช้การวิจัย จากนั้นอธิบายความหมาย ความสำคัญ และความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากการวิจัยซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้
 8. การวิจัยจะทำให้เกิดความรู้ใหม่ ที่จะช่วยเพิ่มพูนวิทยาการของศาสตร์ต่าง ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
 9. นำผลการวิจัยไปแก้ปัญหาได้ คำตอบที่ได้จากการวิจัยจะทำให้มั่นใจและนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ได้
 10. ช่วยปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ
 11. ช่วยในการพิสูจน์ ตรวจสอบ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ต่าง ๆ
 12. ช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ
 13. ช่วยในการพยากรณ์ สถานการณ์ ปรากฏการณ์ พฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
 14. ผลที่ได้จะสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้
3. ผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษางานวิจัย 2 ตัวอย่าง เป็นเวลา 10 นาที ได้แก่

งานวิจัยเรื่องที่ 1

การศึกษาผลการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย และเศรษฐกิจโลก ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWLH Plus

งานวิจัยเรื่องที่ 2

การศึกษาผลการเรียนรู้ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการชิปปา

จากนั้นผู้เรียนพิจารณาประเด็นตามที่คุณสอนกำหนด ดังนี้

- 1) องค์ประกอบของงานวิจัยมีอะไรบ้าง (ที่มาและความสำคัญ / วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง / การดำเนินงานวิจัย / การวิเคราะห์ข้อมูล / การสรุปและอภิปรายผล)

- 2) ในแต่ละองค์ประกอบมีสาระสำคัญอย่างไร (ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น)
4. ผู้สอนอธิบายสาระสำคัญของงานวิจัยเพิ่มเติม กล่าวคือ
- 1) ที่มาและความสำคัญของปัญหา
 - 2) วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
 - 3) การดำเนินงานวิจัย
 - 4) การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 5) การสรุปและอภิปรายผล
5. ผู้เรียนกำหนดประเด็นปัญหาที่สนใจจะศึกษาที่เกี่ยวข้องกับนโยบายทางการเงิน ซึ่งกรอบเนื้อหาที่ผู้สอนตั้งไว้มีดังนี้
- 1) ความหมาย ความสำคัญ คุณสมบัติของเงิน
 - 2) สถาบันการเงิน
 - 3) ภาวะเงินเฟ้อ และภาวะเงินฝืด
 - 4) เครื่องมือนโยบายการเงิน

ขั้นที่ 2 การวางแผนการ

1. ผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ให้ผู้เรียนนำเสนอประเด็นปัญหาของสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อลงข้อสรุป แล้วเลือกเรื่องที่น่าสนใจที่สุด
2. ผู้เรียนร่วมกันตั้งสมมติฐานจากประเด็นที่ได้เลือกไว้ลงในใบงานที่ 1.1 เรื่อง การใช้วิจัยเป็นแนวทางในการศึกษานโยบายการเงิน
3. ผู้เรียนนำเสนอประเด็นปัญหาและสมมติฐานหน้าชั้นเรียน เพื่อเป็นการสรุปประเด็นที่ผู้เรียนจะทำการศึกษาโดยภาพรวม

ขั้นที่ 3 การดำเนินการ

1. ผู้สอนอธิบายวิธีการดำเนินการวิจัย และการค้นคว้าข้อมูล เพื่อให้ผู้เรียนไปสืบค้นนอกเวลาเรียน จากนั้นบันทึกผลการดำเนินงานลงในใบงานที่ 1 เรื่อง การใช้วิจัยเป็นแนวทางในการศึกษา เศรษฐศาสตร์
2. ผู้สอนนัดหมายให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาร่วมกันวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุป และอภิปรายผลในคาบเรียนถัดไป

ชั่วโมงที่ 3 - 4

ขั้นที่ 4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้สอนตรวจสอบความก้าวหน้างานของผู้เรียนในห้องเรียน
2. ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาร่วมกันวิเคราะห์ ในใบงานที่ 1.1 เรื่อง การใช้วิจัยเป็นแนวทางในการศึกษานโยบายการเงิน
3. ผู้เรียนเตรียมสรุป อภิปรายผล และนำเสนองาน โดยการนำเสนองานผู้เรียนสามารถนำเสนอด้วยรูปแบบต่าง ๆ ตามความถนัดของตนเอง

ขั้นที่ 5 การสรุปและอภิปรายผล

1. ผู้เรียนช่วยกันสรุปคำตอบจากประเด็นปัญหาที่ผู้เรียนได้ตั้งไว้ในขั้นที่ 1 จากนั้นอภิปรายผลที่เกิดขึ้น
2. ผู้เรียนจัดทำการนำเสนอผลการค้นคว้า
3. ผู้เรียนนำเสนอผลการค้นคว้าหน้าชั้นเรียน ผู้เรียนกลุ่มอื่น ๆ บันทึกสาระสำคัญลงในใบงานที่ 1.2 บันทึกความรู้เรื่องนโยบายทางการเงินที่ได้จากศึกษาค้นคว้า
4. ผู้สอนสรุปเนื้อหานโยบายทางการเงิน
5. ผู้เรียนตอบคำถามผู้สอนเพื่อสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาเศรษฐศาสตร์โดยใช้วิจัย ดังนี้
 - 5.1) การวิจัยมีความสำคัญอย่างไร
 - 5.2) ผู้เรียนมีแนวทางอย่างไรในการนำวิจัยไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 1 เรื่อง การใช้วิจัยเป็นแนวทางในการศึกษานโยบายการเงิน
2. ใบงานที่ 1.1 เรื่อง การใช้วิจัยเป็นแนวทางในการศึกษานโยบายการเงิน
3. ใบงานที่ 1.2 บันทึกความรู้เรื่องนโยบายทางการเงิน
4. แหล่งการเรียนรู้ในห้องสมุด / อินเทอร์เน็ต

การวัดและประเมินผล

1. การปฏิบัติกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
2. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
3. ความรับผิดชอบ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			น้ำหนัก คะแนน 30 คะแนน
	ดี 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1	
ความสามารถในการคิด อย่างมีวิจารณญาณ	สามารถระบุปัญหา และสมมติฐานจาก เรื่องที่ศึกษาได้ รวบรวมข้อมูล และ พิจารณาความน่าเชื่อ ของแหล่งข้อมูลได้ อย่างเป็นระบบ วิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูล สรุป อภิปรายผลและ นำเสนอผลการศึกษา ได้อย่างชัดเจน ถูกต้องและ ครอบคลุมทุก ประเด็น	สามารถระบุปัญหา และสมมติฐานจาก เรื่องที่ศึกษาได้ มี การรวบรวมข้อมูล และพิจารณาความ น่าเชื่อของ แหล่งข้อมูลค่อนข้าง เป็นระบบ วิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูล สรุป อภิปรายผล และนำเสนอผล การศึกษาได้ แต่ขาด ความชัดเจน และไม่ ครอบคลุมทุก ประเด็น	ระบุปัญหาและ สมมติฐานจากเรื่อง ที่ศึกษาได้ รวบรวมข้อมูล และพิจารณาความ น่าเชื่อของ แหล่งข้อมูลได้แต่ ขาดความชัดเจน วิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูล สรุป อภิปรายผล และนำเสนอผล การศึกษาไม่ ถูกต้อง	5
การมีส่วนร่วมในชั้น เรียน	มีส่วนร่วมในกิจกรรม ที่เป็นกระบวนการ กลุ่ม การตอบคำถาม การระดมความคิด คิดเห็น และการ อภิปรายในชั้นเรียน	ค่อนข้างมีส่วนร่วม ในกิจกรรมที่เป็น กระบวนการกลุ่ม การตอบคำถาม การ ระดมความคิดเห็น และการอภิปรายใน ชั้นเรียน	ขาดความ กระตือรือร้นต่อ การมีส่วนร่วมใน กระบวนการกลุ่ม การตอบคำถาม การระดมความคิด เห็น และการ อภิปรายในชั้น เรียน	3
ความรับผิดชอบ	มีความก้าวหน้าใน การทำงาน ผลงาน ครบ ถ้วนสมบูรณ์ และส่งงานตรงตาม กำหนด	มีความก้าวหน้าใน การทำงาน ผลงาน ครบแต่ขาดความ สมบูรณ์ ส่งงานตรง ตามกำหนด	ความก้าวหน้าใน การทำงานมีน้อย ผลงานขาดความ สมบูรณ์ ส่งงาน ล่าช้า 1 – 2 สัปดาห์	2

ระดับคุณภาพ

25 - 30	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
20 - 24	คะแนน	หมายถึง	ดี
15 - 19	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
ต่ำกว่า 15	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ พอใช้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. การเรียนการสอน

1.1 การบรรลุจุดประสงค์

1.2 การเรียนรู้ของผู้เรียน.....

1.3 ผลงานของผู้เรียน.....

1.4 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน.....

1.5 ตัวผู้สอน.....

2. ปัญหา/สิ่งที่ต้องการพัฒนา

3. แนวทางการแก้ไขปัญหา

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ลงชื่อ.....

(นายวิเชียร ภาคพามงคลชัย)

ผู้สอน

...../...../.....

ใบงานที่	 เอกสารประกอบการสอน
1	เรื่อง การใช้วิจัยเป็นแนวทางในการศึกษานโยบายการเงิน
	ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

จัดทำโดย มาสเตอร์วิเชียร ภคพามงคลชัย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล

เรื่องที่ 1 การเงินและนโยบายการเงิน

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการเงินแล้วนำมาเติมในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. ความหมายของเงิน

เงินคืออะไร ? เงินคืออะไรก็ได้ แต่ต้องเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับและใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน

และยอมรับในการชำระหนี้

2. ปริมาณเงิน (Money Supply)

หมายถึง

2.1 เหรียญกษาปณ์ (Coins)

2.2 ธนบัตร (Paper Currency)

2.3 เงินฝากเผื่อเรียก (Demand deposit)

3. หน้าที่ของเงิน

เงินมีหน้าที่ 4 ประการ คือ

2.1 เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน

การนำเงินมาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการทำให้สะดวกมากขึ้น

2.2 เป็นหน่วยในการวัดมูลค่า

สินค้าทุกชนิดจำเป็นต้องวัดเป็นหน่วยเงิน คือ..... เช่น ข้าว 1

เกวียน มูลค่า 5000 บาท ไข่ 1 ตัวมูลค่า 100 บาท

2.3 เป็นเครื่องสะสมมูลค่า

ในระบบเศรษฐกิจที่มีการแลกเปลี่ยนสินค้ากับสินค้า ทุกคนต้องเก็บสะสมสินค้าไว้ใช้ในการแลกเปลี่ยน เพื่อความมั่งคั่ง แต่สินค้าหลายอย่างเก็บสะสมได้ไม่นาน เช่น สินค้าเกษตร และต้องใช้

เนื้อที่ในการจัดเก็บ เมื่อมีการนำเงินมาใช้ เพียงแต่
ขายสินค้านั้นแลกเปลี่ยนเป็น.....แทน

2.4 เป็นมาตรฐานในการชำระหนี้

ถ้าไม่มีการใช้เงิน การกู้ยืมเงินหรือการให้สินเชื่อ (การขดใช้คืน) จะต้องเป็นสินค้าชนิดเดียวกัน เช่น นาย ก ขอยืมข้าวเปลือกนาย ข เมื่อมีการกำหนดชำระคืน นาย ข ต้องใช้คืนให้เหมือนเดิม ซึ่งจะเห็นได้ว่าไม่มีความสะดวก ดังนั้น หากนำเงินมาใช้ นาย ก เพียงแค่คิดว่า ข้าวเปลือกที่นาย ข ยืมไปเป็นเงินเท่าไร นาย ข ก็นำเงินมาใช้คืน

4. วิวัฒนาการของเงิน

1.1

1.2 ซึ่งคือแร่ธาตุมาเป็นสื่อกลาง คือ ทองและเงิน

1.3เงินที่เป็นโลหะยากที่จะพกพา รัฐบาลจึงได้มีการออกธนบัตรขึ้นมา ซึ่งการออกธนบัตร ไม่ใช่อยู่ดีๆ จะออกมาได้ จะต้องมีการพิมพ์ (เช่น ประเทศไหนอยากรวยก็ผลิตเงินออกมาเยอะๆ ทำให้รัฐบาลถึงไม่ทำ เพราะทำไม่ได้ หากมีเงินเยอะคนนำเงินมาซื้อสินค้าพบว่าสินค้าไม่มีขาย ซึ่งกระทบต่อความเชื่อมั่น ดังนั้น เงินต้องมีค่าและหายาก)

1.4 อาจมองในเรื่องของการนำธนบัตรติดตัวไปไม่ปลอดภัย ทำให้มีการใช้ประโยชน์จากธนาคารพาณิชย์

1.5 วิวัฒนาการในปัจจุบัน การโอน ผัก ถอน ผ่านการสื่อสาร โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ โอนเงินข้ามธนาคาร การเบิกเงินของพนักงาน ใช้บัตร ATM ใช้บัตรสินเชื่อ เครดิตการ์ด

การผลิตธนบัตรโดยอาศัยทุนสำรองเงินตรา

ธนบัตรที่ออกใช้จะต้องมีทุนสำรองเงินตรามาหนุนหลังเต็มมูลค่าเสมอเพื่อ.....
และ.....

เรื่องที่ 2 สถาบันการเงิน และภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด

1. สถาบันการเงิน

สถาบันการเงิน หมายถึง

ธนาคารแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ธนาคารกลาง และธนาคารพาณิชย์

1.1 ธนาคารกลาง (Central Bank) เป็นสถาบันการเงินสูงสุด เพื่อควบคุมเกี่ยวกับการเงินของประเทศ ประเทศไทยตั้งธนาคารกลางขึ้นสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีชื่อว่า “.....” (Bank of Thailand) หรือเรียกว่า “.....”

หน้าที่ของธนาคารกลาง ธนาคารกลางเป็นหน่วยงานที่ดูแล**ปริมาณเงิน**ของประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยวิธี ดังนี้

1. ผลิตธนบัตรและออกธนบัตร
2. เป็นนายธนาคารของธนาคารพาณิชย์และรัฐบาล
3. ควบคุมและตรวจสอบบัญชีการเงินของสถาบันการเงินต่างๆ ทั่วประเทศ
4. ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา และกำหนดอัตราดอกเบี้ย
5. รักษาทุนสำรองระหว่างประเทศ
6. กำหนดนโยบายด้านการเงินของประเทศ

ปริมาณเงิน ประกอบไปด้วย

1.2 ธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank) มีหน้าที่หลักอยู่ 3 ประการ คือ **รับฝากเงิน** ประเภทต่างๆ **สร้างเงินฝากหรือให้กู้และบริการด้านต่างๆ** หน้าที่ 2 ประการแรก ทุกธนาคารทำหน้าที่เหมือนกัน แต่ดอกเบี้ยที่จะจ่ายให้ผู้ฝากและเก็บจากผู้กู้เป็นอัตราตามธนาคารกลางกำหนด ซึ่งก็จะแตกต่างกันไป

นอกจากนี้ยังมีธนาคารอีกประเภทหนึ่ง คือ **ธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เป็นพิเศษ** ทำหน้าที่เฉพาะด้าน คือ

- 1) **ธนาคารออมสิน** มีหน้าที่พิเศษ คือ
- 2) **ธนาคารอาคารสงเคราะห์** มีหน้าที่พิเศษ คือ
- 3) **ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)** มีหน้าที่พิเศษ คือ

สถาบันการเงินที่ไม่เรียกว่าธนาคาร

1. บริษัทประกันภัย
2. โรงรับจำนำ
3. สหกรณ์การเกษตร
4. สหกรณ์ออมทรัพย์
5. บริษัทเครดิตฟองซิเอร์
6. บริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์
7. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
8. บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม

ขนาดย่อม

2. ภาวะเงินเฟ้อ

เป็นภาวะที่ระดับราคาสินค้าหรือบริการโดยทั่วไป..... อันเกิดจากการที่ประชาชนและรัฐบาลมีความต้องการใช้จ่ายเงินซื้อสินค้าและบริการ.....จำนวนสินค้าหรือบริการที่อยู่ในขณะนั้น ทำให้สินค้าโดยทั่วไปมีราคา..... ประชาชนเดือดร้อนเพราะต้องซื้อสินค้าราคาแพงๆ แต่รายได้เท่าเดิม เช่น ถ้าเงินบาทเฟ้อ 10 เปอร์เซ็นต์ ก็เท่ากับว่าค่าของเงิน 100 บาท มีค่าแท้จริงเท่ากับ 90 บาท เมื่อนำไปซื้อสินค้าหรือบริการ

ตัววัดระดับเงินเฟ้อ คือ *ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index : CPI)* ที่แสดงการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าอุปโภคบริโภคช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ดัชนีผู้บริโภค จะเป็นดัชนีตัวหนึ่งที่มีประโยชน์มากที่สุดที่เราเห็นว่า

1. ค่าครองชีพ (cost of living) ในปัจจุบันสูงกว่าหรือต่ำกว่าจากเดือนที่ผ่านมา
2. อัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากเดือนที่ผ่านมาเท่าไร
3. บริษัทจะต้องเพิ่มหรือลดราคาสินค้า

สำหรับประเทศไทย สินค้าที่อยู่ในรายการของการนำไปวิเคราะห์หาค่าของดัชนีผู้บริโภคจะถูกแบ่งออกเป็น 8 หมวดหมู่ได้แก่

1. หมวดอาหารและเครื่องดื่ม
2. หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า
3. หมวดเคหสถาน
4. หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล
5. หมวดพาหนะการขนส่งและการสื่อสาร
6. หมวดการบันเทิงการอ่านและการศึกษา
7. หมวดยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
8. หมวดอื่นๆที่ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม
9. กลุ่มอาหารสดและพลังงาน

ดัชนีผู้บริโภคเป็นการวัดการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าทั้งหมดที่อยู่ในรายการเหล่านี้ สมมุติว่า ถ้ามูลค่าแรกเริ่มของสินค้าเหล่านี้มีค่าเท่ากับ 100 และในเดือนนี้ราคาสินค้าเหล่านี้มีค่าเท่ากับ 101 เราจะเห็นค่าของ ดัชนีผู้บริโภค มีค่าเพิ่มขึ้น 1 % ค่าของดัชนีผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้นมานั้น ถูกเรียกว่า “อัตราเงินเฟ้อ”

ผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อ

เมื่อเกิดปัญหาเงินเฟ้อจะมีทั้งผู้ได้รับผลประโยชน์และผู้เสียประโยชน์

ผลกระทบของภาวะเงินเฟ้อ	กลุ่มบุคคลที่เสียเปรียบ	กลุ่มบุคคลที่ได้เปรียบ
ราคาสินค้าสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้มีรายได้ประจำเดือดร้อน เช่น ข้าราชการ	นักอุตสาหกรรม พ่อค้า
ประชาชนไม่ยอมเก็บเงิน เพราะเกรงว่าค่าของเงินจะลดลงเรื่อยๆ จึงใช้จ่ายให้สอยมากขึ้นเป็นการเร่งให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ	ผู้มีเงินออม เงินที่เก็บเอาไว้มีค่าลดลง
รัฐบาลประสบปัญหาในการบริหารประเทศ เช่น ข้าราชการเดือดร้อนในการครองชีพ มีการคอร์รัปชันและรัฐต้องกู้เงินจากต่างประเทศมากขึ้น	ผู้ถือหุ้น เมื่อสินค้าขายได้ราคาดี ผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ย่อมได้รับผลกำไรมาก

ผลกระทบของเงินเฟ้อต่อการพัฒนาประเทศ

1. ค่าครองชีพสูงขึ้น สินค้ามีราคาแพง ทำให้ประชาชนยากจนลง
2. การถือครองเงินของประชาชนลดลง ไปถือครองทรัพย์สินอื่นๆ
3. การผลิตและการลงทุนลดลง นำไปสู่การเลิกจ้างแรงงาน ประชาชนก็จะตกงาน
4. การออมเงินของประชาชนลดลง เพราะค่าเงินลดลง

3. ภาวะเงินฝืด

เป็นสภาวะการณ์ที่มีปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ..... ราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไป..... ค่าของเงินเพิ่มขึ้น ประชาชนและรัฐบาลมีความต้องการใช้จ่ายเงินซื้อสินค้าและบริการ.....จำนวนสินค้าหรือบริการที่มีอยู่ในขณะนั้น สินค้าที่ผลิตได้ขายไม่ออก ต้องลดราคาขายลง ประชาชนชอบแต่ผู้ผลิตไม่ชอบ เพราะกำไรลดลง จึงลดการผลิตลงลดการจ้างงาน ถ้าเงินฝืดเกิดขึ้นเป็นเวลายาวนาน เศรษฐกิจมีแนวโน้มซบเซาตกต่ำลง

ผลกระทบจากภาวะเงินฝืด

ผลกระทบของภาวะเงินฝืด	กลุ่มบุคคลที่เสียเปรียบ	กลุ่มบุคคลได้เปรียบ
1. การค้าซบเซา ปริมาณการผลิตลดลง การจ้างงานลดต่ำลง มีคนว่างงานมาก 2. รัฐบาลประสบปัญหาในการบริหารงาน เนื่องจากประชาชนมีรายได้น้อยลง	1. 2. 3.	1. ผู้เก็บเงินไว้กับตัวเอง 2. ผู้มีรายได้ประจำ เช่น ผู้มีเงินเดือน เงินบำนาญ เพราะสินค้ามีราคาสูง 3. ผู้มีรายได้จากดอกเบี้ยหรือเจ้าหนี้ เพราะค่าของเงินสูงขึ้น

ผลกระทบของเงินฝืดต่อการพัฒนาประเทศ

1. การผลิตลดลง เกิดการชะลอการลงทุน
2. การจ้างงานลด เกิดปัญหาคนว่างงาน
3. ประชาชนมีรายได้น้อยลง เศรษฐกิจถดถอย ตกต่ำ เนื่องจากประชาชนไม่มีกำลังซื้อ
4. ความต้องการถือเงินของประชาชนมีมากขึ้น เพราะเงินจำนวนเดิมซื้อสินค้าและบริการได้ปริมาณมากขึ้น และราคาสินค้าลดลงอย่างต่อเนื่อง

เรื่องที่ 3 นโยบายการเงิน และเครื่องมือนโยบาย

นโยบายการเงิน หมายถึง นโยบายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งการใช้นโยบายดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบกับระบบเศรษฐกิจโดยภาพรวม ถ้าปริมาณเงินในมือประชาชนสูงขึ้น อำนาจซื้อของประชาชนก็จะเพิ่มตามไปด้วย ยิ่งปริมาณเงินเพิ่มขึ้นรวดเร็วเท่าใด อำนาจซื้อของประชาชนก็จะเพิ่มรวดเร็วขึ้นเท่านั้น ถ้าอำนาจซื้อของประชาชนเพิ่มขึ้นมากกว่าปริมาณสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้น อาจผลักดันให้ราคาสินค้าโดยทั่วไปสูงขึ้น จนเกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้นได้ ในทางตรงกันข้าม ถ้าอำนาจซื้อของประชาชนเพิ่มขึ้นน้อย ปริมาณสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้นอาจผลักดันให้ราคาสินค้าต่างๆ ไปตกต่ำลง จนเกิดภาวะเงินฝืดได้ ทั้งภาวะเงินเฟ้อและเงินฝืดจะเป็นผลเสียต่อการพัฒนาประเทศ รัฐบาลจึงต้องใช้นโยบายการเงินเข้าแก้ไข นโยบายการเงินมี 2 ประเภท ดังนี้

1. **นโยบายการเงินแบบหดตัว** (แบบเข้มงวด) หมายถึง นโยบายที่จะทำให้ปริมาณเงินที่ใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจลดลง โดยรัฐบาลจะใช้นโยบายแบบนี้ช่วงที่เกิด

2. **นโยบายการเงินแบบขยายตัว** (แบบผ่อนคลาย) หมายถึง นโยบายที่จะทำให้ปริมาณเงินที่ใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยที่รัฐบาลจะใช้นโยบายแบบนี้ช่วง

เครื่องมือนโยบายการเงิน

เครื่องมือต่างๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้ดำเนินนโยบายการเงิน

เครื่องมือ	ภาวะเงิน		รายการ
	เพื่อ/หดตัว	ฝืด/ขยายตัว	
1. เปลี่ยนแปลงอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมายของธนาคารพาณิชย์	เพิ่ม อัตราเงินสดสำรอง	ลด อัตราเงินสดสำรอง	เงินสดที่ธนาคารพาณิชย์ต้องสำรองไว้ให้ลูกค้า การเพิ่มหรือลดอัตราเงินสดสำรองจะทำให้ธนาคารพาณิชย์มีเงินปล่อยกู้มากขึ้นหรือน้อยลง
2. เปิดตลาดซื้อขายหลักทรัพย์	ขาย หลักทรัพย์	ซื้อ หลักทรัพย์	ธนาคารแห่งประเทศไทยขายหรือซื้อหลักทรัพย์รัฐบาลให้แก่ธนาคารพาณิชย์ ขายหรือซื้อตั๋วเงินคงคลังและพันธบัตรรัฐบาลให้แก่ประชาชนทั่วไป
3. เปลี่ยนแปลงอัตรารับช่วงซื้อลดตั๋วเงินหรืออัตราธนาคาร	เพิ่ม อัตรารับช่วงซื้อลด	ลด อัตรารับช่วงซื้อลด	ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ให้กู้ยืมแก่ธนาคารพาณิชย์โดยให้ธนาคารพาณิชย์นำพันธบัตรหรือตั๋วเงินมาขายหรือซื้อลดให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย
4. การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก	เพิ่ม อัตราดอกเบี้ย	ลด อัตราดอกเบี้ย	ธนาคารพาณิชย์เพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เพื่อเพิ่มระดับการออม เมื่อลดการใช้จ่าย ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจก็จะลดลง

ใบงานที่	 เอกสารประกอบการสอน
1.1	เรื่อง การใช้วิจัยเป็นแนวทางในการศึกษานโยบายการเงิน
	ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

จัดทำโดย มาสเตอร์วิเชียร ภคพามงคลชัย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล

คำชี้แจง ให้นักเรียนออกแบบงานวิจัยที่เกี่ยวกับนโยบายการเงิน

งานวิจัย เรื่อง

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.....
- 2.....

สมมติฐานของการวิจัย

- 1.....
- 2.....

นิยามศัพท์เฉพาะ

- 1.....
- 2.....

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.....
- 2.....

บทที่ 2
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ที่มาของแหล่งข้อมูล

.....

.....

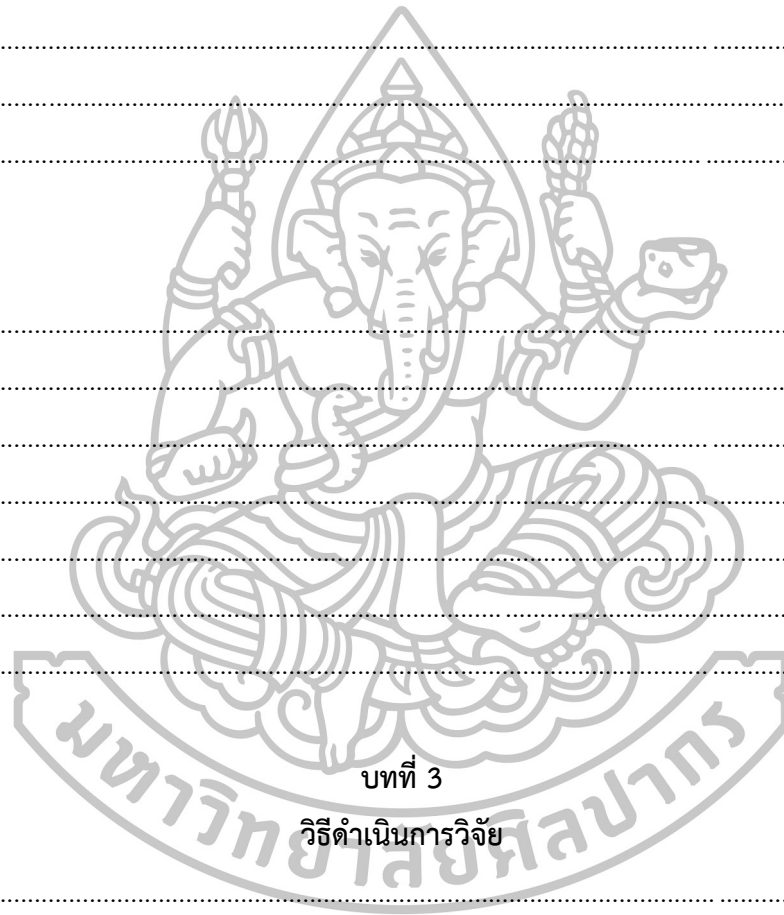
.....

.....

.....

.....

สาระสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บทที่ 4
วิเคราะห์ข้อมูล

.....

.....

.....

บทที่ 5
สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

อภิปรายผลการวิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่	 เอกสารประกอบการสอน
1.2	เรื่อง การใช้วิจัยเป็นแนวทางในการศึกษานโยบายการเงิน
	ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

จัดทำโดย มาสเตอร์วิเชียร ฤคพามงคลชัย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกความรู้เรื่องนโยบายทางการเงินที่ได้จากศึกษาค้นคว้า

กลุ่มที่.....

ประเด็นที่ศึกษา.....

สาระสำคัญ

.....

.....

.....

ผลการศึกษา

.....

.....

.....

กลุ่มที่.....

ประเด็นที่ศึกษา.....

สาระสำคัญ

.....

.....

.....

ผลการศึกษา

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์

(การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน : การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผลการวิจัย)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 นโยบายการคลัง

เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐานที่ ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด

ม.4-6/1 อธิบายบทบาทของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้

นโยบายการคลังเป็นนโยบายเกี่ยวกับการใช้รายได้หรือรายจ่ายของรัฐเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจ เพราะระบบตลาดและกลไกราคาไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ รัฐบาลจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาททางเศรษฐกิจในบางด้านบางระดับ และทำให้ภาครัฐมีบทบาททางเศรษฐกิจโดยผ่านการใช้จ่ายของรัฐและการจัดเก็บภาษี

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง นโยบายการคลัง ที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไข

ปัญหาทางเศรษฐกิจ

1.1 ผู้เรียนระบุ ความหมาย และประเภทของนโยบายการคลังได้ถูกต้อง

1.2 ผู้เรียนอธิบายลักษณะของนโยบายการคลังที่ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจได้อย่าง

ถูกต้อง

1.3 ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ประเภทของนโยบายการคลังที่สามารถแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

2. ผู้เรียนระบุปัญหา ตั้งสมมติฐาน วิเคราะห์สถานการณ์ และสรุปแนวทางการแก้ไข ปัญหาทางเศรษฐกิจโดยใช้นโยบายทางการคลัง

2.1 ผู้เรียนระบุปัญหาและสมมติฐานที่เกี่ยวกับปัญหาทางการคลังที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

2.2 ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง

2.3 ผู้เรียนสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจโดยใช้นโยบายทางการคลังได้อย่าง

เหมาะสม

2.4 ผู้เรียนอธิบายผลการค้นคว้าเกี่ยวกับนโยบายทางการคลังได้อย่างเหมาะสม

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

3. ผู้เรียนตระหนักในประโยชน์ของการวิจัยที่สามารถนำมาใช้เป็นฐานในการศึกษา
สถานการณ์ทางเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง

3.1 ผู้เรียนอธิบายคุณค่าของการใช้การวิจัยในการแสวงหาความรู้เพื่อนำมาประยุกต์ใช้
แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ

3.2 ผู้เรียนอธิบายประโยชน์ของการนำวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการแสวงหาความรู้ใน
ชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

นโยบายการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ

- 4) ประเภทของนโยบายการคลัง
- 5) เครื่องมือของนโยบายการคลัง
- 6) บทบาทของรัฐเกี่ยวนโยบายการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 - 2

ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาหรือศึกษาผลการวิจัย

1. ผู้เรียนร่วมกันศึกษาผลการวิจัยขั้นที่ 1 เรื่อง นโยบายการคลังในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี 2551 ดังนี้

เรื่อง นโยบายการคลังในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี 2551

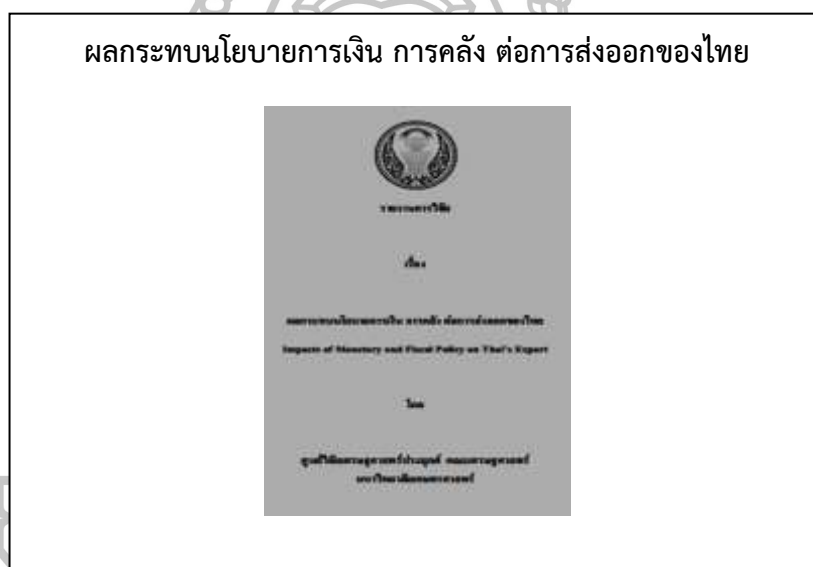

2. ผู้สอนตั้งคำถามเพื่อเชื่อมโยงสู่ประเด็นที่เรียน ดังนี้
 - 2.1 นโยบายการคลังคืออะไร
 - 2.2 นโยบายการคลังมีความสำคัญอย่างไร
 - 2.3 นโยบายการคลังมีกี่ประเภท อะไรบ้าง
 - 2.4 จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางแก้ไขปัญหาโดยใช้นโยบายการคลังอย่างไรบ้าง

(ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น)

ผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมในทุกประเด็นให้สมบูรณ์ ดังนี้

3. ผู้เรียนร่วมกันศึกษาผลการวิจัยชิ้นที่ 2 เรื่อง ผลกระทบนโยบายการเงิน การคลังต่อการส่งออกของไทย ของศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนี้

4. ผู้สอนคำถามผู้เรียน “จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางแก้ไขปัญหาโดยใช้นโยบายการคลังอย่างไรบ้าง (ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น) จากนั้นผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

ขั้นที่ 2 การวางแผนการ

1. ผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 6 กลุ่ม โดยแบ่งประเด็นการศึกษา ดังนี้
 - 1) กลุ่มที่ 1 – 3 ศึกษางานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง นโยบายการคลังในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี 2551
 - 2) กลุ่มที่ 4 – 6 ศึกษางานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง ผลกระทบนโยบายการเงิน การคลังต่อการส่งออกของไทย
2. ผู้เรียนพิจารณาประเด็นเนื้อหาจากงานวิจัยตามที่คุณสอนกำหนดดังนี้
 - 1) ที่มาและความสำคัญของปัญหาวิจัย
 - 2) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
 - 3) สมมติฐานการวิจัย

- 4) ขอบเขตการวิจัย
 - 5) นิยามศัพท์เฉพาะ
 - 6) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
 - 7) วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากหัวข้องานวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครอบคลุมประเด็นใดบ้าง
3. ผู้เรียนบันทึกข้อมูลที่ได้ศึกษาตามประเด็นที่กำหนดลงในใบงานที่ 2 เรื่อง วิจัยนำรัฐสู่นโยบายการคลัง

ขั้นที่ 3 การดำเนินการ

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันพิจารณาวิธีการดำเนินการวิจัยในเรื่องที่แต่ละกลุ่มรับผิดชอบ จากนั้นบันทึกผลการศึกษาลงในใบงานที่ 2.1 เรื่อง วิจัยนำรัฐสู่นโยบายการคลัง
2. ผู้สอนนัดหมายให้ผู้เรียนพิจารณาการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุป และการอภิปรายผลว่าผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนในคาบเรียนถัดไป

ชั่วโมงที่ 3 - 4

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้สอนอธิบายหัวข้อ เรื่อง ประเภทของนโยบายการคลัง เครื่องมือของนโยบายการคลัง และบทบาทของรัฐเกี่ยวนโยบายการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มเติม เพื่อที่จะเชื่อมโยงหลักการของนโยบายการคลังกับการนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาของนโยบายการคลังจากการวิจัยทั้ง 2 เรื่อง
2. ผู้เรียนร่วมกันประมวลผลและวิเคราะห์งานวิจัย ลงในใบงานที่ 2 เรื่อง วิจัยนำรัฐสู่นโยบายการคลัง
3. ผู้เรียนเตรียมสรุป อภิปรายผล และนำเสนองาน โดยการนำเสนองานผู้เรียนสามารถนำเสนอด้วยรูปแบบต่าง ๆ ตามความถนัดของตนเอง

ขั้นที่ 5 การสรุปและอภิปรายผล

1. ผู้เรียนช่วยกันสรุปคำตอบจากประเด็นปัญหาของงานวิจัย จากนั้นอภิปรายผลที่เกิดขึ้น
2. ผู้เรียนจัดทำกรนำเสนอผลการค้นคว้า
3. ผู้สอนสุ่มผู้เรียนนำเสนอผลการค้นคว้าหน้าชั้นเรียน 2 กลุ่ม
4. ผู้สอนสรุปเนื้อหานโยบายทางการคลัง
5. ผู้เรียนตอบคำถามผู้สอนเพื่อสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาเศรษฐศาสตร์โดยใช้วิจัย

ดังนี้

- 5.1 การเรียนรู้จากผลการวิจัยได้ประโยชน์อย่างไร
- 5.2 ผู้เรียนมีแนวทางอย่างไรในการนำวิจัยไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 2 เรื่อง วิจัยนำร่องสู่นโยบายการคลัง
2. แหล่งการเรียนรู้ในห้องสมุด / อินเทอร์เน็ต

การวัดและประเมินผล

1. การปฏิบัติกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
2. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
3. ความรับผิดชอบ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			น้ำหนัก คะแนน 30 คะแนน
	ดี 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1	
ความสามารถในการคิด อย่างมีวิจารณญาณ	สามารถระบุปัญหา และสมมติฐานจาก เรื่องที่ศึกษาได้ รวบรวมข้อมูล และ พิจารณาความน่าเชื่อ ของแหล่งข้อมูลได้ อย่างเป็นระบบ วิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูล สรุป อภิปรายผลและ นำเสนอผลการศึกษา ได้อย่างชัดเจน ถูกต้องและ ครอบคลุมทุก ประเด็น	สามารถระบุปัญหา และสมมติฐานจาก เรื่องที่ศึกษาได้ มี การรวบรวมข้อมูล และพิจารณาความ น่าเชื่อของ แหล่งข้อมูลค่อนข้าง เป็นระบบ วิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูล สรุป อภิปรายผล และนำเสนอผล การศึกษาได้ แต่ขาด ความชัดเจน และไม่ ครอบคลุมทุก ประเด็น	ระบุปัญหาและ สมมติฐานจากเรื่องที่ ศึกษาได้ รวบรวม ข้อมูล และพิจารณา ความน่าเชื่อของ แหล่งข้อมูลได้แต่ขาด ความชัดเจน วิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูล สรุป อภิปรายผลและ นำเสนอผลการศึกษา ไม่ถูกต้อง	5
การมีส่วนร่วมในชั้น เรียน	มีส่วนร่วมในกิจกรรม ที่เป็นกระบวนการ กลุ่ม การตอบคำถาม การระดมความคิด และการ อภิปรายในชั้นเรียน	ค่อนข้างมีส่วนร่วม ในกิจกรรมที่เป็น กระบวนการกลุ่ม การตอบคำถาม การ ระดมความคิดเห็น และการอภิปรายใน ชั้นเรียน	ขาดความกระตือรือร้น ต่อการมีส่วนร่วมใน กระบวนการกลุ่ม การ ตอบคำถาม การระดม ความคิดเห็น และการ อภิปรายในชั้นเรียน	3
ความรับผิดชอบ	มีความก้าวหน้าใน การทำงาน ผลงาน ครบ ถ้วนสมบูรณ์ และส่งงานตรงตาม กำหนด	มีความก้าวหน้าใน การทำงาน ผลงาน ครบแต่ขาดความ สมบูรณ์ ส่งงานตรง ตามกำหนด	ความก้าวหน้าในการ ทำงานมีน้อยผลงาน ขาดความสมบูรณ์ ส่ง งานล่าช้า 1 – 2 สัปดาห์	2

ระดับคุณภาพ

25 - 30	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
20 - 24	คะแนน	หมายถึง	ดี
15 - 19	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
ต่ำกว่า 15	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ **พอใช้**

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. การเรียนการสอน

1.1 การบรรลุจุดประสงค์

1.2 การเรียนรู้ของผู้เรียน

1.3 ผลงานของผู้เรียน

1.4 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

1.5 ตัวผู้สอน

2. ปัญหา/สิ่งที่ต้องการพัฒนา

3. แนวทางการแก้ไขปัญหา

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ลงชื่อ.....

(นายวิเชียร ภาคพามงคลชัย)

ผู้สอน

...../...../.....

ใบงานที่		เอกสารประกอบการสอน
2		เรื่อง วิจัยนำสู่สู่นโยบายการคลัง

จัดทำโดย มาสเตอร์วิเชียร ภาคพามงคลชัย
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล

คำชี้แจง ให้นักเรียนระดมความคิดเพื่อออกแบบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการคลัง

สมาชิกกลุ่ม

- 1.....
 - 2.....
 - 3.....
 - 4.....
- งานวิจัย เรื่อง

บทที่ 1

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.....
- 2.....

สมมติฐานของการวิจัย

- 1.....
- 2.....

นิยามศัพท์เฉพาะ

- 1.....
- 2.....

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.....

2.....

บทที่ 2

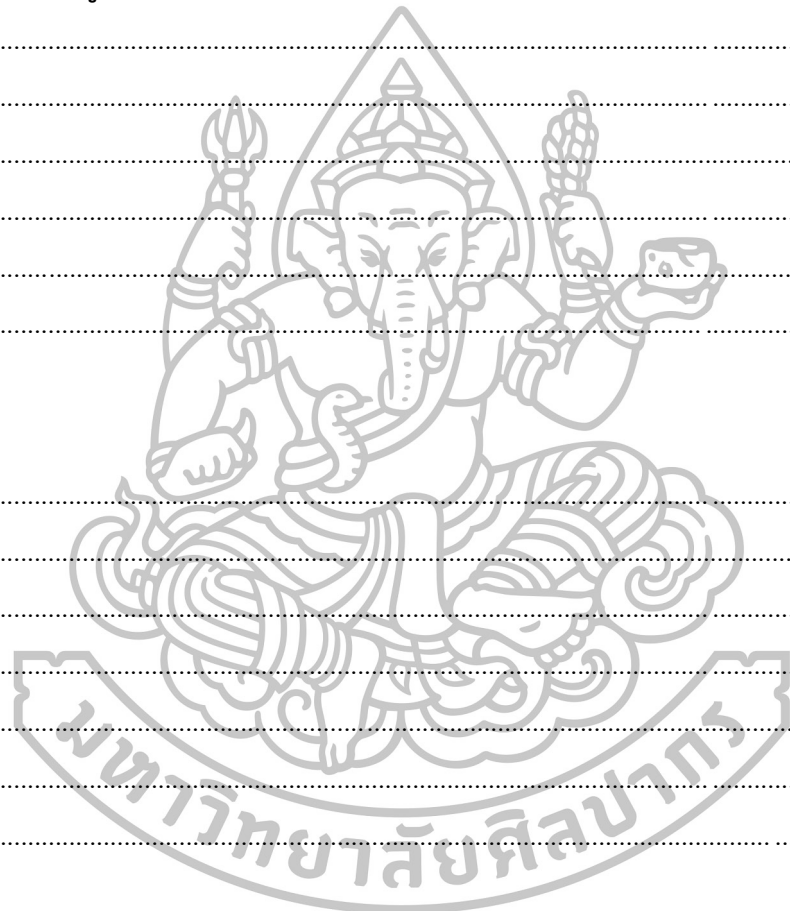
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ที่มาของแหล่งข้อมูล

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

สาระสำคัญ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

บทที่ 4
วิเคราะห์ข้อมูล

.....

.....

.....

บทที่ 5
สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อภิปรายผลการวิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์

(การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน : การจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัย)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน

เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐานที่ ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ม.4-6/4 วิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชนและเสนอแนวทางแก้ไข

สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรมมากขึ้น สังคมชนบทได้รับอิทธิพลของสังคมเมืองมากขึ้นทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในชนบท รวมทั้งความสัมพันธ์ในครอบครัวชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน และเสนอแนวทางแก้ไข

1.1 ผู้เรียนระบุความหมายของชุมชนไทยได้ถูกต้อง

1.2 ผู้เรียนอธิบายลักษณะทั่วไปของชุมชนไทยได้อย่างถูกต้อง

1.3 ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของชุมชนกับปัญหาเศรษฐกิจ

ชุมชนได้ถูกต้อง

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

2. ผู้เรียนระบุปัญหา ตั้งสมมติฐาน วิเคราะห์สถานการณ์ และสรุปแนวทางการแก้ไข

ปัญหาทางเศรษฐกิจชุมชน

2.1 ผู้เรียนระบุปัญหาและสมมติฐานที่เกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจชุมชนของตนเองได้อย่าง

เหมาะสม

2.2 ผู้เรียนวิเคราะห์สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนเองได้อย่างถูกต้อง

2.3 ผู้เรียนสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเหมาะสม

2.4 ผู้เรียนอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างถูกต้อง

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

3. ผู้เรียนตระหนักในประโยชน์ของการวิจัยที่สามารถนำมาใช้เป็นฐานในการศึกษา
สถานการณ์ทางเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง

3.1 ผู้เรียนอธิบายคุณค่าของการใช้การวิจัยในการแสวงหาความรู้เพื่อนำมาประยุกต์ใช้
แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ

3.2 ผู้เรียนอธิบายประโยชน์ของการนำวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการแสวงหาความรู้ใน
ชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

เศรษฐกิจในชุมชนของไทย

- 1) ลักษณะทั่วไปของชุมชนไทย
- 2) ปัญหาเศรษฐกิจชุมชน
- 3) แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน
- 4) ตัวอย่างชุมชนต้นแบบ

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 - 2

ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาหรือศึกษาผลการวิจัย

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนสะท้อนความคิดเห็นร่วมกันว่า “ชุมชน” คืออะไร (การอยู่ร่วมกันของกลุ่ม
คนจำนวนหนึ่งในพื้นที่แห่งหนึ่ง เพื่ออาศัยทรัพยากรธรรมชาติบริเวณนั้นในการดำรงชีวิต มีการ
กำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีองค์กรหรือสถาบันชุมชนและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ สามารถ
ช่วยให้สมาชิกสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ร่วมกันได้)

2. ผู้เรียนร่วมกันตอบคำถามว่า “ในประเทศไทยลักษณะชุมชนมีความเหมือนหรือต่างกัน
อย่างไร” (ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น)

3. ผู้สอนอธิบายลักษณะทั่วไปของสังคมชนบทกับสังคมเมือง (ลักษณะทั่วไปของสังคมเมือง
กับสังคมชนบทมีความแตกต่างกัน สังคมชนบทประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีชีวิต

เรียบง่าย ในขณะที่สังคมเมือง ประชากรจะตั้งถิ่นที่อยู่ในเขตเทศบาล ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย
อุตสาหกรรม บริการ วิถีชีวิตรีบเร่งแข่งกับเวลา มีความสัมพันธ์กันน้อย มีความเจริญด้านเทคโนโลยี)

4. ผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกลุ่มกัน กลุ่มละ 5 - 6 คน จากนั้นให้ผู้เรียนแต่ละคนเขียนสภาพ
ทั่วไปในชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ว่าเป็นอย่างไรบ้างลงในสมุดประจำรายวิชา

5. ผู้เรียนเพิ่มเติมข้อมูลโดยพิจารณาว่าชุมชนของตนมีปัญหาทางเศรษฐกิจเรื่องใดบ้าง
จากนั้นผู้สอนให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปปัญหาที่น่าสนใจ 1 ปัญหาที่เป็น
ปัญหาสำคัญที่สุด

6. ผู้เรียนส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอปัญหาหน้าชั้นเรียน และเหตุผลที่ให้ความสนใจในปัญหา
ดังกล่าว

ขั้นที่ 2 การวางแผนการ

1. ผู้สอนแจกใบงานที่ 3.1 เรื่อง โครงร่างงานวิจัยปัญหาเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งประกอบด้วย
หัวข้อที่ใช้ในการทำวิจัย 5 บท (ศึกษาเพิ่มเติมจากคู่มือการทำวิจัยสำหรับเยาวชน) โดยให้กลุ่มละ 1
ชุด

2. สมาชิกในแต่ละกลุ่มระดมความคิดเพื่อเขียนที่มาและความสำคัญ รวมทั้งตั้งวัตถุประสงค์
และพิจารณาประเด็นอื่น ๆ ตามหัวข้อโครงร่างงานวิจัย

3. ผู้สอนตรวจสอบการทำงาน และให้คำปรึกษากับผู้เรียนเป็นระยะ เพื่อให้ผู้เรียนทำงานได้
ถูกต้องตามกระบวนการวิจัย

ขั้นที่ 3 การดำเนินการ

1. ผู้สอนอธิบายวิธีการดำเนินการวิจัย และการค้นคว้าข้อมูล เพื่อให้ผู้เรียนไปสืบค้นนอก
เวลาเรียน จากนั้นบันทึกผลการดำเนินงานลงในใบงานที่ 3.1 เรื่อง โครงร่างงานวิจัยปัญหาเศรษฐกิจ
ชุมชน

2. ผู้สอนนัดหมายให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาร่วมกันวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุป
และอภิปรายผลในคาบเรียนถัดไป

ชั่วโมงที่ 3 - 4

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้สอนยกตัวอย่างชุมชนต้นแบบ 1 ชุมชน คือ บ้านโงกน้ำ จังหวัดพัทลุง จากนั้นวิเคราะห์
สภาพชุมชน ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหา เป็นตัวอย่างแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีแนวทางในการ
วิเคราะห์ อภิปราย และสรุปปัญหาเศรษฐกิจชุมชนที่แต่ละกลุ่มได้เลือกไว้

ชุมชนต้นแบบ บ้านโงกน้ำ จังหวัดพัทลุง

สภาพทั่วไป

บ้านโงกน้ำประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำสวน ยางพาราเป็นอาชีพหลัก และมีการเลี้ยงสัตว์ เพาะปลูก ดำรงชีวิตอยู่ได้ตามอัตภาพ พึ่งพาตนเองได้

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หัวใจของการพัฒนา

การออมเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชาวบ้านมีทุนประกอบอาชีพของตนเองได้ ไม่พึ่งพานายทุน โดยการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ผลิตเพื่อบริโภค หมุนเวียนในชุมชน

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา พื้นที่ระหว่างต้นยางพาราก็ปลูก ส้มเขียวหวาน ส้มโชกุน และผักต่าง ๆ มีการแบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งสำหรับปลูกข้าวไว้บริโภคในครัวเรือน ส่วนที่เหลือนำไปขาย

2. ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาในชุมชนของตนเอง โดยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลลงในใบงานที่ 3.1 เรื่อง โครงร่างงานวิจัยปัญหาเศรษฐกิจชุมชน
3. ผู้สอนตรวจสอบการทำงาน และให้คำปรึกษากับผู้เรียนเป็นระยะ เพื่อให้ผู้เรียนทำงานได้ถูกต้องตามกระบวนการวิจัย
4. ผู้เรียนเตรียมสรุป อภิปรายผล และนำเสนองาน โดยการนำเสนองานผู้เรียนสามารถนำเสนอด้วยรูปแบบต่าง ๆ ตามความถนัดของตนเอง

ขั้นที่ 5 การสรุปและอภิปรายผล

1. ผู้เรียนช่วยกันสรุปคำตอบจากประเด็นปัญหาที่ผู้เรียนได้ตั้งไว้ในขั้นที่ 2 จากนั้นอภิปรายผลที่เกิดขึ้น
2. ผู้เรียนจัดทำกรนำเสนอผลการค้นคว้า
3. ผู้เรียนนำเสนอผลการค้นคว้าหน้าชั้นเรียน ผู้เรียนกลุ่มอื่น ๆ บันทึกสาระสำคัญลงในใบงานที่ 3.2 เรื่อง บันทึกความรู้เรื่องปัญหาเศรษฐกิจชุมชน
4. ผู้สอนสรุปเนื้อหาปัญหาเศรษฐกิจชุมชน
5. ผู้เรียนตอบคำถามผู้สอนเพื่อสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาเศรษฐศาสตร์โดยใช้วิจัย

ดังนี้

5.1 การวิจัยมีกระบวนการอย่างไร

5.2 นักเรียนสามารถนำกระบวนการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการเรียนได้อย่างไรบ้าง

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 3.1 เรื่อง โครงร่างงานวิจัยปัญหาเศรษฐกิจชุมชน
2. ใบงานที่ 3.2 เรื่อง บันทึกความรู้เรื่องปัญหาเศรษฐกิจชุมชน
3. แหล่งการเรียนรู้ในห้องสมุด / อินเทอร์เน็ต

การวัดและประเมินผล

1. การปฏิบัติกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
2. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
3. ความรับผิดชอบ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			น้ำหนัก คะแนน 30 คะแนน
	ดี 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1	
ความสามารถในการ คิดอย่างมี วิจารณญาณ	สามารถระบุ ปัญหาและ สมมติฐานจาก เรื่องที่ศึกษาได้ รวบรวมข้อมูล และพิจารณา ความน่าเชื่อถือของ แหล่งข้อมูลได้ อย่างเป็นระบบ วิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูล สรุป อภิปรายผล และนำเสนอผล การศึกษาได้อย่าง ชัดเจน ถูกต้อง และครอบคลุมทุก ประเด็น	สามารถระบุ ปัญหาและ สมมติฐานจาก เรื่องที่ศึกษาได้ มี การรวบรวม ข้อมูล และ พิจารณาความน่า เชื่อถือของ แหล่งข้อมูล ก่อนข้างเป็น ระบบ วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ข้อมูล สรุป อภิปรายผลและ นำเสนอผล การศึกษาได้ แต่ ขาดความชัดเจน และไม่ครอบคลุม ทุกประเด็น	ระบุปัญหาและ สมมติฐานจาก เรื่องที่ศึกษาได้ รวบรวมข้อมูล และพิจารณา ความน่าเชื่อถือของ แหล่งข้อมูลได้ แต่ขาดความ ชัดเจน วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ข้อมูล สรุป อภิปรายผลและ นำเสนอผล การศึกษาไม่ ถูกต้อง	5

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			น้ำหนัก คะแนน 30 คะแนน
	ดี 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1	
การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม การตอบคำถาม การระดมความคิดเห็น และการอภิปรายในชั้นเรียน	ค่อนข้างมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม การตอบคำถาม การระดมความคิดเห็น และการอภิปรายในชั้นเรียน	ขาดความกระตือรือร้นต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่ม การตอบคำถาม การระดมความคิดเห็น และการอภิปรายในชั้นเรียน	3
ความรับผิดชอบ	มีความก้าวหน้าในการทำงาน ผลงานครบถ้วนสมบูรณ์ และส่งงานตรงตามกำหนด	มีความก้าวหน้าในการทำงาน ผลงานครบแต่ขาดความสมบูรณ์ ส่งงานตรงตามกำหนด	ความก้าวหน้าในการทำงานมีน้อยผลงานขาดความสมบูรณ์ ส่งงานล่าช้า 1 - 2 สัปดาห์	2

ระดับคุณภาพ

25 - 30 คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
20 - 24 คะแนน	หมายถึง	ดี
15 - 19 คะแนน	หมายถึง	พอใช้
ต่ำกว่า 15 คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ **พอใช้**

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. การเรียนการสอน

1.1 การบรรลุจุดประสงค์

.....

1.2 การเรียนรู้ของผู้เรียน.....

.....

1.3 ผลงานของผู้เรียน.....

.....

1.4 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน.....

.....

1.5 ตัวผู้สอน.....

.....

2. ปัญหา/สิ่งที่ต้องการพัฒนา.....

.....

3. แนวทางการแก้ไขปัญหา.....

.....

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

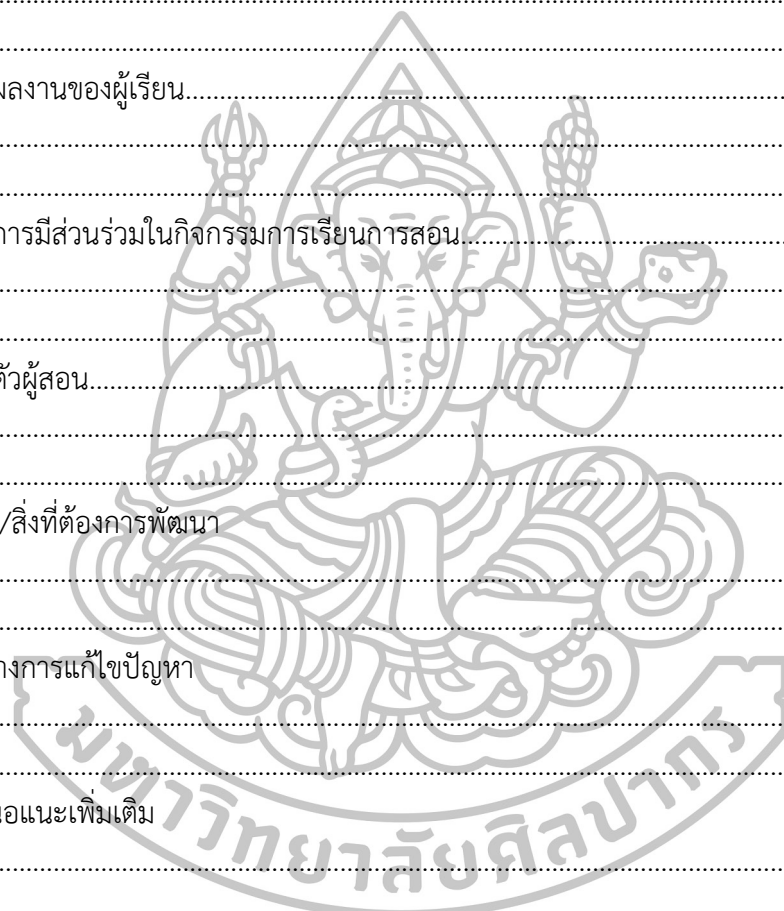
.....

ลงชื่อ.....

(นายวิเชียร ภาคพามงคลชัย)

ผู้สอน

...../...../.....

ใบงานที่		เอกสารประกอบการสอน
3.1		เรื่อง โครงร่างงานวิจัยปัญหาเศรษฐกิจชุมชน

จัดทำโดย มาสเตอร์วิเชียร ฤคพามงคลชัย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล

คำชี้แจง ให้นักเรียนออกแบบโครงร่างงานวิจัยปัญหาเศรษฐกิจชุมชน

สมาชิกกลุ่ม

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

งานวิจัย เรื่อง

บทที่ 1 บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.....
- 2.....

สมมติฐานของการวิจัย

- 1.....
- 2.....
- 3.....

นิยามศัพท์เฉพาะ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

บทที่ 2
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ที่มาของแหล่งข้อมูล

.....

สาระสำคัญ

.....

.....

.....

.....

2. ที่มาของแหล่งข้อมูล

.....

สาระสำคัญ

.....

.....

.....

3. ที่มาของแหล่งข้อมูล

.....

สาระสำคัญ

.....

.....

.....

.....

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

ใบงานที่		เอกสารประกอบการสอน
3.2		เรื่อง บันทึกความรู้เรื่องปัญหาเศรษฐกิจชุมชน
		ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

จัดทำโดย มาสเตอร์วิเชียร ฤคพามงคลชัย
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้จากการนำเสนองานหน้าชั้นเรียน

กลุ่มที่.....

ประเด็นที่ศึกษา

.....

สาระสำคัญ

.....

.....

.....

ผลการศึกษา

.....

.....

.....

กลุ่มที่.....

ประเด็นที่ศึกษา

.....

สาระสำคัญ

.....

.....

.....

ผลการศึกษา

.....

.....

.....

แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

คำแนะนำ ในการทำแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

1. แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบทดสอบชนิดอัตนัย จำนวน 5 ข้อ มีองค์ประกอบของแนวทางการวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Dressel and Mayhew, 1957) 5 องค์ประกอบ คือ

- 1.1) ความสามารถในการนิยามปัญหา
- 1.2) ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา
- 1.3) ความสามารถในการตระหนักในข้อตกลงเบื้องต้น
- 1.4) ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน
- 1.5) ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล

ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 50 นาที

2. แบบทดสอบมีทั้งหมด 5 ข้อ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

การวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

รายวิชาเศรษฐศาสตร์
โรงเรียนเซนต์คาเบรียล

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ปีการศึกษา 2559

บทวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ
25 October 2016

บทความที่ 1

อัตราดอกเบี้ยติดลบ ใครได้ ใครเสีย?

โดย พงษ์เทพ จงเจริญรุ่งโรจน์

ในช่วงที่ผ่านมาเราคงเคยได้ยินว่าธนาคารกลางหลายแห่งหันมาใช้นโยบายอัตราดอกเบี้ยติดลบ เช่น ญี่ปุ่น (-0.1%) สหภาพยุโรป (-0.4%) สวีเดน (-0.5%) และ เคนมาร্ক (-0.65%) จนทำให้เกิดคำถามโดยทั่วไปว่านโยบายดอกเบี้ยติดลบคืออะไร และสร้างความกังวลโดยเฉพาะในกลุ่มผู้ออมเงินและคนในวัยเกษียณว่าอาจมีความเป็นไปได้ที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ประชาชนฝากที่ธนาคารพาณิชย์จะลดลงจนขึ้นติดลบหรือไม่ ดังเช่นในญี่ปุ่นที่ประชาชนกังวลจนต้องไปซื้อตู้เซฟเพื่อเก็บเงินสดเพราะเกรงว่าหากนำเงินไปฝากธนาคารอาจต้องจ่ายเงินเพิ่ม

นโยบายดอกเบี้ยติดลบถือเป็นอีกเครื่องมือในการดำเนินนโยบายการเงินใหม่ จากการทำธนาคารกลางหลายประเทศต้องเผชิญกับข้อจำกัดในการลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงต่อเนื่องจนอัตราดอกเบี้ยนโยบายเข้าใกล้ระดับร้อยละศูนย์ (Zero Lower Bound) เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและป้องกันไม่ให้เงินเฟ้อต่ำจนเกินไป แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ทางการตั้งไว้ทำให้ต้องลดอัตราดอกเบี้ยจนติดลบ โดยในทางปฏิบัตินั้นธนาคารกลางจะดำเนินนโยบายดังกล่าวผ่านการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ฝากไว้กับธนาคารกลาง เพื่อกระตุ้นให้ธนาคารพาณิชย์นำเงินฝากเหล่านี้ไปปล่อยสินเชื่อให้กับภาคธุรกิจและครัวเรือนแทน ที่ผ่านมา ธนาคารกลางบางแห่งได้หันนโยบายอัตราติดลบเข้าสู่ระบบการเงินผ่านการเข้าซื้อสินทรัพย์ เช่น หลักทรัพย์หรือพันธบัตรต่างๆ (Quantitative Easing: QE) เพื่อให้มีเงินเข้าไปอยู่ในมือภาคเอกชนในการกระตุ้นเศรษฐกิจ เช่นกรณีของธนาคารกลางญี่ปุ่นในปี

2556 และธนาคารกลางสหภาพยุโรปปี 2557 อย่างไรก็ตาม สหภาพสองดังกล่าวยังท่วมท้นอยู่ในบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ที่ฝากไว้ที่ธนาคารกลาง โดยไม่ได้นำออกมาให้สินเชื่อสู่ภาคเศรษฐกิจจริงเท่าใดนัก ดังนั้น ดอกเบี้ยที่ติดลบจะเป็นแรงผลักดันให้ธนาคารพาณิชย์นำสภาพคล่องที่มีอยู่ไปหาผลตอบแทนที่ดีกว่าในรูปการลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ และการปล่อยสินเชื่อ อย่างไรก็ตาม เท่าที่ผ่านมาดอกเบี้ยเงินฝากที่ประชาชนฝากที่ธนาคารพาณิชย์ไม่ได้ปรับลดลงจนอยู่ในระดับติดลบ เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ยังต้องรักษาฐานเงินฝากของลูกค้าไว้ อีกทั้งดอกเบี้ยเงินฝากที่ติดลบอาจทำให้ผู้ฝากเงินถอนเงินออกจากระบบอย่างฉับพลันส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์ขาดสภาพคล่องได้ นอกจากนี้ บางประเทศยังมีกฎหมายคุ้มครองไม่ให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลงไปต่ำกว่าร้อยละศูนย์อีกด้วย เช่น กรณีของประเทศเยอรมนี เป็นต้น

แล้วใครจะได้ประโยชน์จากการที่อัตราดอกเบี้ยติดลบ? ในภาพรวมพบว่าประโยชน์ตกอยู่กับเศรษฐกิจ ผ่านช่องทางต้นทุนการกู้ยืมของภาคเอกชนที่ลดลงเป็นสำคัญ เช่น ในกรณีของกลุ่มประเทศยูโรโซนที่การใช้นโยบายดอกเบี้ยติดลบและอัตราติดลบสภาพคล่องเข้าสู่ภาคธนาคารผ่านการเข้าซื้อสินทรัพย์ (QE) สามารถช่วยสนับสนุนการขยายตัวของสินเชื่อ และลดปัญหาความสามารถในการปล่อยสินเชื่อของภาคธนาคารพาณิชย์ที่มีอยู่เดิมได้โดยรวมถึงธนาคารกลางญี่ปุ่นเองก็ได้ออกมาประเมินประสิทธิภาพของนโยบายดอกเบี้ยติดลบที่เริ่มใช้ตั้งแต่ต้นปี 2559 ซึ่งเมื่อผนวกกับการอัตราติดลบสภาพคล่องเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ (Quantitative and Qualitative Monetary Easing หรือ QQE) ที่

บทความที่ 1 (ต่อ)

บทวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ
25 October 2016

เริ่มใช้ตั้งแต่ปี 2556 ที่ทำให้อัตราดอกเบี้ยทั้งระยะสั้นและระยะยาวปรับลดลง จึงช่วยให้ต้นทุนการกู้ยืมของภาคธุรกิจปรับลดลงและช่วยให้ภาวะการเงินของประเทศอยู่ในระดับผ่อนคลาย ในขณะเดียวกันบางธนาคารกลางใช้นโยบายดอกเบี้ยติดลบเพื่อชะลอการแข็งค่าของเงินสกุลท้องถิ่น เช่น ในกรณีของสวิตเซอร์แลนด์เมื่อปี 2557 หลังเผชิญกับค่าเงินฟรังก์สวิสที่แข็งค่าขึ้นมากจากการเป็น Safe Haven ในช่วงที่ตลาดการเงินโลกผันผวน โดยหลังการใช้นโยบาย เงินฟรังก์สวิสปรับอ่อนค่าลง ซึ่งช่วยสนับสนุนภาคธุรกิจส่งออกได้ในช่วงดังกล่าว

อย่างไรก็ดี มีหลายฝ่ายที่ได้รับผลเสียจากอัตราดอกเบี้ยติดลบเช่นกัน โดยเฉพาะหากเกิดขึ้นเป็นเวลายาวนาน เนื่องจาก (i) กำไรของธนาคารพาณิชย์อาจลดลง กล่าวคือ ธนาคารพาณิชย์อาจไม่สามารถปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่เป็นต้นทุนได้ง่ายนักเพื่อรักษาฐานเงินฝาก ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่เป็นรายรับของธนาคารพาณิชย์ปรับลดลงได้เร็วกว่า (ii) รายได้ของผู้ออมลดลง ทั้งในส่วนของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและผลตอบแทนจากการลงทุนระยะยาวในตลาดการเงินที่ลดลง เช่น กองทุนบำนาญบำนาญ (Pension Fund) ซึ่งอาจกระทบต่อการใช้จ่ายของภาคครัวเรือนและผู้อยู่ในวัยเกษียณ (iii) ความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของระบบการเงินจากพฤติกรรมแสวงหาผลตอบแทน (Searching for Yield) เพิ่มขึ้น โดยนักลงทุนอาจย้ายเงินลงทุนไปสู่สินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพการเงินในระยะยาว และ (iv) บทบาทของสถาบันการเงินในฐานะตัวกลางทางการเงินลดลง โดยประชาชนหรือภาคธุรกิจอาจลดการพึ่งพาภาคธนาคารในการเป็นตัวกลางทางการเงินที่เชื่อมโยงระหว่างผู้ต้องการใช้เงินทุนและผู้ออมเงินในระบบ เนื่องจากประชาชนอาจหันไปพึ่งพาตัวกลางอื่นๆ เช่น ตลาดทุนแทน ทำให้นโยบายต่างๆ โดยเฉพาะนโยบายการเงินที่ต้องพึ่งพาการส่งผ่านภาคธนาคารพาณิชย์มีข้อจำกัดมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าจากประสบการณ์ในช่วงที่ผ่านมาของประเทศที่ดำเนินนโยบายดอกเบี้ยติดลบให้ผลดีต่อเศรษฐกิจผ่านช่องทางต้นทุนการกู้ยืมที่ลดลงและค่าเงินที่อ่อนค่าลงเป็นสิ่งสำคัญ อย่างไรก็ตาม ธนาคารกลางที่พิจารณาใช้นโยบายดังกล่าวต้องคำนึงประสิทธิภาพควบคู่ไปกับต้นทุนหรือผลข้างเคียงที่มีต่อระบบเศรษฐกิจด้วย ซึ่งการประเมินผลกระทบของนโยบายดอกเบี้ยติดลบเป็นระยะๆ จะช่วยให้ธนาคารกลางสามารถปรับเปลี่ยนทิศทางของนโยบายหรือใช้เครื่องมือเสริมเพื่อให้เครื่องมือหลักคือดอกเบี้ยติดลบมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังเช่นกรณีล่าสุดที่ทางธนาคารกลางญี่ปุ่นเพิ่งเริ่มใช้นโยบายควบคุมเส้นอัตราผลตอบแทนพันธบัตร (Yield Curve Control) เมื่อเดือนกันยายนที่ผ่านมาควบคู่ไปกับนโยบายผ่อนคลายทางการเงินเพิ่มเติมคือดอกเบี้ยติดลบ เพื่อให้การส่งผ่านนโยบายการเงินสู่ภาคเศรษฐกิจมีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยลดผลกระทบด้านลบของนโยบายอัตราดอกเบี้ยติดลบที่มีต่อผู้ออมเงินและภาคธนาคารพาณิชย์

บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย

องค์ประกอบการวัดข้อที่ 5 ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล

5. จากบทความ ให้นักเรียนอธิบายข้อสรุปของแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ และผลที่คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นภายหลังจากการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจดังกล่าว

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชาเศรษฐศาสตร์
เรื่อง นโยบายการเงิน นโยบายการคลัง และปัญหาเศรษฐกิจชุมชน

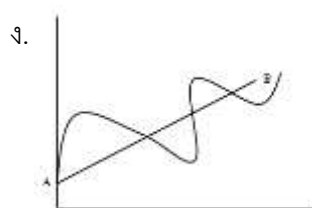
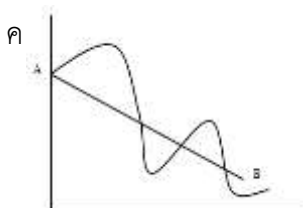
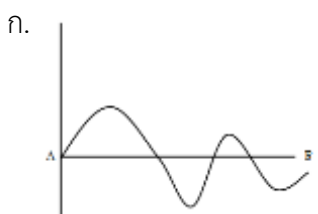
- คำชี้แจง**
1. ข้อสอบมีจำนวน 30 ข้อ เวลาในการทำแบบทดสอบ 30 นาที
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว ฝนคำตอบลงในกระดาษคำตอบด้วยดินสอ 2B
 3. ให้นักเรียนทำข้อสอบทุกข้อ และส่งข้อสอบ/กระดาษคำตอบที่กรรมการคุมสอบ
1. ตามหลักเศรษฐศาสตร์ “เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน” ข้อความดังกล่าวถูกต้องหรือไม่เพราะเหตุใด
 - ก. ถูกต้อง เพราะ เงินเป็นทีโลหะมีค่าและหาง่าย
 - ข. ถูกต้อง เพราะ เงินเป็นสิ่งที่ถูกยอมรับให้ใช้ในการชำระหนี้
 - ค. ไม่ถูกต้อง เพราะ เงินสามารถทำเป็นหน่วยย่อยได้ ง่าย
 - ง. ไม่ถูกต้อง เพราะ เงินคือเหรียญหรือกระดาษที่สังคมยอมรับในการแลกเปลี่ยน
 2. หากรัฐบาลต้องการแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อระยะยาว ควรดำเนินนโยบายตามข้อใด จึงจะสามารถแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากที่สุด
 - ก. ลดอัตราภาษี ลดการใช้จ่ายของรัฐ ลดอัตราดอกเบี้ย
 - ข. เพิ่มอัตราภาษี ลดการใช้จ่ายของรัฐ เพิ่มอัตราดอกเบี้ย
 - ค. เพิ่มอัตราภาษี เพิ่มการใช้จ่ายของรัฐ เพิ่มอัตราดอกเบี้ย
 - ง. ลดอัตราภาษี เพิ่มการใช้จ่ายของรัฐ ลดอัตราดอกเบี้ย
 3. ปัจจุบันการวัดมูลค่าของเงินในแต่ละประเทศ นิยมวัดกับสิ่งใดมากที่สุด
 - ก. ราคาทองคำในตลาดโลก
 - ข. ราคาน้ำมันปิโตรเลียมในตลาด
 - ค. ราคาทองคำและเงินตราระหว่างประเทศ
 - ง. การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ
 4. สถานการณ์ในข้อใด ไม่ สอดคล้องกับสภาวะเงินเฟ้อ
 - ก. สินค้าขาดตลาด
 - ข. ผู้ที่มีรายประจำเดือนตร้อน
 - ค. ราคาสินค้าสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว
 - ง. กลุ่มพ่อค้า นักอุตสาหกรรมเดือนร้อน

5. เมื่อเกิดภาวะเงินเฟ้อ ธนาคารแห่งประเทศไทยควรกำหนดแนวทางในการแก้ไขตามข้อใดจะเกิดประสิทธิผลมากที่สุด
- ธนาคารกลางประกาศรับซื้อพันธบัตร
 - ลดอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย
 - เพิ่มอัตราซื้อลดตัวเงินจากธนาคารพาณิชย์
 - ให้ธนาคารพาณิชย์ลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้กับประชาชน
6. การกำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยอันเป็นปัญหาที่เรื้อรังติดต่อกันมายาวนาน ควรดำเนินนโยบายในข้อใด
- โครงการลดการว่างงานในเมืองใหญ่
 - โครงการแก้เงินเฟ้อด้วยเงินฝากดอกเบี้ยสูง
 - โครงการลดความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้
 - โครงการแก้ไขการขาดดุลบัญชีทุนโดยการเพิ่มแหล่งเงินกู้ในประเทศ
7. เหตุการณ์ในข้อใด ไม่ใช่ สาเหตุของภาวะเงินเฟ้อ
- ปริมาณในระบบเศรษฐกิจมีมากเกินไป
 - รัฐบาลใช้นโยบายงบประมาณแบบขาดดุลมากเกินไป
 - การผลิตสินค้าที่จำเป็นต่อการบริโภคในปริมาณมากเกินไป
 - ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้นจากราคาวัตถุดิบที่นำเข้ามากขึ้น
8. แทยอนเป็นพนักงานบริษัทซึ่งมีรายได้ประจำที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อ ควรจะแนะนำแทยอนตามข้อใดจึงจะเหมาะสมที่สุด
- เช่าที่ปลูกข้าวทำนา
 - รีบใช้หนี้เงินกู้ทุกแห่งที่เคยกู้ไว้
 - นำเงินที่สะสมไว้ไปฝากธนาคารพาณิชย์
 - ขายหุ้นของสินค้าที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ที่มีราคาสูงขึ้น
9. ข้อใดทำให้ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจลดลงมากที่สุด
- ครัวเรือนเลือกที่จะเก็บเงินสดเอาไว้ที่บ้านมากขึ้นโดยการลดการนำเงินไปฝากธนาคาร และธนาคารพาณิชย์ลดการให้กู้ยืมเงิน
 - ครัวเรือนเลือกที่จะเก็บเงินสดเอาไว้ที่บ้านมากขึ้นโดยการลดการนำเงินไปฝากธนาคาร และธนาคารพาณิชย์เพิ่มการให้กู้ยืมเงิน
 - ครัวเรือนเลือกที่จะเก็บเงินสดเอาไว้ที่บ้านลดลงโดยการเพิ่มการนำเงินไปฝากธนาคาร และธนาคารพาณิชย์ลดการให้กู้ยืมเงิน

- ง. คร่าวเรือ่นเลือกที่จะเก็บเงินสดเอาไว้ที่บ้านลดลงโดยการเพิ่มการนำเงินไปฝากธนาคาร และธนาคารพาณิชย์เพิ่มการให้กู้ยืมเงิน
10. ข้อใดคือมาตรการของนโยบายการเงินที่รัฐบาลใช้เพื่อแก้ปัญหาเงินเฟ้อ
- ควบคุมปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบให้ลดลง
 - ขยายปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจให้มากขึ้น
 - ควบคุมคุณภาพมาตรฐานของสินค้าและบริการในระบบ
 - ปรับเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำให้สูงขึ้น
11. หากธนาคารกลางต้องการเพิ่มปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ ควรดำเนินการตามมาตรการใด
- เพิ่มอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน
 - เพิ่มอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย
 - ลดอัตราซื้อช่วงลดตัวสัญญาใช้เงิน
 - ออกพันธบัตรเพื่อจำหน่ายแก่ประชาชน
12. การที่ธนาคารพาณิชย์ลดการปล่อยสินเชื่อ สามารถแก้ไขภาวะเงินฝืดได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
- ได้ เพราะ ธนาคารพาณิชย์จะมีสภาพคล่องสูง
 - ได้ เพราะ ประชาชนจะใช้เงินที่มีอยู่อย่างเต็มที่
 - ไม่ได้ เพราะ เป็นการลดปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ
 - ไม่ได้ เพราะ รายได้หลักของธนาคารพาณิชย์คือการปล่อยสินเชื่อ
13. ข้อใดสอดคล้องและครอบคลุมในเรื่องงบประมาณแผ่นดินมากที่สุด
- รายรับทุกชนิดของรัฐบาล
 - รายรับเฉพาะส่วนภาษีอากรของรัฐบาล
 - รายรับทุกชนิดรวมทั้งเงินกู้ของรัฐบาล
 - รายรับทุกชนิดรวมทั้งเงินกู้และรายจ่ายของรัฐบาล
14. การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจและกระชับมิตรกับนานาชาติเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการคลังหรือไม่ เพราะเหตุใด
- เป็นส่วนหนึ่ง เพราะ เป็นการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในระดับนานาชาติ
 - เป็นส่วนหนึ่ง เพราะ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีงานทำ
 - ไม่เป็นส่วนหนึ่ง เพราะ นโยบายการคลังเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้รายได้และรายจ่ายของรัฐ
 - ไม่เป็นส่วนหนึ่ง เพราะ นโยบายการคลังมุ่งเน้นในเรื่องการกระจายรายได้เป็นธรรมอย่างทั่วถึง
15. ข้อใดเป็นสาเหตุที่รัฐบาลใช้นโยบายลดค่าเงินบาทเพื่อแก้ไขปัญหาต่อไปนี้
- งบประมาณขาดดุล เพราะ จำเป็นต้องใช้จ่ายมาก
 - งบประมาณเกินดุล เพราะ มีรายรับเป็นจำนวนมาก

- ค. ดุลการค้าขาดดุล เพราะ ต่างชาติซื้อสินค้าของไทยในราคาที่ถูกลง
- ง. ดุลการค้าเกินดุล เพราะ ต้องการกระตุ้นและส่งเสริมการนำเข้าจากต่างประเทศ
16. ในช่วงที่เกิดภาวะเงินฝืด ควรดำเนินการตามข้อใดที่จะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจมากที่สุด
- ก. ประหยัดเพื่อลดค่าใช้จ่ายให้มากขึ้น
- ข. เพิ่มการผลิตในครัวเรือนของตนเอง
- ค. เข้าร่วมโครงการซื้อช่วยเหลือชาติ 2559
- ง. เปลี่ยนบัญชีออมทรัพย์ให้เป็นเงินฝากประจำ
17. ข้อใดต่อไปนี้กล่าวถูกต้องตามหลักเศรษฐศาสตร์
- ก. ปี พ.ศ. 2557 – 2558 รัฐบาลส่งเสริมการผลิตขั้นตติยภูมิโดยมุ่งสร้างความพร้อมด้านระบบการขนส่งและโลจิสติกส์
- ข. การนำไม้ซุงมาแปรรูปเป็นเฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ นั้นเป็นอรรถประโยชน์เกิดจากการเปลี่ยนสถานที่
- ค. ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์มี 5 ประการ คือ What , How , When , Where และ For whom
- ง. “ทุน” ที่ปัจจัยการผลิต คือ เงิน ที่ผู้ประกอบการใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ
18. การดำเนินการข้อใดสอดคล้องกับนโยบายการคลังแบบขยายตัว
- ก. รัฐบาลเร่งเพิ่มรายจ่ายภาครัฐและลดอัตราภาษี
- ข. รัฐบาลประกาศใช้นโยบายงบประมาณเกินดุล
- ค. ธนาคารกลางประกาศลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย
- ง. รัฐบาลใช้นโยบายการคลังแบบขยายตัวในภาวะเงินเฟ้อ
19. มาตรการใดที่ไม่ ช่วยแก้ปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดของประเทศไทย
- ก. การส่งเสริมการส่งออก
- ข. การสนับสนุนให้คนไทยใช้สินค้าไทย
- ค. การใช้จ่ายของรัฐเพื่อเป็นสวัสดิการสำหรับผู้มีรายได้น้อย
- ง. การส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวต่างชาติมาท่องเที่ยวในประเทศไทย
20. แหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของรัฐบาลไทยในงบประมาณของประเทศแต่ละปี เป็นรายได้ที่มาจากแหล่งใด
- ก. รายได้จากรัฐพาณิชย์
- ข. รายได้จากการขายสิ่งของและบริการ
- ค. เป็นรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร
- ง. เป็นรายได้อื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับที่กล่าวมาข้างต้น

21. มาตรการข้อใดจะส่งผลให้ภาวะเงินเฟ้อขยายเป็นปัญหารุนแรงขึ้น
- การใช้นโยบายงบประมาณเกินดุล
 - การประกาศลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย
 - การชะลอการปล่อยสินเชื่อธนาคารพาณิชย์
 - การเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตและภาษีมูลค่าเพิ่ม
22. ในช่วงที่เศรษฐกิจขยายตัว รัฐบาลควรดำเนินนโยบายการคลังอย่างไร
- เพิ่มภาษี ลดการใช้จ่ายภาครัฐ
 - ลดภาษี เพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐ
 - ลดอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน ชื้อพันธบัตร
 - เพิ่มอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน ขายพันธบัตร
23. รัฐบาลต้องการลดการบริโภคสินค้าที่เป็นโทษกับประชาชนในทางเศรษฐศาสตร์รัฐบาลควรกระทำข้อใดมากที่สุด
- การยกเลิกการผลิต
 - การเปลี่ยนแปลงค่านิยม
 - การเพิ่มภาษีอากรสินค้าชนิดนั้น
 - ยกระดับการศึกษาของผู้บริโภค
24. ข้อใดเป็นเครื่องวัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
- รายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
 - ภาคอุตสาหกรรมใหญ่กว่าภาคเกษตรกรรม
 - การกระจายรายได้เท่าเทียมกันมากขึ้น
 - ระดับคุณภาพชีวิตประชากรสูงขึ้นตลอดเวลา
25. กราฟในข้อใดแสดงถึงสภาวะเศรษฐกิจที่มีการเจริญเติบโต

26. ตัวเลือกใดอธิบายถึงแนวคิดของเศรษฐกิจชุมชนได้ดีที่สุด
- รัฐบาลจะให้เอกชนเข้ามาช่วยชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจภายในชุมชน
 - รัฐบาลจะเป็นผู้จัดสรรทรัพยากรให้แก่ละชุมชนไปบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 - รัฐบาลปล่อยให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากร
 - รัฐบาลมุ่งจะให้ชุมชนพัฒนาชุมชนให้สามารถส่งออกสินค้าไปต่างประเทศได้มากที่สุด
27. ชุมชนบ้านวังลุ่ม จังหวัดระนอง เป็นชุมชนเล็กๆ มีเพียง 23 ครัวเรือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เมื่อเดือนสิงหาคม 2539 เกิดฝนตกหนักติดต่อกันทำให้เกิดดินถล่มทับบ้านเรือนและที่ทำกิน เสียหายทั้งหมดบ้าน หากนักเรียนเป็นผู้นำชุมชน ควรใช้วิธีการใดที่เหมาะสมที่สุดที่จะช่วยให้ชุมชนแห่งนี้ฟื้นตัว และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืน
- สร้างเขื่อนคอนกรีตอย่างดี เพื่อป้องกันการเกิดภัยพิบัติ
 - เน้นให้คนในชุมชนคิดพึ่งตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 - ติดต่อขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลเพื่อสนับสนุนการฟื้นฟูหมู่บ้าน
 - ติดต่อธนาคารเพื่อการเกษตรฯ เพื่อกู้ยืมเงินมาลงทุนเพื่อการเกษตร
28. การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของชุมชน สิ่งใดที่เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาเป็นอันดับแรกสุด
- ทรัพยากรมนุษย์
 - ทรัพยากรการผลิต
 - ทรัพยากรทางธรรมชาติ
 - ทรัพยากรเสรี และเศรษฐกิจทรัพยากร
29. หากวิเคราะห์สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนแล้ว ต้องการจะพัฒนาชุมชนต่อยอดเป็นการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน นักเรียนควรจัดทำโครงการใด
- โครงการลู่โซคทองจากขยะเหลือใช้
 - โครงการพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชนใกล้เคียง
 - โครงการร่วมคิดร่วมทำในการบริหารทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์และรักษาสิ่งแวดล้อม
 - โครงการส่งเสริมรายได้และแหล่งเงินทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำเพื่อการลงทุนด้านอุตสาหกรรมในชุมชน

30. “ชาวบ้านตำบลท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มีหนี้สิน และมีปัญหาสารพิษตกค้างในผลผลิต เพราะทำการเกษตรที่ใช้สารเคมีที่มีราคาสูง จึงทำให้ตลาดไม่ค่อยรับซื้อ และมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม เมื่อ อบต.ท่าก้อ ได้เข้ามาให้ความรู้กับชาวบ้านโดยให้ชาวบ้านรวมตัวกันทำการเกษตรแบบออร์แกนิก ส่งผลให้ผลผลิตเป็นที่ยอมรับของตลาด”

จากข้อความข้างต้น ปัญหาทางเศรษฐกิจของชุมชนตำบลท่าก้อมีความสัมพันธ์กับปัญหาใด

- ก. ปัญหาด้านตลาดชุมชน
- ข. ปัญหาด้านการส่งเสริมอาชีพ
- ค. ปัญหาด้านธนาคารหมู่บ้านและกลุ่มออมทรัพย์
- ง. ปัญหาด้านร้านค้าและศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน

**แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน**

คำแนะนำ ในการทำแบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียน

1. แบบสอบถามความคิดเห็นฉบับนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของนักเรียนภายหลังการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เรื่อง นโยบายการเงิน นโยบายการคลัง และปัญหาเศรษฐกิจชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 ข้อ เป็นแบบอัตนัยโดยให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นตามข้อ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ จำนวน 1 ข้อให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ที่ครูจัดให้นักเรียน

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อต่อไปนี้

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้โดยการศึกษาด้วยตนเอง

.....

.....

2. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกการวางแผนการปฏิบัติงานจริง

.....

.....

3. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากกระบวนการวิจัย

.....

.....

ด้านบรรยากาศการเรียนรู้

4. ครูสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน จูงใจนักเรียน ให้เกิดการเรียนรู้

.....

.....

5. นักเรียนมีความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียนและครู

.....

.....

6. นักเรียนมีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

7. นักเรียนได้ฝึกฝนตนเองในกระบวนการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการเรียนโดยใช้การวิจัยเป็น
ฐาน

.....

.....

8. นักเรียนสามารถนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือนำไปใช้ในการเรียน

.....

.....

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นายวิเชียร ภคพามงคชัย
 ที่อยู่ 135 ซอยเจริญกรุง55 แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร
 ที่ทำงาน 10120
 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล 565 ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต
 กรุงเทพมหานคร 10130

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2544 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา
 โรงเรียนเปรมฤดีศึกษา กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2550 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
 โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2555 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเอกสังคมศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
 พ.ศ. 2557 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา
 ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2556 – ปัจจุบัน ครูผู้สอนโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร